

Profil města Dobrušky

Socioekonomická analýza jako podklad pro tvorbu Strategického plánu rozvoje města

Strategický plán rozvoje města

Zadavatel: Město Dobruška

Zpracovatel: Berman Group

Datum verze: listopad 2018

Obsah

1. Úvod	9
1. Regionální postavení města Dobruška	10
2. Obyvatelstvo.....	15
2.1. Věkové složení obyvatelstva města.....	17
2.2. Vývoj populace ve výhledu do roku 2030	18
3. Ekonomika, podnikání, výzkum a vývoj.....	22
3.1. Struktura ekonomiky	22
3.2. Podnikání a zahraniční investice	24
3.3. Přímé zahraniční investice.....	26
3.4. Vnitřní struktura podnikatelského sektoru ve městě.....	27
3.5. Podnikové kapacity výzkumu a vývoje	30
4. Trh práce.....	32
4.1. Struktura uchazečů o zaměstnání	34
4.2. Struktura volných pracovních míst.....	36
5. Vzdělávání	39
5.1. Vzdělávací infrastruktura na území města	41
6. Bydlení.....	47
6.1. Stávající situace na trhu s nemovitostmi v Dobrušce.....	49
7. Sociální a zdravotní služby.....	56
7.1. Sociální služby.....	56
7.2. Zdravotnictví.....	59
8. Bezpečnost	62
9. Kultura, sport, volný čas	67
10. Cestovní ruch.....	73
11. Doprava	79
11.1. Intenzita dopravy.....	84
11.2. Nehodovost v dopravě	86
11.3. Cyklodoprava	88
12. Životní prostředí.....	90
12.1. Technická infrastruktura	100
13. Přílohy.....	102

Seznam Tabulek

Tabulka 1	Struktura firem ve zpracovatelského průmyslu ve městě, 2018.....	14
Tabulka 2	Srovnání ČR, Královéhradeckého kraje a vybraných měst dle stavu a pohybu obyvatelstva v roce 2017.....	15
Tabulka 3	Průměrný věk obyvatel ve městě Dobruška ve vybraných letech (stav k 31.12.).....	17
Tabulka 4	Struktura podnikatelského segmentu ve městě Dobruška dle velikosti firem, 2018	27
Tabulka 5	Aktivní podnikatelské subjekty ve městě dle odvětví NACE, 2018	28
Tabulka 6	Struktura firem ve zpracovatelského průmyslu ve městě, 2018.....	29
Tabulka 7	Patentová aktivita v okresech Královéhradeckého kraje, 2016	30
Tabulka 8	Klasifikace tříd zaměstnání CZ-ISCO	37
Tabulka 9	Vývoj počtu žáků, pedagogů a tříd na ZŠ zřizovaných městem v letech 2012–2018.....	42
Tabulka 10	Přehled bytů v majetku města:	48
Tabulka 11	Vývoj počtu bytů a nebytových prostor v majetku města a jejich opravy a investice, 2012-2017	49
Tabulka 12	Přehled lokalit vhodných pro bytovou výstavbu dle územního plánu	53
Tabulka 13	Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve SO ORP Dobruška.....	57
Tabulka 14	Zastoupení a dostupnost ambulantní zdravotní péče na území města Dobruška	59
Tabulka 15	Přehled pravidelně pořádaných kulturních, společenských a sportovních akcí v Dobrušce.	69
Tabulka 16	Navrhovaný plán investic do rozvoje sportu a stupeň připravenosti.....	71
Tabulka 17	Hromadná ubytovací zařízení ve městě a jejich kapacity.....	77
Tabulka 18	Přehled ubytovatelů ve městě (listopad 2018)	77
Tabulka 19	Přehled restauračních zařízení ve městě (listopad 2018)	77
Tabulka 20	Počet a průměrná délka spojení mezi Dobruškou a nadřazenými centry.....	80

Seznam Grafů

Graf 1	Vývoj počtu obyvatel ve městě Dobruška.....	16
Graf 2	Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města Dobruška v letech 2007–2017.....	16
Graf 3	Věková struktura ve městě Dobruška a okrese Rychnov nad Kněžnou v letech 2007–2017	17
Graf 4	Věková struktura v Dobrušce dle pětiletých věkových skupin 2017	18
Graf 5	Demografická prognóza vývoje počtu obyvatel ve městě Dobruška do roku 2032	19
Graf 6	Demografická prognóza pro město Dobruška do roku 2032 pro věkové skupiny nad 65 let	20
Graf 7	Struktura ekonomiky ve vybraných SO ORP Královéhradeckého kraje podle podílu na celkové zaměstnanosti, 2011.....	22
Graf 8	Struktura ekonomiky dle zaměstnanosti ve vybraných městech Královéhradeckého kraje, 2011	23
Graf 9	Podnikatelská aktivita ve městě Dobruška a dalších vybraných městech, 2016	24
Graf 10	Podnikatelské subjekty registrované k dani z příjmu fyzických osob z podnikání, vývoj 2006–2014	25
Graf 11	Podnikatelské subjekty registrované k DPH, vývoj 2006–2014	25
Graf 12	Stav přímých zahraničních investic v okresech Královéhradeckého kraje, průměr za roky 2005-06 a 2015–16	26
Graf 13	Struktura zpracovatelského průmyslu ve městě dle zaměstnanosti, 2018	29
Graf 14	Výdaje na VaV v okresech Královéhradeckého kraje, 2013–2016.....	30
Graf 15	Podíl nezaměstnaných osob ve městě Dobruška a v nadřazených celcích, 2009–2018.....	32
Graf 16	Porovnání nezaměstnanosti dle území Pověřených obecních úřadů v Královéhradeckém kraji, září 2015/2018	33
Graf 17	Počet uchazečů o zaměstnání a volní pracovní místa v Dobrušce.....	34
Graf 18	Struktura uchazečů o zaměstnání ve městě Dobruška dle věkových skupin, 2008–2018	34
Graf 19	Struktura uchazečů o zaměstnání dle jejich vzdělání 2008 – 2018	35
Graf 20	Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti, 2008-2018	36
Graf 21	Struktura volných pracovních míst podle typu pracovní pozice CZ-ISCO, 2008-2018.....	37
Graf 22	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (r. 2011)	39
Graf 23	Vzdělanostní struktura obyvatelstva ve vybraných centrech okresu Rychnov nad Kněžnou a Náchod v roce 2011	40
Graf 24	Vývoj vzdělanostní struktury v Dobrušce mezi lety 2001 a 2011	40
Graf 25	Vytižení mateřské školy v Dobrušce v letech 2012-2018 (%)	41
Graf 26	Vytižení základních škol v Dobrušce v letech 2012-2018 (%)	43
Graf 27	Vývoj počtu studentů a využití kapacity na středních školách v Dobrušce	44

Graf 28	Stáří bytového fondu ve městě, 2011	47
Graf 29	Obydlené domy podle právního důvodu užívání	47
Graf 30	Obydlené byty podle právního důvodu užívání	48
Graf 31	Porovnání cen pronájmů ve vybraných městech (Kč/m ² , říjen 2018)	50
Graf 32	Porovnání ceny bytů ve vybraných městech (Kč/m ² , říjen 2018)	50
Graf 27	Porovnání počtu dokončených bytů ve vybraných obcích okresu Rychnov nad Kněžnou, 2006-2017	51
Graf 34	Struktura trestné činnosti v okresech Královéhradeckého kraje (leden-prosinec 2018)	62
Graf 35	Index kriminality za posledních 5 let v území OO Dobruška, ÚO Rychnov nad Kněžnou, Královéhradeckého kraje a celé ČR.....	63
Graf 36	Vývoj počtu trestných činů a přestupků v Dobrušce (2014–2018).....	64
Graf 37	Přehled trestných činů za ORP Dobruška (leden-říjen 2018).....	64
Graf 38	Vývoj počtu projednaných přestupků Městskou policií Dobruška (rok 2013=100 %) a výše uložených pokut (2013–2017)	65
Graf 39	Návštěvnost filmových představení v Kině 70	68
Graf 40	Návštěvnost divadelních představení a koncertů v Kině 70	68
Graf 41	Návštěvnost krytého a venkovního bazénu a porovnání příjmů a výdajů, 2010-2017	70
Graf 42	Poptávka po sportovních zařízeních ve městě Dobruška	71
Graf 43	Vývoj celkové návštěvnosti Vlastivědného muzea a porovnání tržeb (rok 2014 = 100 %)....	74
Graf 44	Návštěvnost domku F.L. Věka, Radnice a muzea, 2014-2017	74
Graf 45	Vývoj počtu příjezdů tuzemských a zahraničních návštěvníků města a jejich podíl, 2012-2017	76
Graf 46	Průměrný počet přenocování ve městě v porovnání s a SO ORP, okresem a krajem, 2012–2017	76
Graf 47	Počet spojů ze zastávky Dobruška, autobusové nádraží	84
Graf 48	Počet spojů na zastávku Dobruška, autobusové nádraží.....	84
Graf 49	Meziroční změna počtu dopravních nehod v Dobrušce, okresu Rychnov nad Kněžnou a Královéhradeckém kraji 2008 až 2017	87
Graf 50	Dopravní nehody v Dobrušce mezi lety 2007 až 2017	87
Graf 51	Dopravní nehody v Dobrušce podle typu srážky 2007-2017	88
Graf 52	Využití půd na území města Dobruška.....	91
Graf 53	Typy zemědělské půdy na území města Dobruška	92
Graf 54	Objem komunálního a tříděného odpadu v Dobrušce od roku 2013	99
Graf 55	Množství vytríděného odpadu v Dobrušce.....	99

Seznam Obrázků

Obrázek 1	Řešené území ve studii dopadů rozvoje PZ Solnice – Kvasiny.....	11
Obrázek 2	Čas dojíždky osobním automobilem do PZ Solnice – Kvasiny.....	12
Obrázek 3	Hlavní rozvojové oblasti vzhledem k PZ Solnice – Kvasiny.....	13
Obrázek 4	Rozmístění nemocnic a výjezdových základen ZZS v Královéhradeckém kraji v roce 2018	61
Obrázek 5	Index kriminality v OO Dobruška za rok 2018 (leden-říjen).....	63
Obrázek 6	Časová dostupnost Dobrušky automobilem.....	80
Obrázek 7	Veřejná doprava uvnitř města ve všední den.....	82
Obrázek 8	Veřejná doprava uvnitř města o víkendu.....	83
Obrázek 9	Intenzita dopravy na vybraných úsecích v Dobrušce.....	85
Obrázek 10	Dopravní nehody v Dobrušce podle typu – srážka s jedoucím vozidlem.....	86
Obrázek 11	Síť cyklotras a cyklostezek v okolí Dobrušky.....	89
Obrázek 12	Územní systém ekologické stability na území a v bezprostředním okolí města Dobruška	91
Obrázek 13	Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu za roky 2012-2016.....	93
Obrázek 14	Roční průměrná koncentrace emisí prachových částic PM ₁₀ za roky 2012–2016.....	94
Obrázek 15	Roční průměrná koncentrace oxidů dusíku (NO _x) za roky 2012–2016.....	95
Obrázek 16	Roční průměrná koncentrace oxidu siřičitého (SO ₂) za roky 2012–2016.....	95
Obrázek 17	Roční průměrná koncentrace NO ₂ za roky 2012 – 2016.....	96
Obrázek 18	Přehled znečišťovatelů ovzduší ve městě i jeho okolí.....	97
Obrázek 19	Mapa radonového výskytu v ORP Dobruška.....	98

Seznam zkratek

a.s.	Akciová společnost
CR	Cestovní ruch
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
EU	Evropská unie
FO	Fyzické osoby
FÚ	Finanční úřad
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KZAM	Klasifikace zaměstnání
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOS	Městská a obecní statistika
MŠ	Mateřská škola
MÚ	Městský úřad
NNO	Nestátní neziskové organizace
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
p.b.	Procentní bod
p.o.	Příspěvková organizace
PO	Právnícké osoby
POU	Obec s pověřeným obecním úřadem
PZ	Průmyslová zóna
PZI	Přímé zahraniční investice
RRV	Relativní regionální význam
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SKO	Směsný komunální odpad
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO	Správní obvod
SPŠ	Střední průmyslová škola
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SVČ	Samostatná výdělečná činnost
TČ	Trestný čin

ÚP	Úřad práce
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VaV	Výzkum a vývoj
VC	Vzdělávací centrum
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola, vysokoškolské
ZP	Zpracovatelský průmysl
ZSJ	Základní sídelní jednotka
ZŠ	Základní škola

1. Úvod

Předkládaná analýza města Dobrušky je analytickým dokumentem, jehož cílem je identifikovat hlavní problémy/bariéry socioekonomického rozvoje města, stejně jako definovat, v čem spočívá jeho rozvojový potenciál neboli silné stránky. Tento dokument si neklade za cíl předložit souhrnný a vyčerpávající profil města, ale představit problémovou analýzu vybraných klíčových oblastí. Tato analýza je vstupním dokumentem pro identifikaci a zpracování prioritních oblastí pro strategický plán rozvoje města Dobrušky. Text by měl čtenáře inspirovat k zamyšlení a k hledání nových úhlů pohledu na rozvoj města a jeho budoucnost.

Každá kapitola je koncipována jako hledání odpovědí na otázky vyslovené na jejím začátku. Tyto otázky představují hlavní možné bariéry či naopak možnosti rozvoje města. Na konci každé kapitoly jsou shrnuty její hlavní zjištění, která jsou však propojena i s informacemi z dalších kapitol, včetně možných implikací pro další rozvoj města Dobruška.

Základními zdroji informací pro zpracování vybraných analýz byly zejména podklady a údaje Českého statistického úřadu, Úřadu práce České republiky, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, ale i řady dalších institucí. Velmi významným podkladem byly také informace, údaje a dokumenty poskytnuté přímo zástupci Městského úřadu v Dobrušce a jeho organizacemi. Jedním z důležitých podkladů byla také Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, Šindlerová, Felcman 2017, kterou si nechal zpracovat Královéhradecký kraj.

Zpracovatelé se snažili shromáždit vždy co nejaktuálnější data a informace k dané problematice, ale ne vždy byly tyto informace k dispozici. Některé údaje nebyly dostupné přímo za město Dobruška, a proto jsou v některých případech uvedeny údaje za správní obvod obce s rozšířenou působností Dobruška či za Královéhradecký kraj.

1. Regionální postavení města Dobruška

Cílem této kapitoly je popsat význam Dobrušky v širších vazbách na své okolí. Na význam sídel lze hledět z mnoha pohledů, avšak nejdůležitější jsou takové procesy, které utváří relativní pozici města v sídelním systému, a které mají bezprostřední dopady na vývoj města. Mezi tyto procesy lze zařadit zejména dojížděku do zaměstnání a škol a další závislé procesy jako např. intenzita dopravy. Kapitola nabízí komplexní pohled na vazby města se svým okolím a vytváří tak obecný rámec pro další, specificky zaměřené kapitoly.

Klíčové otázky:

- *Jaké je relativní postavení města v sídelní struktuře a co to pro město znamená?*
- *Jak k významu města přispívá jeho orientace na zpracovatelský průmysl?*

Město Dobruška je centrem stejnojmenného obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) a pověřeným obecním úřadem (POÚ). Nadřazenými administrativními celky jsou okres Rychnov nad Kněžnou a Královéhradecký kraj. Se svými 6 734 obyvateli (k 1.1.2018) je město druhým největším sídlem okresu Rychnov nad Kněžnou a druhou nejmenší obcí s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji.

Sociogeografická regionalizace

Cílem regionalizace je vymezení jádra a zázemí, které spolu vytváří funkční region. Nejčastěji zmiňovaným procesem, který utváří regiony, jsou prostorové aspekty dojížděky do zaměstnání. Město Dobruška se svými necelými sedmi tisíci obyvateli patří mezi přirozená jádra regionálního významu, což je zohledněno i tím, že je administrativním centrem obvodů POÚ a ORP.

Město si vytvořilo silné napojení skrze dojížděku za prací s většinou svých sousedících obcí, jako jsou Opočno, Pohoří, Dobré nebo České Meziříčí. Jedná se o obce s výrazně dominantním vyjížděkovým proudem do Dobrušky. Mezi další obce s hlavním dojížděkovým proudem do Dobrušky patří Podbřezí, Bačetín nebo Val.

Dojížděka obyvatel do zaměstnání

Dojížděka obyvatel do zaměstnání je sledována při Sčítání lidu, domů a bytů. Mezi lety 2001 a 2011 se poměry dojíždějících za prací z okolních obcí do Dobrušky nijak výrazně neměnily. Data ovšem nejsou plně srovnatelná. Absolutní počty nelze srovnávat, protože podle odhadů chybí až 40 % dat.

Situace města Dobruška se z pohledu pracovní dojížděky během posledních dvou sčítání (2001 a 2011) změnila. V roce 2001 měla pracovní dojížděka v Dobrušce záporné saldo (-43), ale v roce 2011 už bylo toto saldo kladné s hodnotou 77. Ve sledovaných letech byla přibližně stejná struktura vyjíždějících a dojíždějících podle jednotlivých věkových skupin.

Hlavními cíli pracovní dojížděky obyvatel Dobrušky byly dle sčítání z roku 2011 regionální centra, jako Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Nové Město nad Metují nebo například i Opočno, ze kterého zase naopak směřoval do Dobrušky nejvýznamnější dojížděkový proud. Lze ovšem důvodně předpokládat, že dané informace budou během následujícího sčítání v roce 2021 vyvráceny a ovlivněny dynamickým rozvojem průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou.

Jádrem rozvoje této průmyslové zóny je závod ŠKODA AUTO, a. s. V roce 2015 v závodě v Kvasinách bylo zaměstnáno celkem 5 200 osob. V Usnesení vlády ČR č. 97 ze dne 9. 2. 2015 se tato společnost zavázala, že do roku 2017 vytvoří dalších 1300 pracovních míst a dalších 400 pracovních míst očekávala, že budou vytvořeny u dodavatelů, kteří se ve stejné době budou lokalizovat v souvislosti s touto investicí v průmyslové zóně. Počet pracovních míst v tomto závodě však rostl mnohem rychlejším tempem a již v únoru 2017 pracovalo v závodě ŠKODA AUTO Kvasiny celkem 8 300 zaměstnanců a u dodavatelů dalších 2 000. Nejaktuálnější čísla hovoří o tom, že v současnosti pracuje v této průmyslové zóně přes 12 tisíc osob.

Vzhledem k informacím získaným z Průzkumu podnikatelského prostředí a rovněž i ze Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou z října 2017 je zřejmé, že tato průmyslová zóna ovlivňuje život i rozvoj Dobrušky a jejího nejbližšího okolí. Dopad rozvoje zóny se projevil v různých oblastech – trh práce, doprava, bydlení, kapacita služeb atd. Například velký nedostatek zaměstnanců je místními zaměstnavateli přikládán právě přítomnosti této průmyslové zóny, jejíž vliv se projevil i u profesí, které s automobilovým průmyslem přímo nesouvisí.

Obrázek 1 Řešené území ve studii dopadů rozvoje PZ Solnice – Kvasiny

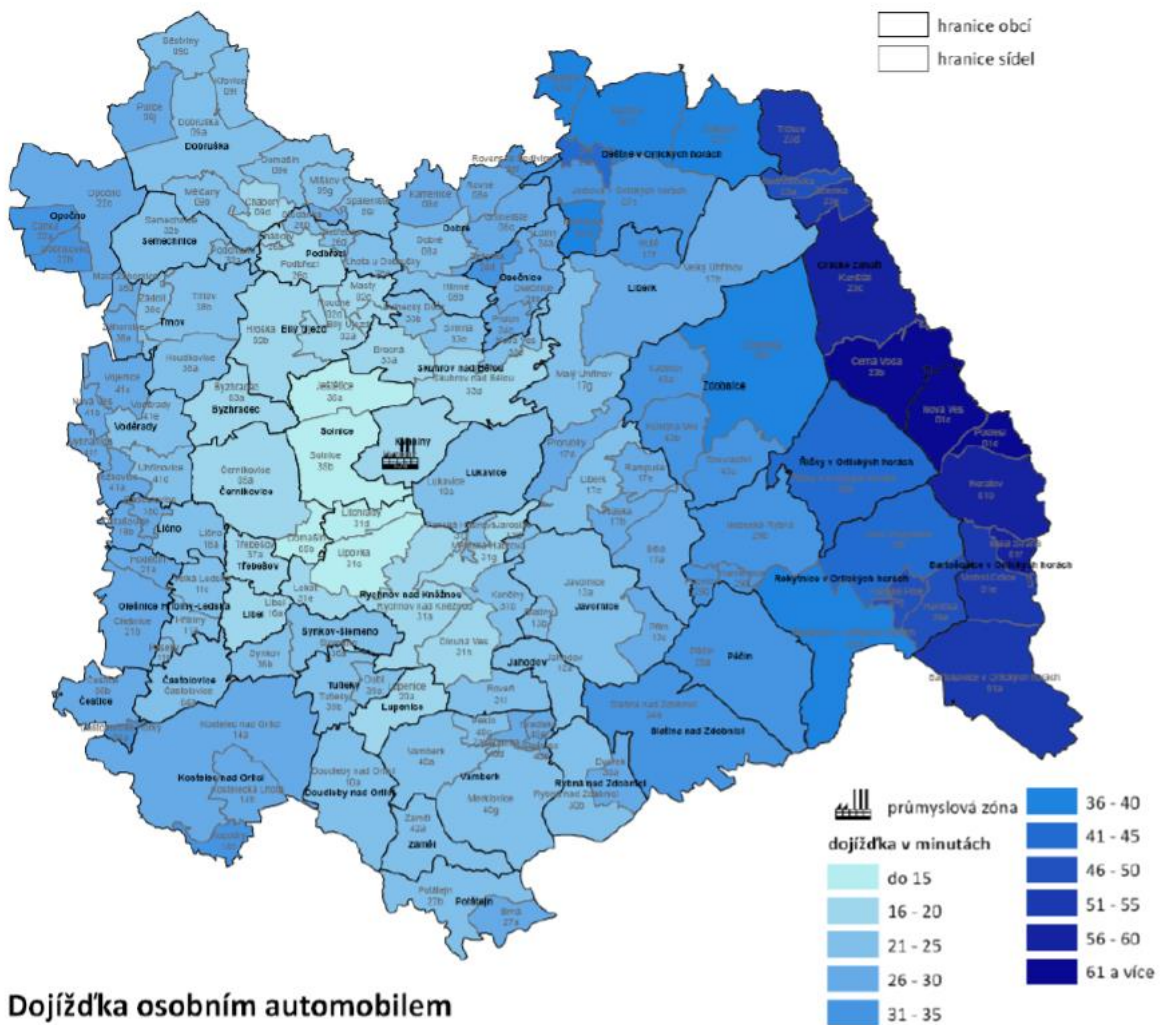

Zdroj: Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, Šindlerová, Felcman 2017.

Z přiloženého obrázku lze vidět, že zmiňovaná studie počítá s přímými dopady PZ i pro velkou část ORP Dobruška. Lze předpokládat, že hlavní vyjíždkové proudy z obcí Podbřezí a Dobré už nebudou směřovat do Dobrušky, ale právě do této PZ. Tento fakt bude mít za následek i skutečnost, že se budou měnit i informace o hlavních vyjíždkových proudech z Dobrušky.

Jak je vidět z dalšího obrázku (Obrázek 2), který znázorňuje dojíždku do PZ Kvasiny – Solnice – Rychnov nad Kněžnou osobním automobilem v regionu, Dobruška v tomto ohledu dosahuje velmi příjemných časů a zaměstnanci jsou schopni se na místo dopravit v čase kolem dvaceti minut. To v dnešní době nepředstavuje příliš velkou časovou zátěž a PZ je tak zcela evidentně velkou konkurencí místních podniků a velkým lákadlem pro vyjíždějící zaměstnance. To bude mít vliv i na zmiňované vyjížděkové proudy z Dobrušky, kdy nejvyšší počet lidí v roce 2011 směřoval za prací do krajského města Hradce Králové. Vzhledem k jeho dvojnásobně delší časové dostupnosti je pravděpodobné, že jeho funkci mohla převzít právě průmyslová zóna v Kvasinách.

Obrázek 2 Čas dojíždky osobním automobilem do PZ Solnice – Kvasiny

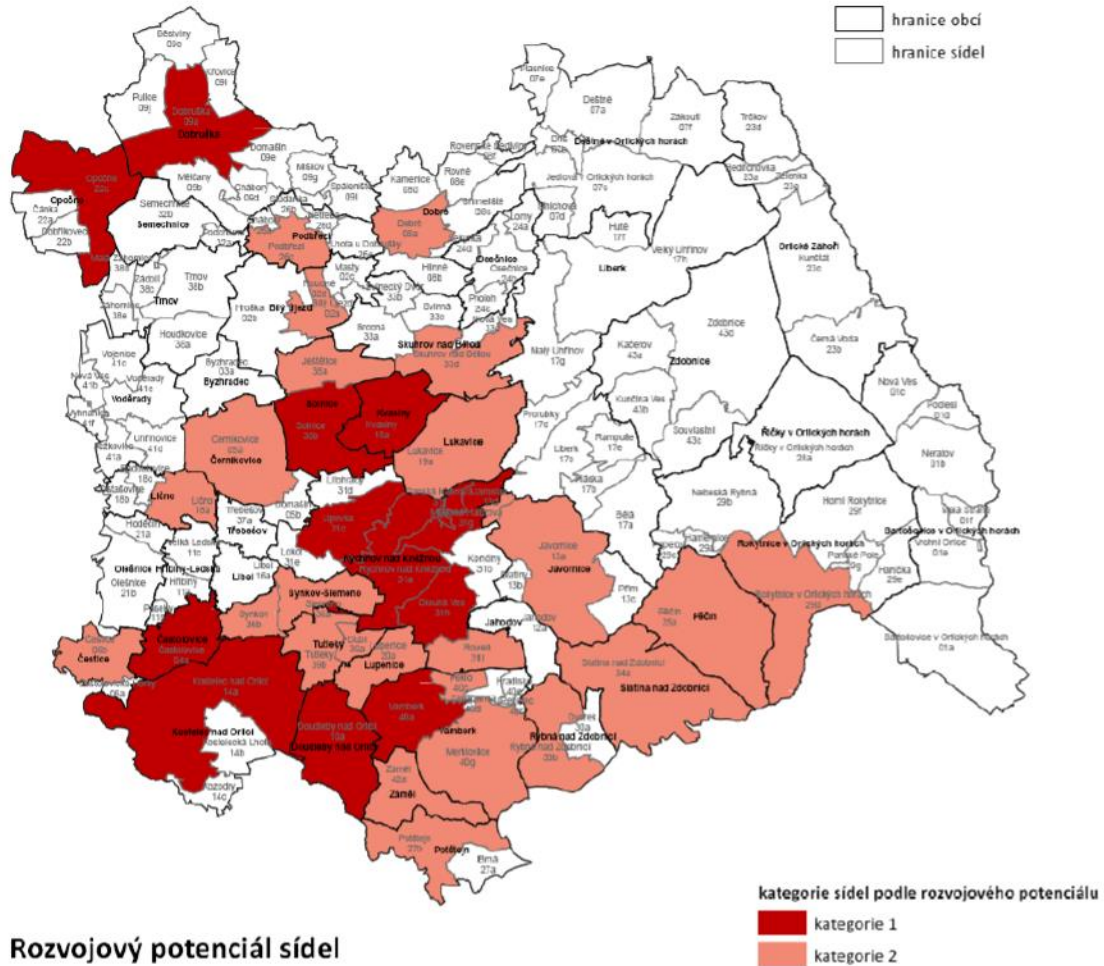

Zdroj: Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, Šindlerová, Felcman 2017.

Na základě vysokého počtu nových zaměstnanců, kteří pochopitelně do regionu přicházejí i z ostatních míst České republiky a ze zahraničí, se studie zaměřila i na rozvojový potenciál sídel. Do sídel kategorie 1, kam spadá i oblast Dobrušky a Opočna, je podle studie Šindlerová – Felcman žádoucí koncentrovat zejména výstavbu hromadného bydlení v bytových domech, tedy bytovou výstavbu s vyšší intenzitou a s vyšší hustotou obyvatel.

Oblast Dobrušky a Opočna byla označena za Severní rozvojovou oblast, protože Dobruška je druhým největším městem v řešeném území s dobrou dostupností služeb a občanského vybavení. Výhodou celé oblasti z tohoto pohledu je i velmi dobrá časová dostupnost průmyslové zóny hromadnou autobusovou dopravou, jejíž intenzita je (viz. kapitola Infrastruktura) v pracovní dny i o víkendu velmi dobrá.

Obrázek 3 Hlavní rozvojové oblasti vzhledem k PZ Solnice – Kvasiny

Zdroj: Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, Šindlerová, Felcman 2017.

Zpracovatelský průmysl

Nejvýznamnějším oborem v ekonomice města je zpracovatelský průmysl, který tvoří více než polovinu všech pracovních míst (56 %) a 45 % výkonů. Zpracovatelský průmysl má velmi různorodou povahu. Klíčovým odvětvím je strojírenství zahrnující výrobce tiskařských strojů, kam spadá i největší zaměstnavatel na území města – Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. Ve městě ve zpracovatelském průmyslu podniká 30 převážně menších a středně velkých firem a dva největší zaměstnavatelé – Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. a STUHA a.s. Tyto firmy patří k těm s nejvyššími výkony a tržbami, proto mohou přinést zprostředkovaně i nejvíce peněz do rozpočtu města skrz rozpočtové určení daní.

Vysoká zaměstnanost pracovníků ve zpracovatelském průmyslu znamená vysokou poptávku po kvalifikované pracovní síle. Průzkumu podnikatelského prostředí, realizovaný na podzim roku 2018, potvrzuje zjištěné potíže zaměstnavatelů se zajištěním dostatečného množství pracovníků, a to nejen v oblasti strojírenství. Právě zpracovatelský průmysl vnímá ve výrobním závodu společnosti ŠKODA AUTO, a.s. největšího konkurenta.

Tabulka 1 Struktura firem ve zpracovatelského průmyslu ve městě, 2018

NACE - 2 místa	Ekonomické subjekty		Zaměstnanost		Výkony	
	Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %	Mil. Kč	Podíl v %
Dřevozpracující a papírenství	3	10 %	31	3 %	58	4 %
Kovodělný průmysl	9	31 %	59	6 %	122	8 %
Opravy a instalace strojů	2	7 %	5	1 %	13	1 %
Ostatní	2	7 %	7	1 %	12	1 %
Potravinářství	6	21 %	324	34 %	420	28 %
Strojírenství	1	3 %	290	31 %	630	41 %
Textil	2	7 %	140	15 %	175	11 %
Výroba nábytku	1	3 %	78	8 %	80	5 %
Výroba počítačů, elektro a optických přístrojů	2	7 %	15	2 %	15	1 %
Výroba pryže a plastových výrobků	1	3 %		0 %		0 %
Celkový součet	29	100 %	949	100 %	1525	100 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle Albertina – databáze firem a portálu Justice.cz

Hlavní zjištění:

- *Město Dobruška bylo dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011 hlavním centrem pracovní dojížděky pro obce ve svém okolí. Vzhledem k intenzivnímu rozvoji průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou se pracovní dojížděka pravděpodobně výrazně změnila.*
- *V případě pracovní vyjížděky z města se mezi lety 2001 a 2011 směřovali občasně nejvíce do krajského města Hradce Králové, či do blízkých regionálních sídel jako Rychnov nad Kněžnou nebo Nové Město nad Metují.*
- *Na základě šetření v Průzkumu podnikatelského prostředí a dlouhodobé nejvyšší zaměstnanosti ve městě ve zpracovatelském průmyslu, lze důvodně předpokládat, že pracovní příležitosti v průmyslové zóně mohou být nejatraktivnějším vyjížděkovým cílem obyvatel Dobrušky a jejího okolí za zaměstnáním.*
- *Dobruška patří dle Územní studie o rozvojových dopadech PZ Kvasiny – Solnice – Rychnov nad Kněžnou, do Severní rozvojové oblasti, která je určena jako jedno z míst pro koncentraci výstavby hromadného bydlení pro zasedání zaměstnanců z této průmyslové zóny.*

2. Obyvatelstvo

Cílem této kapitoly je zhodnotit současný a také budoucí populační vývoj ve městě. Demografický vývoj a zejména vývoj věkové struktury populace má zásadní vliv na poptávku po vzdělávacích, zdravotnických a sociálních službách, které patří mezi významné faktory a podmínky kvality života obyvatel. Současně jsou lidé i důležitým zdrojem pro ekonomický rozvoj města. Závěry z této kapitoly budou také využity v sekci analýzy zaměřené na kvalitu života a vybraných služeb ve městě.

Klíčové otázky:

- Jaký je vývoj populace ve městě v posledních letech?
- Jaká je současná věková struktura obyvatelstva ve městě?
- Jaké vývojové trendy lze očekávat v budoucnu?

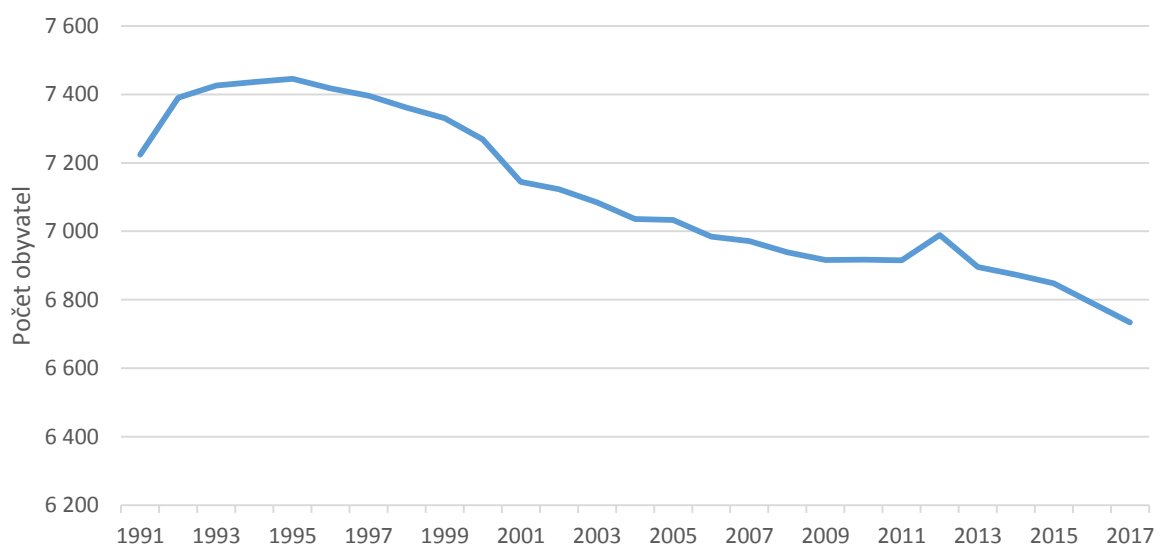
Tabulka 2 Srovnání ČR, Královéhradeckého kraje a vybraných měst dle stavu a pohybu obyvatelstva v roce 2017

Území	obyvatel (k 31.12.)	přirozený přírůstek	migrační saldo	celkový přírůstek	% podíl 0-14	% podíl 65 +	index stáří	ø věk
ČR	10 610 055	0,2	2,7	2,9	15,7 %	19,2 %	122,1	42,2
Královéhradecký kraj	551 089	-0,1	0,6	0,5	15,4 %	20,7 %	134,4	42,9
SO ORP Dobruška	20 183	0,4	0,5	0,9	16,4 %	20,3 %	123,7	42,4
Město Dobruška	6 734	-2,4	-6,9	-8,4	15,4 %	21,5 %	139,8	43,4
Rychnov nad Kněžnou	11 088	0,6	6,9	7,7	14,9 %	19,6 %	131,1	42,3
Nové Město nad Metují	9 504	1,2	-2,5	-1,4	14,0 %	24,4 %	173,8	44,8
Kostelec nad Orlicí	6 197	1,5	0,2	1,6	15,5 %	22,2 %	142,8	43,4
Broumov	7 524	-0,3	-8,0	-8,2	15,5 %	21,1 %	136,3	42,5
Opočno	3 107	-2,3	-4,5	-6,8	15,9 %	22,8 %	143,6	43,4

Poznámka: Přirozený přírůstek, migrační saldo i celkový přírůstek jsou uvedeny v hodnotách na 1 000 obyvatel stavu k 31.12. Podíl 0-14 (%) vyjadřuje podíl obyvatel ve věku 0-14 let, podíl 65+ podíl obyvatel starších 65 let. Index stáří je definován jako počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let.

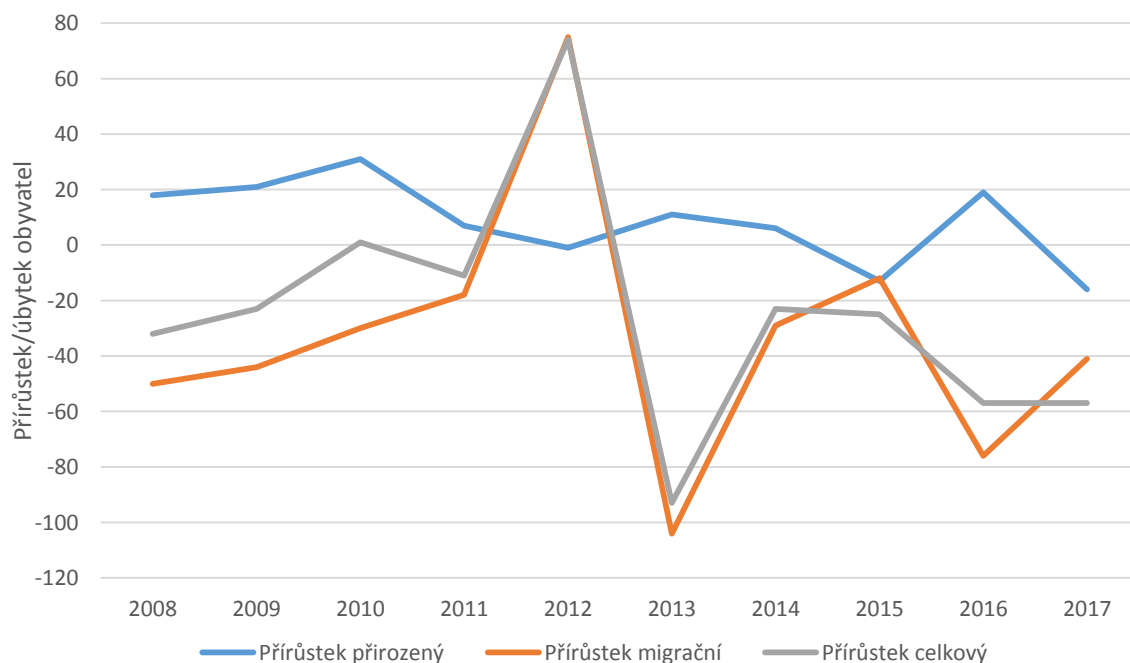
Zdroj: Demografické údaje za vybraná města Královéhradeckého kraje – časová řada 2007 až 2017;

Dobruška patří populačně ke středně velkým městům v Královéhradeckém kraji, patří mu 15. místo mezi všemi městy v kraji. Poplatně demografickým trendům v Královéhradeckém kraji je zde patrná periferní poloha města, která se projevuje v tom, že město ztrácí vystěhováním dlouhodobě své obyvatele, a to výrazným tempem. Navzdory tomu, že město má dlouhodobě kladný přirozený přírůstek obyvatel, celková populace města Dobruška relativně rychle klesá – za posledních 20 let klesl celkový počet obyvatel téměř o 700. V těchto tendencích se Dobruška blíží ostatním městům Královéhradeckého kraje, ale vyčnívá svým velmi vysokým záporným migračním saldem. Jelikož má ale ORP Dobruška migrační saldo mírně kladné, zdá se, že se tyto lidé stěhují také do okolních vesnic. Ve městě je také relativně stará věková struktura populace, nicméně v porovnání s dalšími podobně velkými městy v kraji nepatří tento údaj k těm zcela nejvyšším.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel ve městě Dobruška

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR

Celkový vývoj populace má ve městě Dobruška dlouhodobě klesající tendenci. Počet obyvatel se trvale snižuje, a to zejména kvůli zápornému migračnímu saldu (stěhováním město ztrácí každoročně již od roku 1996 s výjimkou roku 2012). Situaci umírňuje přirozený přírůstek obyvatel, který byl ve vzorku 27 sledovaných let záporný pouze třikrát.

Graf 2 Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města Dobruška v letech 2007–2017

Zdroj: Demografické údaje za vybraná města Královéhradeckého kraje – časová řada 2007 až 2017

U přirozeného přírůstku obyvatel lze vidět stabilní trend, dlouhodobě směřující k menšímu přírůstku obyvatel. Celkový vývoj populace však zásadně ovlivňuje migrační saldo, které má v čase jen malé výkyvy. Dlouhodobě je tato statistika negativní. Za posledních deset sledovaných let (2008–2017) bylo migrační saldo v pozitivních číslech pouze v roce 2012. K největším ztrátám na obyvatelstvu

v důsledku stěhování došlo například v letech 2013 (104) či 2016 (76). Průměrně v těchto letech přišla Dobruška stěhováním o 33 obyvatel ročně a nebýt výjimečného roku 2012, byl by tento průměr 45. Tyto negativní tendence se stále nedaří zmírňovat, a i v roce 2017 se dostalo migrační saldo na zápornou hodnotu 41. Atraktivita města, která je ovlivňována řadou faktorů, např. i pozitivním ekonomickým vývojem a dostatkem pracovních příležitostí ve městě a jeho blízkém okolí, na situaci zřejmě nemá velký vliv. Současně mohou situaci ovlivňovat i relativně nevýhodné ceny bytů a nedostatek stavebních pozemků v porovnání s ostatními atraktivnějšími lokalitami v ČR.

V celkovém porovnání s ostatními městy či ORP i průměrnými hodnotami Královéhradeckého kraje (a zejména České republiky) lze město Dobruška označit za lokalitu se starší populací. Větším problémem je v porovnání s jinými městy v kraji výrazný dlouhodobý úbytek obyvatel, který se v posledních letech nijak zvlášť pozitivně nezměnil.

2.1. Věkové složení obyvatelstva města

Celkový počet obyvatel ve městě Dobruška dlouhodobě klesá, ale značných změn doznává také věková struktura populace. Srovnání věkové struktury za posledních 10 let ukazuje, že rozdíly v počtu obyvatel se u jednotlivých věkových kategorií stále prohlubují.

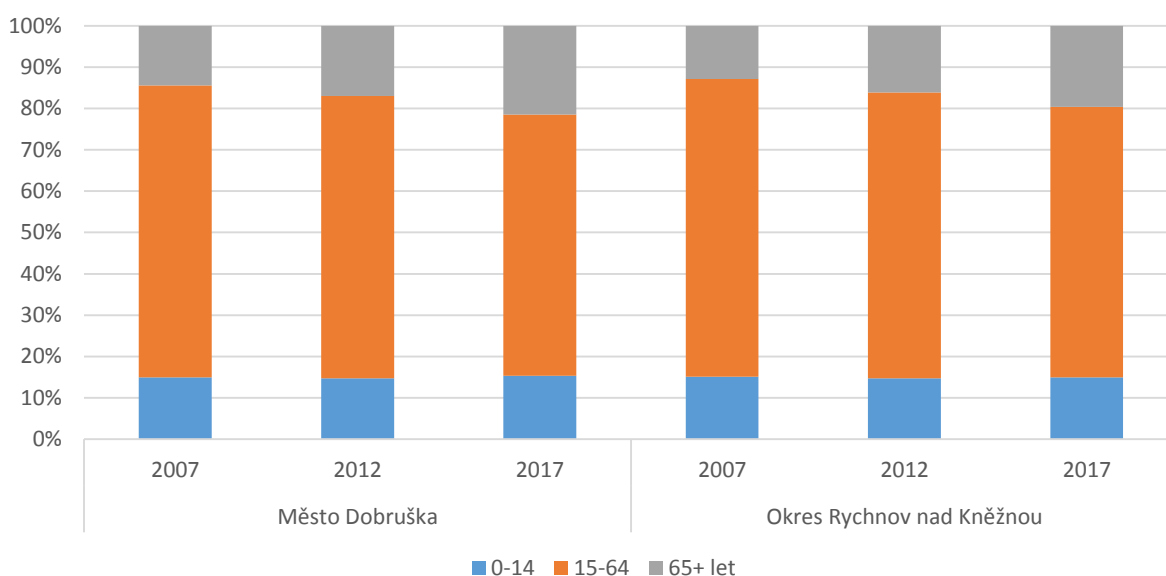
Tabulka 3 Průměrný věk obyvatel ve městě Dobruška ve vybraných letech (stav k 31.12.)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Průměrný věk	40,6	40,8	41,0	41,4	41,4	41,9	42,3	42,6	43,1	43,4
Index stáří	101,9	107,3	107,8	110,8	115,4	120,1	125,3	130,4	135,9	139,8

Pozn.: Index stáří vyjadřuje podíl obyvatel ve věku 65+ let ku obyvatelům 0–14 let v %

Zdroj: Demografické údaje za vybraná města Pardubického kraje – časová řada 2007 až 2017

Graf 3 Věková struktura ve městě Dobruška a okrese Rychnov nad Kněžnou v letech 2007–2017

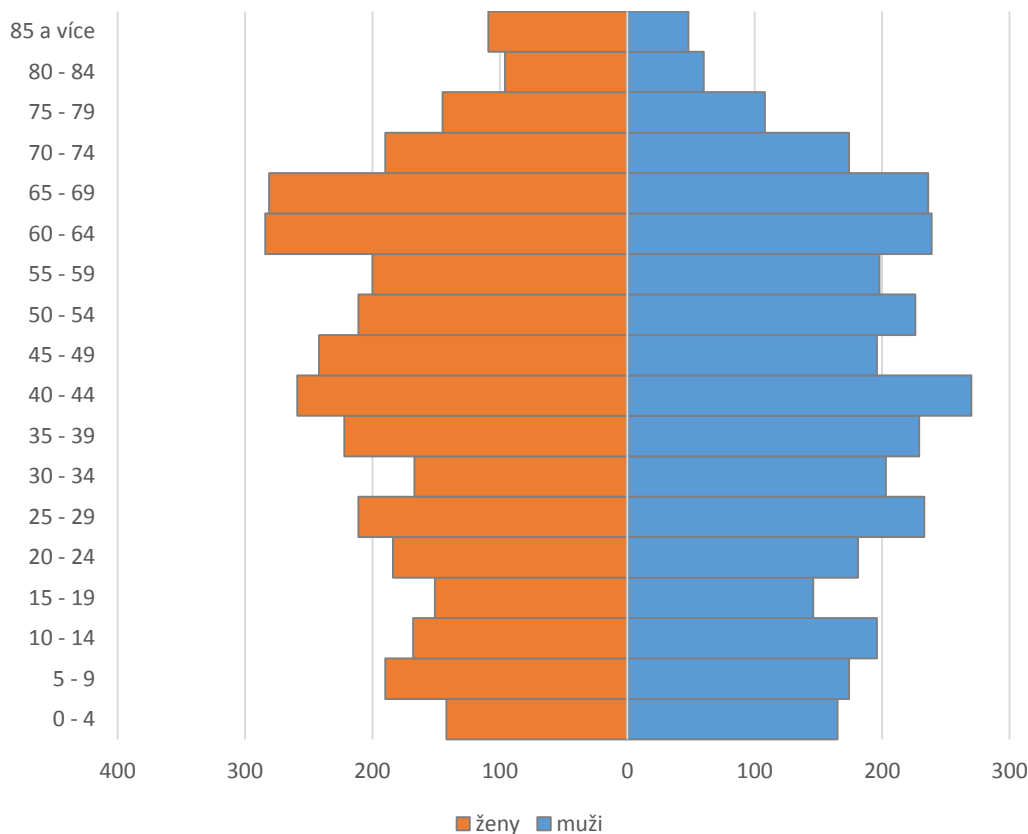

Zdroj: Demografické údaje za vybraná města Královéhradeckého kraje – časová řada 2007 až 2017

Stárnutí obyvatelstva ve městě dokládá dlouhodobě se zvyšující průměrný věk obyvatelstva a poměrně výrazně rostoucí index stáří, který vyjadřuje poměr počtu osob starších 65 let a osob do 15

let věku. Za posledních deset let se průměrný věk zvýšil téměř o 3 roky a u indexu stáří je posun ještě výraznější, na 10 obyvatel ve věku 0-14 let nyní připadá v průměru více než 13 lidí v seniorském věku, což je nárůst o téměř 40 procent za posledních 10 let. Z grafu je patrné, že populace ve městě Dobruška v posledních letech stárne nepatrně rychleji než v průměru v celém okrese Rychnov nad Kněžnou. Rychleji roste podíl i počet lidí ve věku nad 65 let, ale zastoupení dětské složky zase roste rychleji v celém okrese.

Graf 4 Věková struktura v Dobrušce dle pětiletých věkových skupin 2017

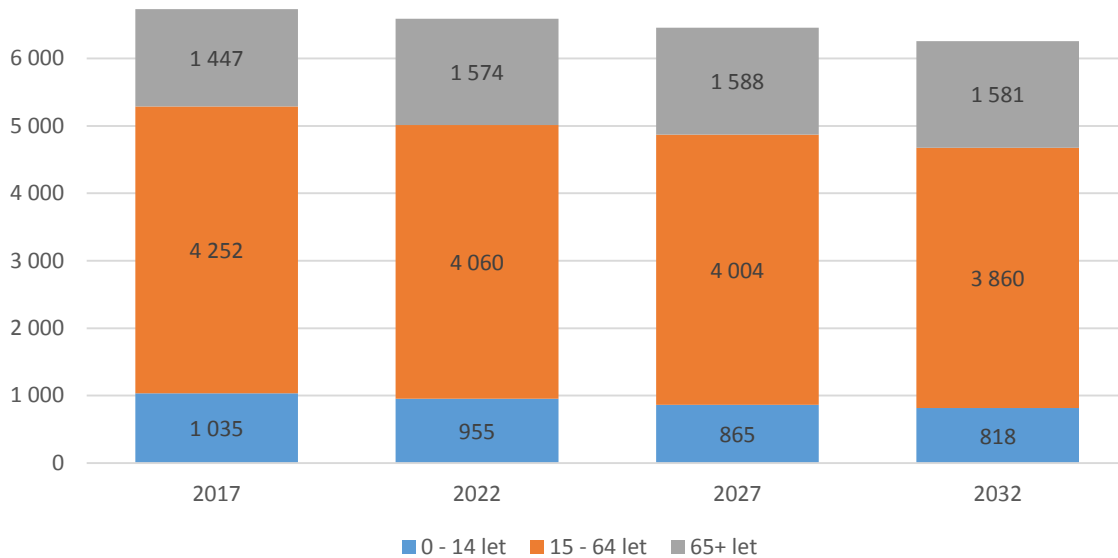
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

2.2. Vývoj populace ve výhledu do roku 2030

Projekce vývoje obyvatelstva v Královéhradeckém kraji do roku 2050 předpokládá postupný pokles celkového počtu obyvatel v kraji, který se bude po roce 2030 ještě zrychlovat. Lze předpokládat, že vzhledem k vysoce zápornému migračnímu saldu zasáhne celkový úbytek obyvatelstva i město Dobruška, a to s větší intenzitou, než tomu bude v ostatních částech kraje. V Královéhradeckém kraji bude zhruba od roku 2020 klesat zastoupení dětské složky populace (do 14 let) a zároveň bude klesat i zastoupení věkové skupiny 15–64 let. Naopak u obyvatel nad 65 let bude jejich počet v celém kraji výrazně přibývat. Celý Královéhradecký kraj tedy čekají dva zásadní populační trendy – stárnutí populace, které bude postupně nabývat na intenzitě a také pokles celkového počtu obyvatel (zejména v produktivním věku). Tyto trendy podle demografické projekce bude v kraji zmírňovat kladné saldo migrace. Vzhledem k tomu, že Dobruška je ale dlouhodobě městem, odkud více lidí

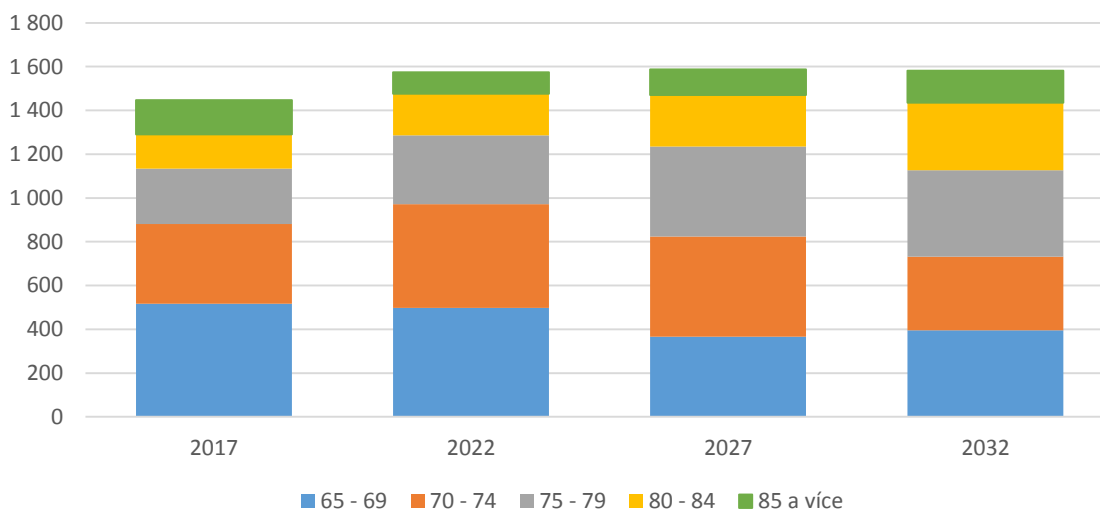
odchází než se do něj stěhuje, lze důvodně předpokládat, že tyto dva trendy, stárnutí populace a celkový pokles počtu obyvatel, budou ve městě nastupovat rychleji a s větší intenzitou.

Graf 5 Demografická prognóza vývoje počtu obyvatel ve městě Dobruška do roku 2032

Zdroj: Vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (úmrtnostní tabulky pro okres Rychnov nad Kněžnou; struktura počtu obyvatel – Veřejná databáze ČSÚ)

Dle populační prognózy vypracované pro město Dobruška s využitím demografických dat za okres Rychnov nad Kněžnou jsou patrné podobné tendence jako v případě celého Královéhradeckého kraje. Očekáváme postupné stárnutí populace, zvyšování podílu i absolutního počtu obyvatel ve věku nad 65 let, naopak pokles počtu i podílu lidí v produktivním věku i mladých obyvatel do 14 let. Současně bude docházet i k celkovému úbytku populace ve městě Dobruška, dle dostupných dat v období příštích 13 let zhruba o 7 %, v absolutním vyjádření přibližně o 500 obyvatel. Jelikož není možné zakomponovat do populační prognózy i migraci (kterou město dlouhodobě ztrácí značnou část obyvatel), je velmi pravděpodobné, že celkový pokles počtu obyvatel bude reálně ještě větší, a to zejména mezi lidmi v produktivním věku.

Graf 6 Demografická prognóza pro město Dobruška do roku 2032 pro věkové skupiny nad 65 let

Zdroj: Vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (úmrtnostní tabulky pro okres Rychnov nad Kněžnou; struktura počtu obyvatel – Veřejná databáze ČSÚ)

Největší změny lze ve městě Dobruška v příštích 13 letech očekávat u populace obyvatel ve vyšším věku nad 65 let. Zejména kvůli prodlužujícímu věku dožití a tomu, že se do vyššího věku dostávají populačně silnější ročníky, bude docházet k rychlému nárůstu počtu obyvatel ve věku nad 75 let. V případě věkové skupiny 75-79 let se očekává během příštích 12 let nárůst o více než třetinu (z 253 na 396 obyvatel), u obyvatel starších 80 let to bude nárůst z přibližně tří set na více jak 450 obyvatel. Tyto změny s sebou samozřejmě přinesou i zvýšené nároky na zdravotní, sociální a pečovatelské služby a na další infrastrukturu, protože lidé v tomto věku zpravidla již často potřebují speciální péči a služby. Poroste význam a potřeba terénních sociálních a pečovatelských služeb a také nutnost větší rodinné sounáležitosti a péče o seniory v jejich domovském rodinném prostředí.

Hlavní zjištění:

- *Město Dobruška dlouhodobě ztrácí své obyvatelstvo, a to zejména v důsledku migračního chování obyvatel. Ze všech obcí SO ORP Dobruška je nejhorší situace z pohledu migračních ztrát právě v Dobrušce.*
- *Město patří v porovnání s ostatními podobně velkými sídly v okolí k těm s nejvyšším záporným migračním saldem – v posledních 20 letech bylo toto kladné jen jednou.*
- *Obyvatelstvo města v posledních letech výrazně stárne. V kontextu celého Královéhradeckého kraje vykazuje Dobruška v procesu stárnutí určitý náskok, který se bude pravděpodobně nadále zvyšovat.*
- *Projekce vývoje obyvatelstva v Královéhradeckém kraji do roku 2050 předpokládá postupný pokles celkového počtu obyvatel v kraji, který se bude po roce 2030 ještě zrychlovat. Lze předpokládat, že vzhledem k periferní poloze celého regionu a vysoce záporného migračního salda zasáhne celkový úbytek obyvatelstva i město Dobruška, a to s větší intenzitou, než tomu bude v ostatních částech kraje.*

- *Podle populační prognózy lze očekávat i v budoucnu úbytek populace ve městě Dobruška, a to zejména kvůli stárnutí populace a také migrací. V příštích 13 letech by podle prognózy mělo město ztratit zhruba 500 obyvatel.*
- *Největší změny lze v příštích 13 letech očekávat u populace obyvatel ve vyšším věku nad 65 let. Zejména kvůli, prodlužujícímu věku dožití a tomu, že se do vyššího věku dostávají populačně silnější ročníky, bude docházet k rychlému nárůstu počtu obyvatel ve věku nad 75 let. V případě věkové skupiny 75-79 let se očekává během příštích 12 let nárůst o více než třetinu (z 253 na 396 obyvatel), u obyvatel starších 80 let to bude nárůst z 300 na zhruba 450 obyvatel. Tyto změny s sebou samozřejmě přinesou i zvýšené nároky na zdravotní, sociální a pečovatelské služby a na další infrastrukturu.*
- *Podle informací Městského úřadu v Dobrušce se pokles počtu obyvatel týká pouze přihlášených k trvalému pobytu. Na základě spotřeby vody a produkce komunálního odpadu však lze usuzovat, že faktický počet obyvatel se nesnižuje, nebo přinejmenším ne tempem, které zachycují statistiky, i když tuto hypotézu nelze přímo ověřit.*

3. Ekonomika, podnikání, výzkum a vývoj

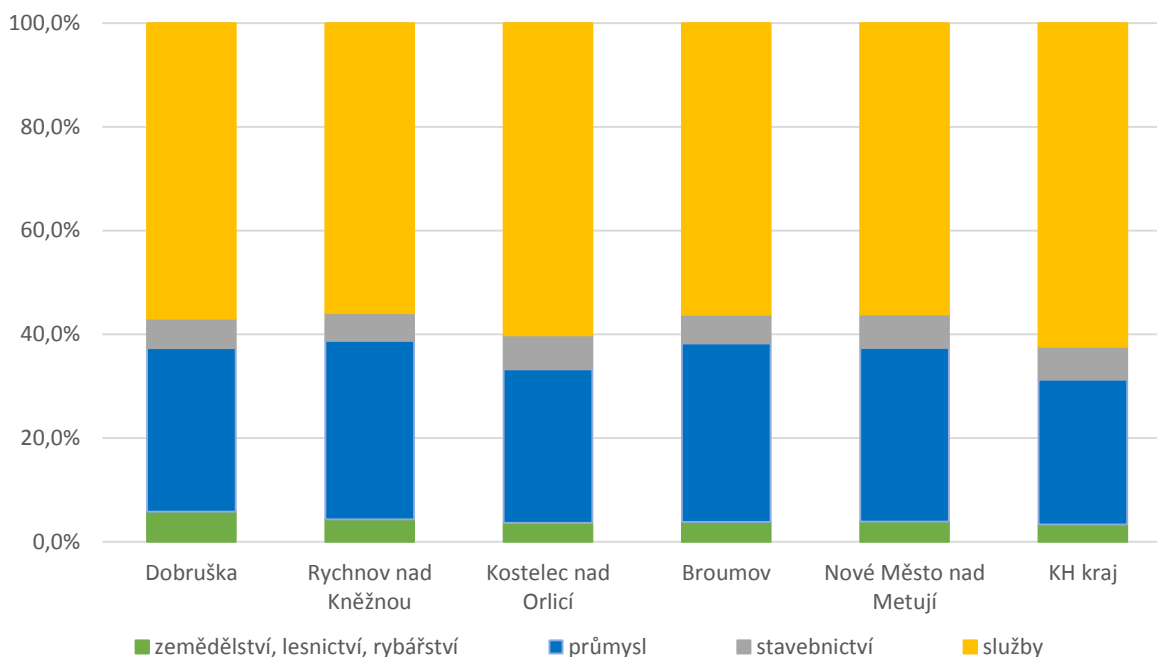
V této kapitole bude analyzována ekonomická struktura města s důrazem na nejvýznamnější hospodářská odvětví. Bude porovnávána průmyslová specializace města a ostatních podobně velkých měst v regionu. Pozornost bude věnována také nejvýznamnějším firmám ve městě, jejich charakteristikám a vývoji, jelikož pro hospodářství města představují důležitou součást, provazují ho na globální ekonomiku a poskytují velký počet pracovních míst místním obyvatelům. Tato kapitola představuje vstup a základní rámec pro podrobnější analýzy místního podnikatelského prostředí, které budou provedeny také v Průzkumu podnikatelského prostředí s využitím podrobnějších dat a informací získaných formou řízených rozhovorů ve vybraných firmách podnikajících ve městě.

Klíčové otázky:

- *Jaká je specializace místní ekonomiky a která odvětví jsou nejvýznamnější z pohledu tvorby pracovních míst a ekonomického růstu města?*
- *Kdo jsou nejvýznamnější zaměstnavatelé ve městě, jaká je dynamika jejich ekonomické výkonnosti a pozice v globálních produkčních sítích; jaké jsou klíčové růstové faktory?*
- *Jaká je intenzita výzkumných a vývojových aktivit v místních firmách a jakou mají povahu? Které firmy provádí ve městě výzkumné/vývojové aktivity? Jaká je jejich povaha?*

3.1. Struktura ekonomiky

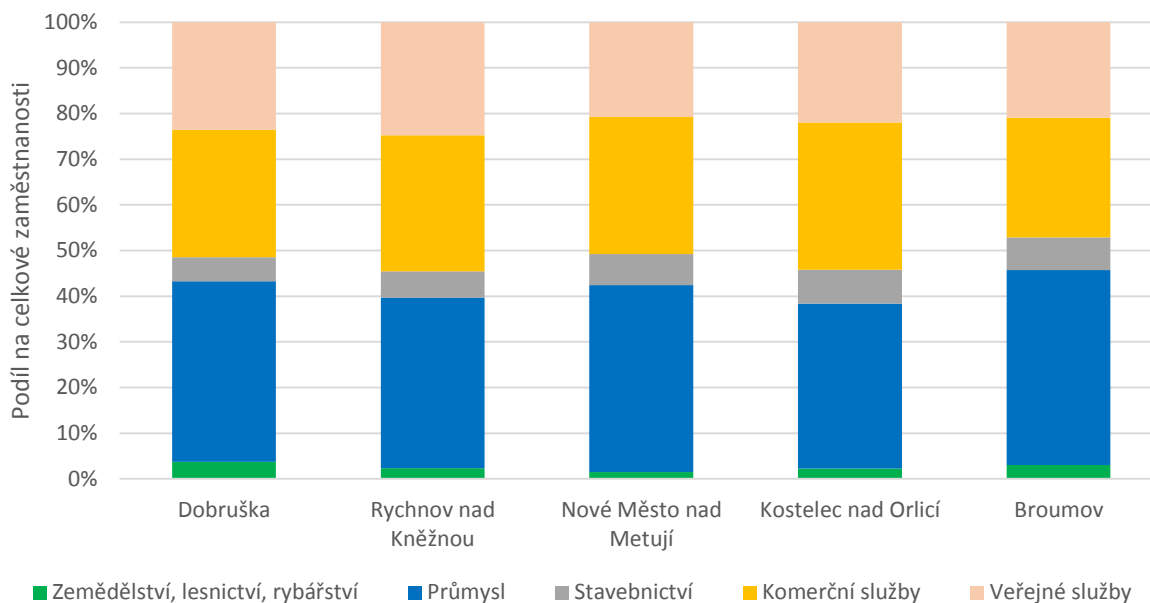
Graf 7 Struktura ekonomiky ve vybraných SO ORP Královéhradeckého kraje podle podílu na celkové zaměstnanosti, 2011

Zdroj: ČSÚ – SLDB (2011)

Královéhradecký kraj patří mezi regiony Česka spíše k méně průmyslovým oblastem, ačkoliv průmysl tvoří celkem 27,9% podíl na celkové zaměstnanosti v kraji. V ORP Dobruška je podíl zaměstnaných v průmyslu vyšší, tvoří 31,5 % a odpovídá to tomu, že zejména v samotném městě Dobruška je usídleno několik významných průmyslových firem. V porovnání s okolními ORP v Královéhradeckém kraji představuje Dobruška průměrný mikroregion, ze srovnávaných ORP má větší podíl služeb v zaměstnanosti pouze Kostelec nad Orlicí. Všechny ostatní srovnávané ORP jsou na tom z tohoto hlediska podobně. Určitou odlišnost má ORP Dobruška v oblasti zemědělství, kde má v porovnání s ostatními ORP nejvyšší podíl zaměstnaných v zemědělství (5,8 %) - Graf 8.

Graf 8 Struktura ekonomiky dle zaměstnanosti ve vybraných městech Královéhradeckého kraje, 2011

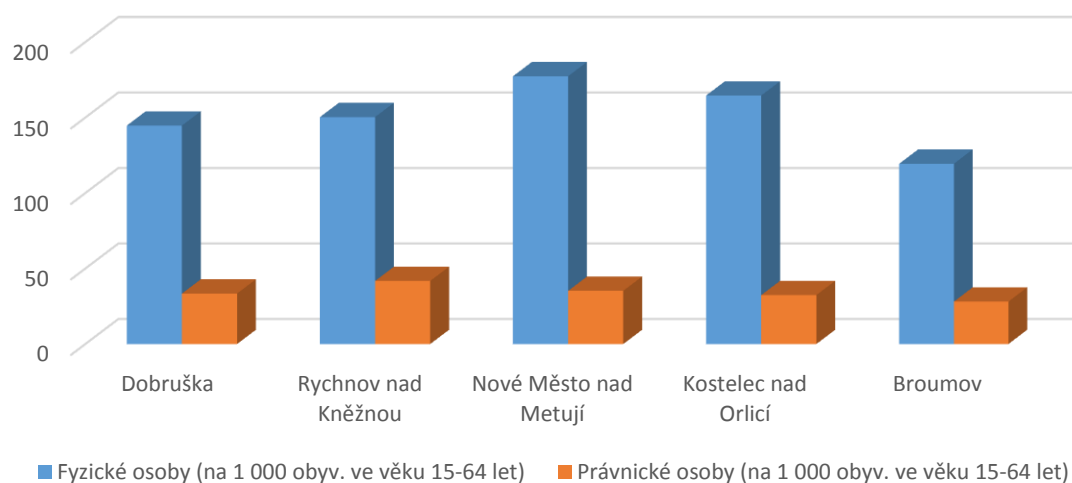
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Pokud srovnáváme pouze samotné město Dobruška s ostatními podobně velkými městy v okolí, je podíl průmyslu průměrný, zaměstnanost v tomto sektoru tvoří 39 %. Dobruška zaostává pouze za Novým Městem nad Metují a Broumovem. Průměrných hodnot dosahuje město i v případě podílu komerčních služeb, kam patří zejména ubytování, pohostinství, doprava, velkoobchod a maloobchod. Osmadvacetiprocentní podíl ovšem ukazuje, že město je obslužným centrem pro své okolí. Naopak oproti ostatním městům je v Dobrušce nejvyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství (4 %). Ostatní srovnávaná města mají tento průměr na hodnotě 2 % vyjma Broumova (3 %). Vyšší podíl zaměstnanosti ve veřejných službách dokládá koncentraci těchto zařízení (škol, úřadů apod.) ve městě.

Přestože je analýza založena na datech ze Sčítání (tedy z roku 2011, protože novější nejsou k dispozici), vzhledem k relativní stálosti struktury ekonomiky, což potvrzují i aktuální data o aktivních podnikatelských subjektech uvedené v této kapitole dále, lze tvrdit, že současný obraz ekonomiky je v těchto městech velmi podobný.

3.2. Podnikání a zahraniční investice

Graf 9 Podnikatelská aktivita ve městě Dobruška a dalších vybraných městech, 2016

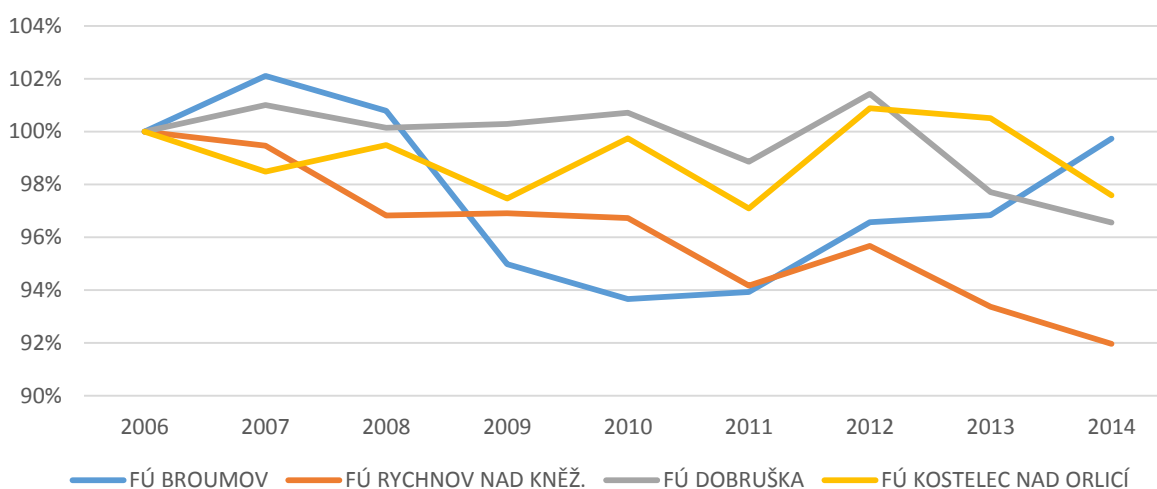
Pozn.: Do statistiky jsou zahrnuty pouze subjekty se zjištěnou aktivitou v daném období

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze

Porovnání intenzity podnikatelské aktivity mezi vybranými podobně velkými městy v okolí ukazuje, že Dobruška patří mezi středně ekonomicky rozvinutá města. Podnikatelská aktivita fyzických osob je zhruba na úrovni Rychnova nad Kněžnou. Na druhou stranu ale na 1 000 osob v produktivním věku připadá v Dobrušce téměř 145 podnikajících fyzických osob, což je oproti podobně velkému Novému Městu nad Metují zhruba o 20 % méně. U právnických osob, které zahrnují větší subjekty¹, je na tom Dobruška mezi srovnávanými městy podobně jako Kostelec nad Orlicí, ale zase o něco lépe než Broumov. Na 1 000 osob v produktivním věku připadá 33 aktivních právnických osob. **Podnikatelská aktivita ve městě Dobruška je v porovnání s podobně velkými sídly v okolí zhruba na průměrné úrovni, ale za ORP Nové Město nad Metují a Kostelec nad Orlicí lehce zaostává.**

¹ Tato kategorie zahrnuje společnost s ručením omezeným, akciové společnosti, veřejné obchodní společnosti a další typy podniků

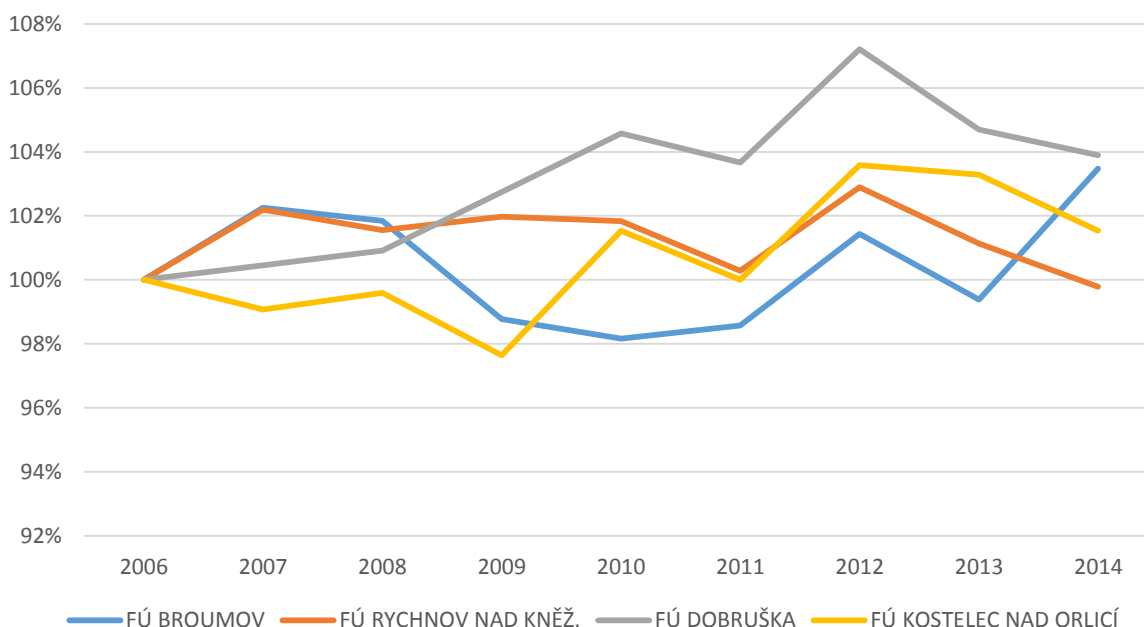

Graf 10 Podnikatelské subjekty registrované k dani z příjmu fyzických osob z podnikání, vývoj 2006–2014

Pozn.: Statistika zahrnuje fyzické osoby registrované k platbě daně z příjmu fyzických osob z podnikání

Zdroj: Generální finanční ředitelství ČR

Graf výše zobrazuje podnikatelskou aktivitu fyzických osob v časovém horizontu posledních dostupných 9 let v Dobrušce a správních obvodech finančních úřadů vybraných měst. Podnikatelská aktivita se ve většině sledovaných měst spíše snižovala. V Dobrušce zůstávala delší dobu na podobné úrovni, ale v posledních dvou sledovaných letech začala klesat i zde. Nárůst v tomto období zaznamenal pouze Broumov. Tento fakt může indikovat určité problémy a klesající aktivitu menších podnikatelů či živnostníků.

Graf 11 Podnikatelské subjekty registrované k DPH, vývoj 2006–2014

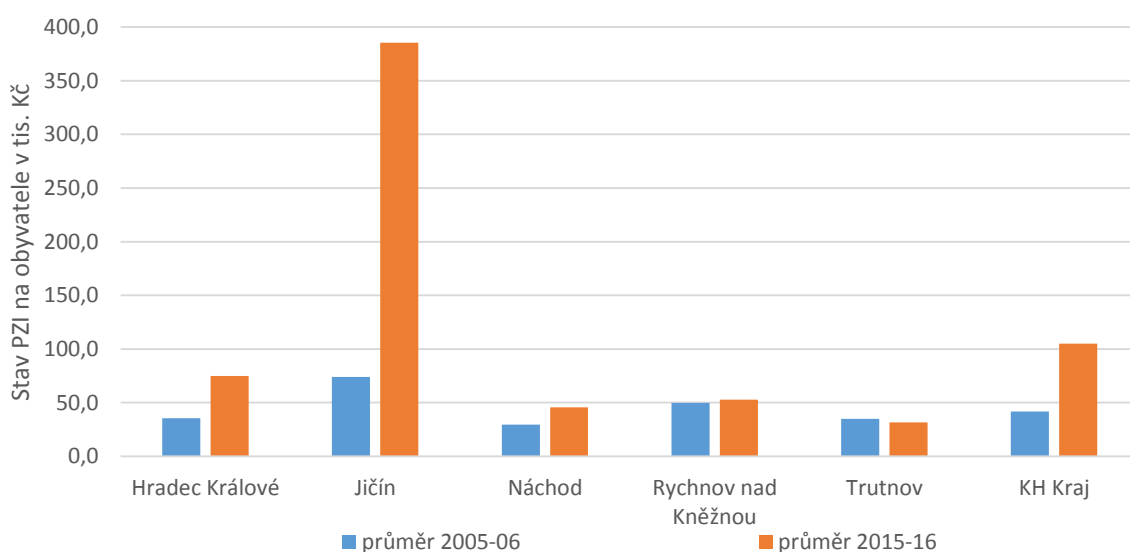
Pozn.: Statistika zahrnuje fyzické i právnické osoby registrované k platbě daně z přidané hodnoty

Zdroj: Generální finanční ředitelství ČR

Dalším způsobem, jak lze měřit podnikatelskou aktivitu, je počet registrovaných subjektů k DPH. K DPH jsou totiž vzhledem k platné legislativě registrovány především větší a aktivní subjekty, a proto zejména vývojově lze tato data považovat za poměrně přesný ukazatel podnikatelské aktivity v daném území. Porovnání vybraných měst ukazuje, že počet větších podnikatelských subjektů, které musí platit DPH, v Dobrušce rostl až do roku 2012, a to o něco rychleji než v ostatních městech a jejich správních obvodech. Tento růst mohl indikovat mírně rostoucí aktivitu zejména větších podnikatelských subjektů. Negativem však je, že v posledních dvou sledovaných letech začal tento počet opět klesat.

3.3. Přímé zahraniční investice

Graf 12 Stav přímých zahraničních investic v okresech Královéhradeckého kraje, průměr za roky 2005-06 a 2015-16

Zdroj: Česká národní banka – statistika PZI

Zahraníční firmy byly v celé ČR jedním z hlavních faktorů modernizace hospodářství a zdrojem ekonomického růstu v posledních 20 letech. Hrály důležitou roli v propojení českého hospodářství na globální trhy, přispěly k rozvoji moderních metod řízení a transferu pokročilých technologií do české ekonomiky. **Okres Rychnov nad Kněžnou, kam spadá i Dobruška, patří z hlediska koncentrace zahraničních investic mezi průměrné regiony v Královéhradeckém kraji². Za posledních 10 let se však objem zahraničních investic v okrese Rychnov nad Kněžnou zvýšil, trend odpovídal vývoji v celém kraji, vyjma okresu Trutnov, kde PZI poklesly. Nejvíce objem investic zahraničních firem narostl v Jičíně, který v této statistice značně vyčnívá a ovlivňuje ji. Tento fakt je ovšem dán přítomností sídla společnosti Continental Automotive Czech Republic s.r.o. ve městě, která má v ČR více poboček. Z posledních dostupných údajů za roky 2015-16 vyplývá, že méně zahraničních investic je z porovnávaných okresů v Trutnově a v Náchodě. Okres Rychnov nad Kněžnou je tak v samotném středu z hlediska kraje.**

² V tomto ovšem nejsou zahrnuty investice ŠkodaAuto v Kvasinách, které ČSÚ řadí pod Mladou Boleslav, takže dochází ke zkreslení situace.

V Dobrušce je nejvýznamnějším zahraničním investorem firma Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. Ta zaměstnává v místním podniku celkem 290 zaměstnanců a je tak největším zaměstnavatelem ve městě.

3.4. Vnitřní struktura podnikatelského sektoru ve městě

Tabulka 4 Struktura podnikatelského segmentu ve městě Dobruška dle velikosti firem, 2018

Kategorie počtu zaměstnanců	Počet subjektů	Zaměstnanost	Výkony (mil. Kč)
250+ zaměstnanců	1	290	630
50-249 zaměstnanců	13	858	1 617
10-49 zaměstnanců	31	364	827
0-9 zaměstnanců	77	216	270
Neuveдено	205	0	20
Celkem	327	1728	3364

Pozn.: Zahrnuty jsou všechny aktivní právnické osoby

Zdroj: Albertina – databáze firem, vlastní úpravy

Struktura firemního segmentu ve městě Dobruška je složena především z malých a středně velkých podniků – těch je ve městě 45 a tvoří celkem téměř 1 800 pracovních míst. Velká firma nad 250 zaměstnanců je ve městě pouze jedna (Koenig & Bauer Grafitec s.r.o.). Druhým největším zaměstnavatelem je pak s velkým odstupem akciová společnost STUHA.

Z celkového počtu 328 aktivních firem ve městě vytváří 14 největších podniků (které mají 50 zaměstnanců) celkem zhruba 1 150 pracovních míst, což představuje dvě třetiny všech pracovních míst. Podobný poměr pak můžeme vidět i v případě výkonů těchto největších firem a toho celkového.

Průzkum podnikatelského prostředí ve firmách, který je realizován jako součást Strategického plánu rozvoje města, bude detailně popisovat strukturu, charakteristiky a názory představitelů nevýznamnějších firem ve městě.

Mezi největší firmy se sídlem ve městě nebo nejbližším okolí patří:

- Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. (výrobce tiskové techniky) – 290 zaměstnanců
- Stuha a.s. (výroba tkaných stuh) – 125 zaměstnanců
- Servisbal obaly s.r.o. (výroba obalových materiálů) – 100 zaměstnanců
- SUNFOOD, s.r.o. (výrobce racionální výživy) – 85 zaměstnanců
- MARTA spol. s.r.o. (pekárna) – 80 zaměstnanců
- JECH CZ s.r.o. (výrobce sedacích souprav a nábytku) – 80 zaměstnanců

Firmy ve městě trápí zejména nedostatek pracovních sil, který je dán celkovým vyčerpáním lokálního trhu práce – více popsáno v kapitole Trh práce. Další často zmiňovanou bariérou rozvoje je nedostatek místa pro případné rozšíření firmy a s tím i související nedostatek místa a prostor pro nově začínající podnikatele. Jednou z výhod, kterou podnikatelé v Dobrušce oceňují například v porovnání s blízkým Novým Městem nad Metují, je relativně nízká cena pozemků.

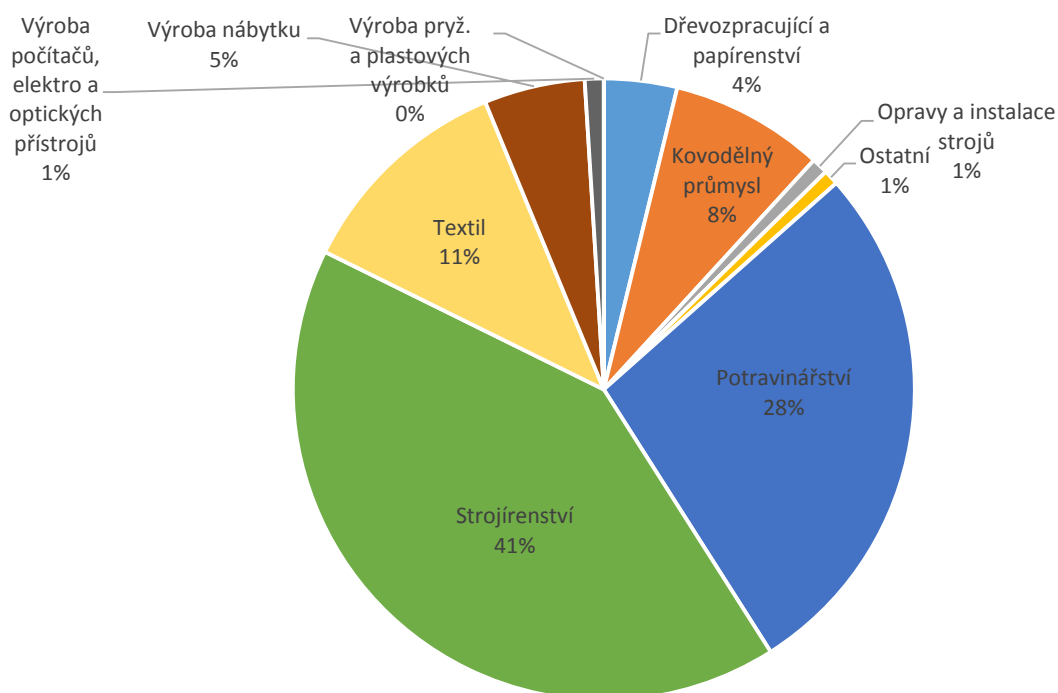
Tabulka 5 Aktivní podnikatelské subjekty ve městě dle odvětví NACE, 2018

Odvětví NACE-1	Ekonomické subjekty		Zaměstnanost		Výkony	
	Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %
Administrativní a podpůrné činnosti	2	1 %	15	1 %	9	0 %
Činnosti v oblasti nemovitostí	51	16 %	8	0 %	18	1 %
Doprava a skladování	3	1 %	99	6 %	253	8 %
Informační a komunikační činnosti	9	3 %	59	3 %	95	3 %
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	28	9 %		0 %		0 %
Ostatní činnosti	69	21 %		0 %	1	0 %
Peněžnictví a pojišťovnictví	2	1 %		0 %		0 %
Profesní, vědecké a technické činnosti	17	5 %	35	2 %	31	1 %
Stavebnictví	11	3 %	77	4 %	79	2 %
Ubytování, stravování a pohostinství	11	3 %	16	1 %	14	0 %
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	48	15 %	358	21 %	1159	34 %
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	11	3 %		0 %		0 %
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1	0 %	11	1 %	27	1 %
Vzdělávání	13	4 %		0 %	5	0 %
Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1	0 %	0	0 %	0	0 %
Zdravotní a sociální péče	9	3 %	37	2 %	17	1 %
Zemědělství, lesnictví, rybářství	12	4 %	64	4 %	131	4 %
Zpracovatelský průmysl	29	9 %	949	55 %	1525	45 %
Celkový součet	327	100 %	1728	100 %	3364	100 %

Zdroj: Albertina – databáze firem, vlastní úpravy

Ze statistiky aktivních ekonomických subjektů vyplývá, že **nejvýznamnějším oborem v ekonomice města je zpracovatelský průmysl**, tvoří více než polovinu všech pracovních míst (56 %). Ve městě ve zpracovatelském průmyslu podniká 30 převážně menších a středně velkých firem, ale také oba největší zaměstnavatelé – Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. a STUHA a.s. Tyto firmy patří také k těm s nejvyššími výkony a tržbami, proto mohou přinést zprostředkovaně i nejvíce peněz do rozpočtu města skrz rozpočtové určení daní. Dále jsou významnými obory z pohledu tvorby pracovních míst zejména velkoobchod a maloobchod (Servisbal obaly s.r.o.), opravy a údržba motorových vozidel, doprava a skladování a také zemědělství.

V Dobrušce sídlí **Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad (VGHMÚř) generála Josefa Churavého**. Tento úřad patří mezi nejvýznamnější zaměstnavatele ve městě zejména kvůli svým kapacitám v oblasti výzkumu a vývoje. VGHMÚř, který byl založen v 50. letech 20. století a momentálně zaměstnává kolem 300 zaměstnanců, je součástí Geografické služby Armády ČR, která je určena ke geografickému zabezpečení ozbrojených sil České republiky a ve vymezeném rozsahu i aliance NATO a ozbrojených sil Evropské unie.

Graf 13 Struktura zpracovatelského průmyslu ve městě dle zaměstnanosti, 2018

Zdroj: Vlastní úpravy na základě dat Albertina a portálu Justice.cz

Zpracovatelský průmysl, který představuje klíčové odvětví ekonomiky města (firmy v něm působící vytváří 55 % všech pracovních míst a 45 % výkonů), má velmi různorodou povahu. Klíčovým odvětvím je strojírenství zahrnující výrobce tiskařských strojů, kam spadá i největší firma na území města – Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. Dalším významným průmyslovým oborem ve městě je potravinářství (28 %), na čemž má zásluhu hned šest firem včetně lokálního pivovaru a také výrobce kečupů a pochutin KAND s.r.o. Jeden z tradičních oborů textilní průmysl (11 %) je na území města zastoupen zejména firmou STUHA a.s., která je také zároveň druhým největším zaměstnavatelem ve městě.

Tabulka 6 Struktura firem ve zpracovatelského průmyslu ve městě, 2018

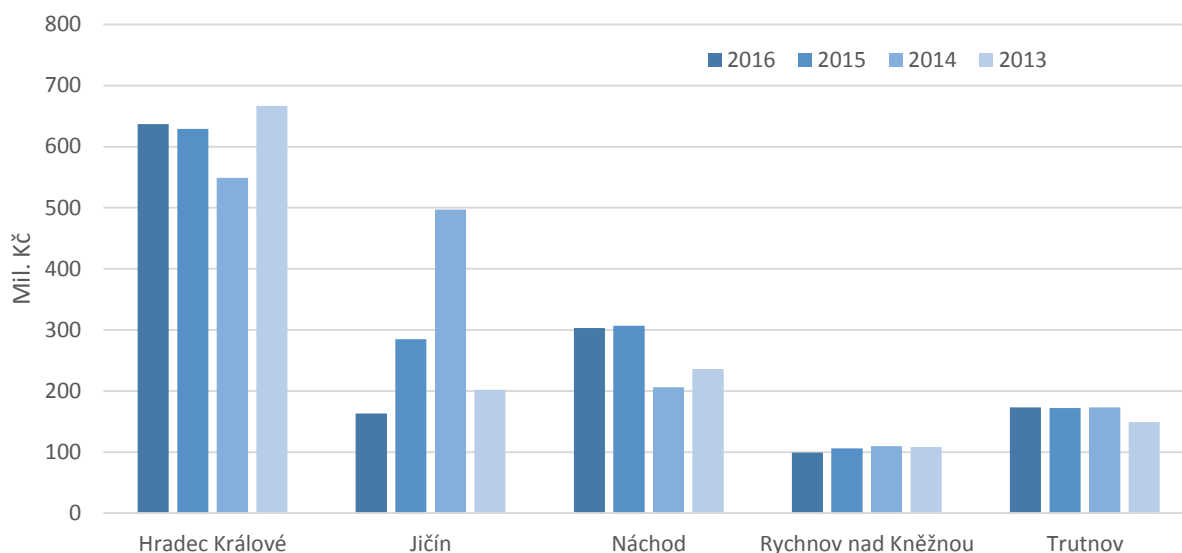
NACE - 2 místa	Ekonomické subjekty		Zaměstnanost		Výkony	
	Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %	Mil. Kč	Podíl v %
Dřevozpracující a papírenství	3	10 %	31	3 %	58	4 %
Kovodělný průmysl	9	31 %	59	6 %	122	8 %
Opravy a instalace strojů	2	7 %	5	1 %	13	1 %
Ostatní	2	7 %	7	1 %	12	1 %
Potravinářství	6	21 %	324	34 %	420	28 %
Strojírenství	1	3 %	290	31 %	630	41 %
Textil	2	7 %	140	15 %	175	11 %
Výroba nábytku	1	3 %	78	8 %	80	5 %
Výroba počítačů, elektro a optických přístrojů	2	7 %	15	2 %	15	1 %
Výroba pryže a plastových výrobků	1	3 %		0 %		0 %
Celkový součet	29	100 %	949	100 %	1525	100 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle Albertina – databáze firem a portálu Justice.cz

3.5. Podnikové kapacity výzkumu a vývoje

Následující část popisuje strukturu podnikových kapacit výzkumu a vývoje (VaV), zejména s ohledem na jejich vývoj a odvětvovou strukturu. Z agregátních dat nelze na úrovni města nebo okresu provádět podrobnější analýzy, a proto je oblast VaV a inovačních aktivit i součástí dotazníku v Průzkumu podnikatelského prostředí, kde je možné získat o aktivitách firem v této oblasti podrobnější a relevantnější informace.

Graf 14 Výdaje na VaV v okresech Královéhradeckého kraje, 2013–2016

Zdroj: ČSÚ – statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2017

Z grafu výše je zřejmé, že **okres Rychnov nad Kněžnou, je z hlediska VaV aktivit velmi málo rozvinutý**. Spolu s okresem Trutnov patří v Královéhradeckém kraji k těm, kde nejsou investice VaV příliš vysoké. Oproti tomu se většina VaV aktivit v kraji koncentruje v okrese Hradec Králové, což ovlivňují i veřejné výzkumné kapacity, dále pak v okrese Jičín.

Za pozitivní se rozhodně nedá označit ani klesající trend v investicích do VaV v okrese Rychnov nad Kněžnou, mezi lety 2013 a 2016 klesl celkový objem ze 108 na 99 mil. Kč. Nicméně z grafu je patrné, že mírně klesající tendence v posledních letech není problémem pouze tohoto okresu.

Tabulka 7 Patentová aktivita v okresech Královéhradeckého kraje, 2016

	Podané přihlášky		Udělené patenty		Patenty platné k 31. 12.	
	celkem	z toho High-tech	celkem	z toho High-tech	celkem	z toho High-tech
Královéhradecký kraj	19	1	24	1	112	3
Hradec Králové	4	1	9	1	26	1
Jičín	4	-	3	-	9	2
Náchod	9	-	9	-	52	-
Rychnov nad Kněžnou	3	-	3	-	22	-
Trutnov	0	-	1	-	2	-

Zdroj: ČSÚ – statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2017

Dalším ukazatelem výzkumných a inovačních aktivit jsou patenty jako způsob chráněného duševního vlastnictví, které vzniká často jako výsledek výzkumu či vývoje. Z tohoto pohledu je situace lepší než u

samotných investic do VaV. Okres Rychnov nad Kněžnou je s 22 platnými patenty na třetím místě v kraji. Druhý Hradec Králové měl přitom pouze o 4 patenty více. Odstup od okresů Jičín (9) a Trutnov (2) je přitom daleko výraznější.

Obecně však platí, že v okrese Rychnov nad Kněžnou nejsou VaV aktivity jinak rozšířené, investice do této oblasti jsou nízké a v čase navíc mírně klesají. Obecně jsou vývojové či inovační aktivity v okrese Rychnov nad Kněžnou, a tedy i v Dobrušce velmi málo rozvinuté a týkají se jen velmi omezeného počtu subjektů.

Hlavní zjištění:

- *V ORP Dobruška je podíl zaměstnaných v průmyslu průměrný. Naopak lehce nadprůměrný je zde podíl zaměstnaných ve veřejných službách. Dále zde pak pracuje vyšší počet lidí v porovnání s ostatními sledovanými městy v zemědělství.*
- *Dobruška patří mezi středně ekonomicky rozvinutá města. Podnikatelská aktivita ve městě je v porovnání s podobně velkými sídly v okolí zhruba na průměrné úrovni, ale za ORP Nové Město nad Metují a Kostelec nad Orlicí lehce zaostává.*
- *V případě právnických osob, tedy větších firem, je podnikatelská aktivita ve městě vyšší než v podobně velkých městech v okolí, v čase navíc roste rychleji – ukazuje to na poměrně dobrou aktivitu firem ve městě.*
- *Okres Rychnov nad Kněžnou, kam spadá i Dobruška, patří z hlediska koncentrace zahraničních investic mezi průměrné regiony v Královéhradeckém kraji. Za posledních 10 let se však objem zahraničních investic v okrese Rychnov nad Kněžnou zvýšil.*
- *Nejvýznamnějším oborem v ekonomice města je zpracovatelský průmysl, tvoří více než polovinu všech pracovních míst. Klíčovými odvětvími, kde se také koncentrují největší firmy, jsou strojírenství, potravinářství a textilní průmysl.*
- *Struktura firemního segmentu ve městě Dobruška je složena především z malých a středně velkých podniků – těch je ve městě 45 a tvoří celkem téměř 1 800 pracovních míst. Velká firma nad 250 zaměstnanců je ve městě pouze jedna Koenig & Bauer Grafitec s.r.o. Druhým největším zaměstnavatelem je pak s velkým odstupem akciová společnost STUHA.*
- *Okres Rychnov nad Kněžnou je z hlediska VaV aktivit velmi málo rozvinutý a z hlediska výdajů na VaV mu patří dlouhodobě poslední místo mezi všemi okresy v Královéhradeckém kraji. V posledních letech výdaje na VaV v okrese navíc i pozvolna klesají. Významnějších čísel nedosahuje ani patentová aktivita.*

4. Trh práce

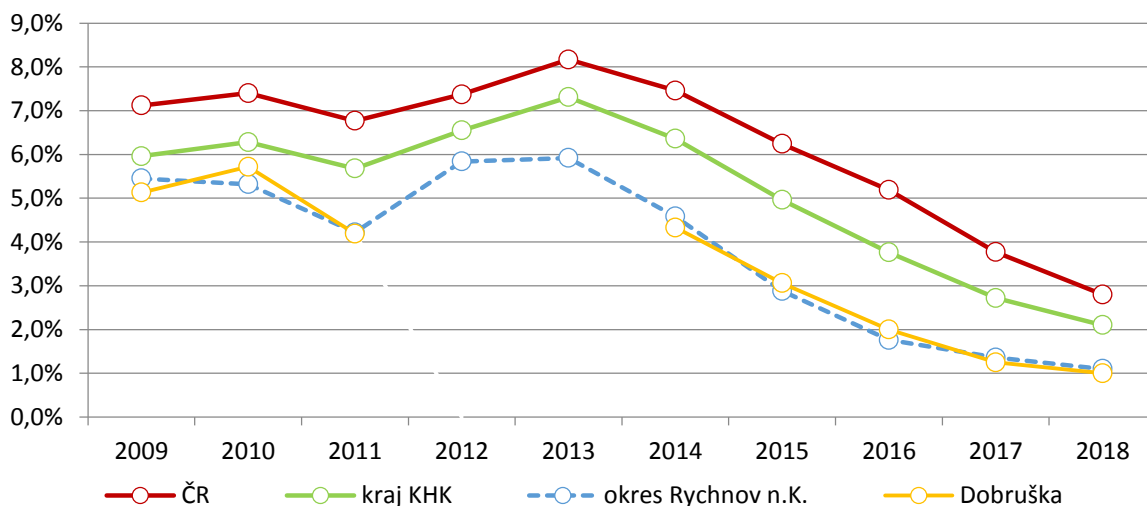
Následující kapitola analyzuje celkovou situaci na trhu práce ve městě Dobruška se zaměřením na základní charakteristiky a struktury uchazečů o zaměstnání hlášených na Úřadu práce a volná pracovní místa. V analýze jsou využita podrobná data poskytnutá přímo Úřadem práce ČR. Situace ve městě je porovnávána s vývojem v nadřazených územních celcích a v celém Česku, pokud jsou k tomu dostupné údaje. Kvůli výpadkům v databázích Úřadu práce ČR souvisejících s přechodem na nové informační systémy nejsou dostupná podrobná data za město Dobruška v letech 2012 a 2013. Analýza situace na trhu práce hledá odpovědi na následující otázky:

Klíčové otázky

- Jak se vyvíjí trh práce ve městě a v okolním mikroregionu?
- Existují nějaké faktory v území, které výrazněji ovlivnily trh práce ve městě a jeho okolí?
- Které skupiny obyvatel jsou nejvíce ohrožené nezaměstnaností?
- Jak se změnil počet a struktura pracovních míst nabízených Úřadem práce ČR?

Trh práce vykazuje cyklický vývoj, který v podstatě odpovídá vývoji ekonomiky. Růst míry nezaměstnanosti od roku 2009 vlivem ekonomické krize trval až do roku 2013. Výraznější klesající trend je opět viditelný od roku 2015, kdy došlo k akceleraci ekonomického růstu. Královéhradecký kraj i okres Rychnov nad Kněžnou kopírují po celé sledované období tento vývoj, s tím rozdílem, že hodnoty míry nezaměstnanosti se pohybují výrazněji pod průměrem Česka. Celý Královéhradecký kraj patří k regionům s trvale podprůměrnou mírou nezaměstnanosti.

Graf 15 Podíl nezaměstnaných osob ve městě Dobruška a v nadřazených celcích, 2009–2018

Pozn.: Ukazatel znázorňuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu ve stejném věku. Data za město Dobruška za rok 2012 a 2013 nejsou dostupná z důvodu přechodu na nové databáze Úřadu práce ČR. Údaje jsou vždy k 31. 12. daného roku, rok 2018 je k 31. 10. 2018

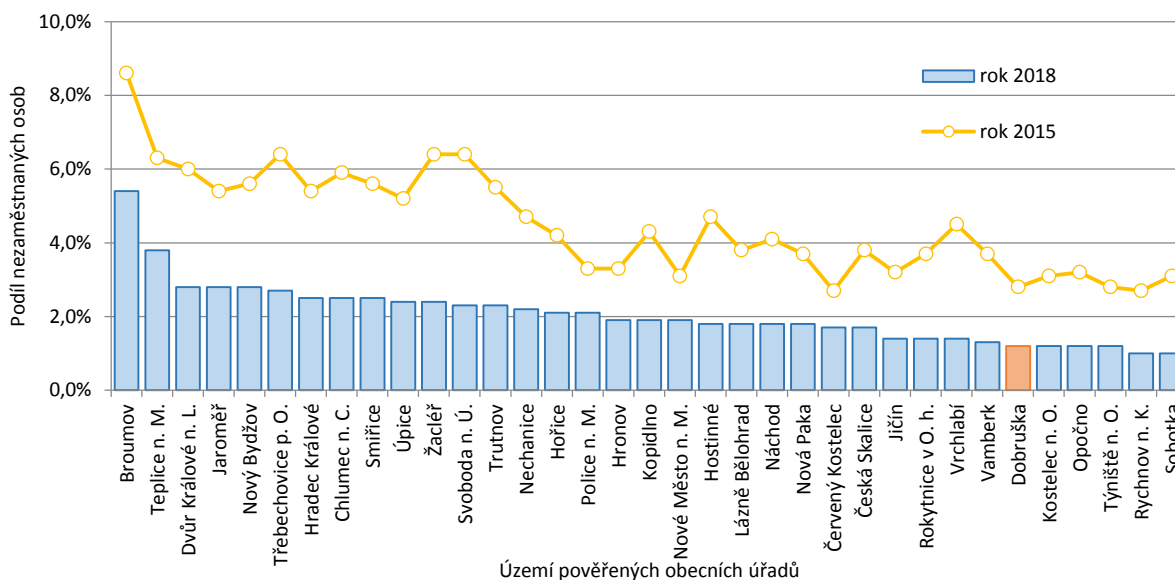
Zdroj: Integrovaný portál MPSV, individuální data Úřadu práce ČR

Okres Rychnov nad Kněžnou patří dlouhodobě k regionu s nejnižší nezaměstnaností v celém Česku a v rámci Královéhradeckého kraje je to region s nejnižší nezaměstnaností vůbec. Nezaměstnanost v okrese Rychnov nad Kněžnou dosahuje po celé sledované období výrazně nižších hodnot než průměr za Královéhradecký kraj a celé Česko, podíl nezaměstnaných se pohybuje po celé sledované

období o 2–3 procentní body níže. Nezaměstnanost v okrese Rychnov nad Kněžnou je v současné době nejnižší v ČR a v řadě obcí okresu již dosahuje úrovně plné zaměstnanosti (v říjnu 2018 se jednalo o 18 obcí). Podíl nezaměstnaných v samotném městě Dobruška klesl v druhé polovině roku 2018 k 1 %.

Graf 16 Porovnání nezaměstnanosti dle území Pověřených obecních úřadů v Královéhradeckém kraji, září 2015/2018

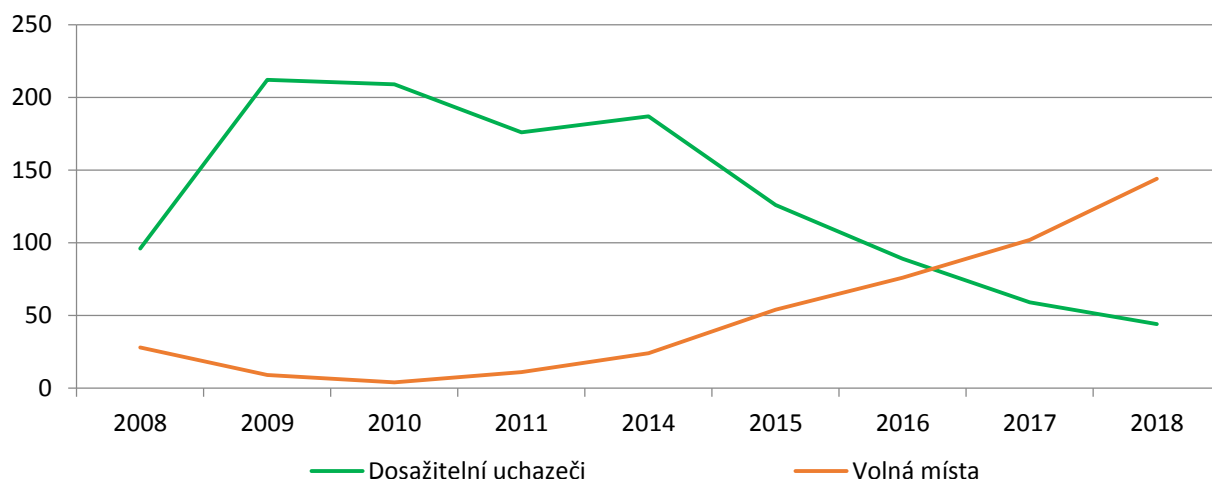

Zdroj: Integrovaný portál MPSV

Tento vývoj nezaměstnanosti je důsledkem intenzivního rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov n. K. v uplynulých letech. Jádrem rozvoje v průmyslové zóně je závod ŠKODA AUTO Kvasiny, který se velmi rychle rozvíjí. V 90. letech minulého století pracovalo ve společnosti ŠKODA zhruba 950 zaměstnanců, v roce 2007 3 800 zaměstnanců a v roce 2011 společnost zaměstnávala 5 200 osob. V Usnesení vlády ČR č. 97 ze dne 9. 2. 2015 se společnost Škoda Auto, a.s. zavázala vytvořit do roku 2017 ve své závodě dalších 1 300 nových pracovních míst a dalších 400 pracovních míst u dodavatelů. Podle původních předpokladů tak mělo být v roce 2017 v průmyslové zóně zaměstnáno zhruba 6 500 zaměstnanců v závodě Škoda Auto a.s. a cca 1 400 zaměstnanců u dodavatelů. Rozvoj by však mnohem dynamičtější. V únoru 2017 v závodě ŠKODA AUTO Kvasiny pracovalo 8 300 zaměstnanců a u dodavatelů dalších 2 000, což bylo o více jak 2 400 zaměstnanců víc.

Výše popsanou situaci na trhu práce dokládá také Graf 17, který zobrazuje počet uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa hlášená na Úřadu práce v Dobrušce. V roce 2008 připadalo na 1 volné pracovní místo v průměru 3,4 uchazečů. Od té doby se převis poptávky nad nabídkou na trhu práce výrazně zvyšoval až do roku 2010. V roce 2010 na 1 volné pracovní místo připadalo v průměru 52,3 uchazeče. Následně se začal projevovat rozvoj průmyslové zóny a docházelo postupně k poklesu uchazečů o zaměstnání a zvyšoval se počet nabízených pracovních pozic. V říjnu roku 2016 ještě byl počet uchazečů vyšší než počet volných míst (na 1 volné pracovní místo připadal v průměru 1,2 uchazeče). Od roku 2017 je počet dosažitelných uchazečů nižší, než počet nabízených pracovních míst. Podle posledních dostupných údajů za říjen 2018 se počet uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce v Dobrušce snížil dokonce na 44 osob a počet hlášených volných míst byl 144. Ekonomičtí experti upozorňují, že poprvé v historii je počet uchazečů o práci menší než počet pracovních míst. Taková situace nemá v Evropě období a jinde ve světě je typická snad pouze pro Japonsko.

Graf 17 Počet uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa v Dobrušce

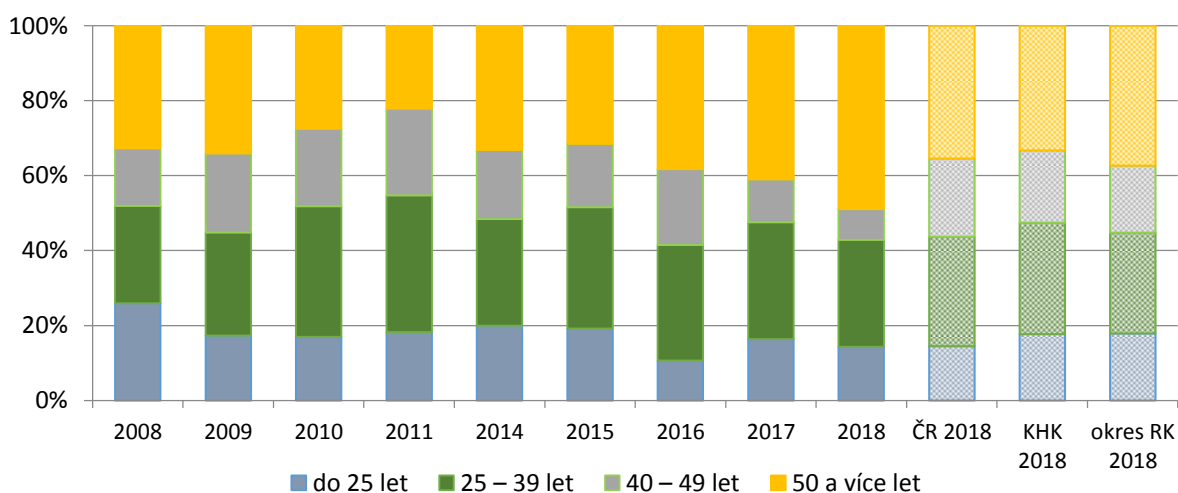
Pozn.: Data za město Dobruška za rok 2012 a 2013 nejsou dostupná z důvodu přechodu na nové databáze Úřadu práce ČR. Údaje jsou vždy k 31. 10. daného roku

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, individuální data Úřadu práce ČR

Ač se výše uvedené údaje jeví jako pozitivní, tak přítomnost silného ekonomického subjektu v území má v území i nepříznivé dopady. Trh práce v celém okrese Rychnov n. K. je vyčerpán, území je přezaměstnané a pracovní síla z širšího okolí průmyslové zóny je „vysátá“. Nedostatek pracovní síly je zřejmý napříč všemi obory. S výrazným nedostatkem pracovní síly se potýkají zejména místní podnikatelé, především v sektoru služeb, kteří nedokáží konkurovat rychlému růst mezd v průmyslové zóně. Mzdy v závodě ŠKODA AUTO Kvasiny, ale i v závodech dodavatelů sídlících v průmyslové zóně, přesahují výši průměrné mzdy v ČR a u některých vybraných profesí je rozdíl velmi výrazný.

4.1. Struktura uchazečů o zaměstnání

Graf 18 Struktura uchazečů o zaměstnání ve městě Dobruška dle věkových skupin, 2008–2018

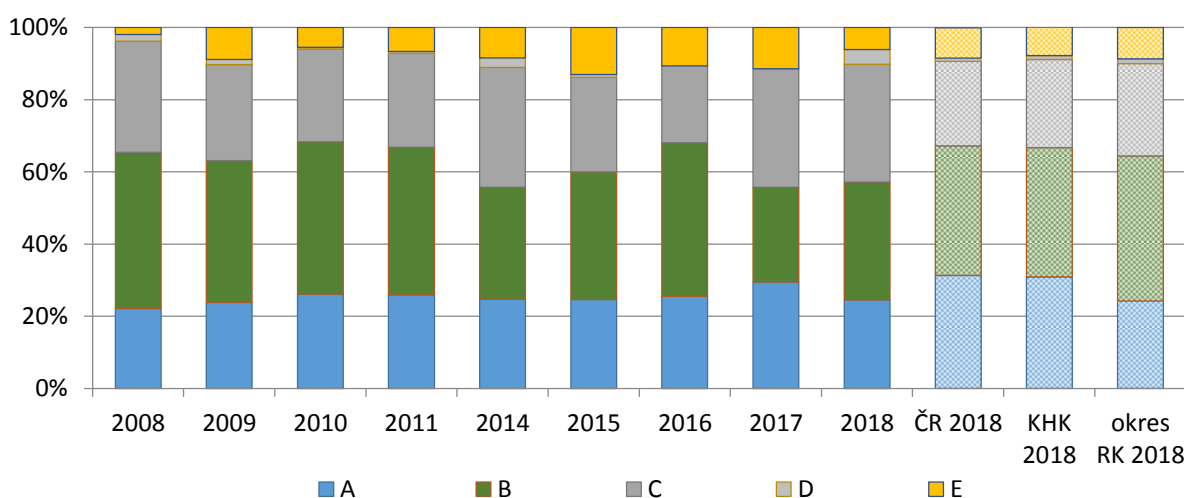
Pozn.: Data za město Dobruška za rok 2012 a 2013 nejsou dostupná z důvodu přechodu na nové databáze Úřadu práce ČR.

Zdroj: Individuální data Úřadu práce ČR, Portál MPSV – Statistiky

Ve sledovaném období vykazuje struktura uchazečů o zaměstnání ve městě Dobruška postupné změny. Změnil se nejen celkový počet uchazečů o zaměstnání, také věková struktura, která je výrazně odlišná od situace na národní úrovni. K výraznému zvýšení došlo zejména u podílu uchazečů starších 50 let. Během posledních pěti let se jejich zastoupení zvýšilo z 33 % na 49 %. Pozitivem však je, že v čase se snížil nejen celkový počet uchazečů o zaměstnání, ale počet uchazečů starších 50 let.

Vlivem velmi nízkého počtu uchazečů o zaměstnání (44 osob v říjnu 2018) nedochází ve městě k akceleraci problémů s nezaměstnaností u žádné věkové skupiny. Vzhledem k demografické struktuře populace (viz kapitola Obyvatelstvo) může v následujících letech docházet k mírnějšímu růstu zastoupení věkové kategorie 50+ let a velmi pravděpodobně budou uchazeči o zaměstnání v tomto věku i nadále tvořit nejvyšší podíl.

Graf 19 Struktura uchazečů o zaměstnání dle jejich vzdělání 2008 – 2018

A	bez vzdělání, neúplné základní vzdělání, základní vzdělání	B	nižší střední vzdělání, nižší střední odborné vzdělání, nižší střední odborné vzdělání (vyučení), střední vzdělání (bez maturity)
C	úplné střední všeobecné vzdělání, úplné střední odborné vzdělání (vyučení s maturitou), úplné střední odborné vzdělání (bez vyučení)	D	vyšší odborné vzdělání
E	bakalářské vzdělání, vysokoškolské vzdělání, doktorské vzdělání		

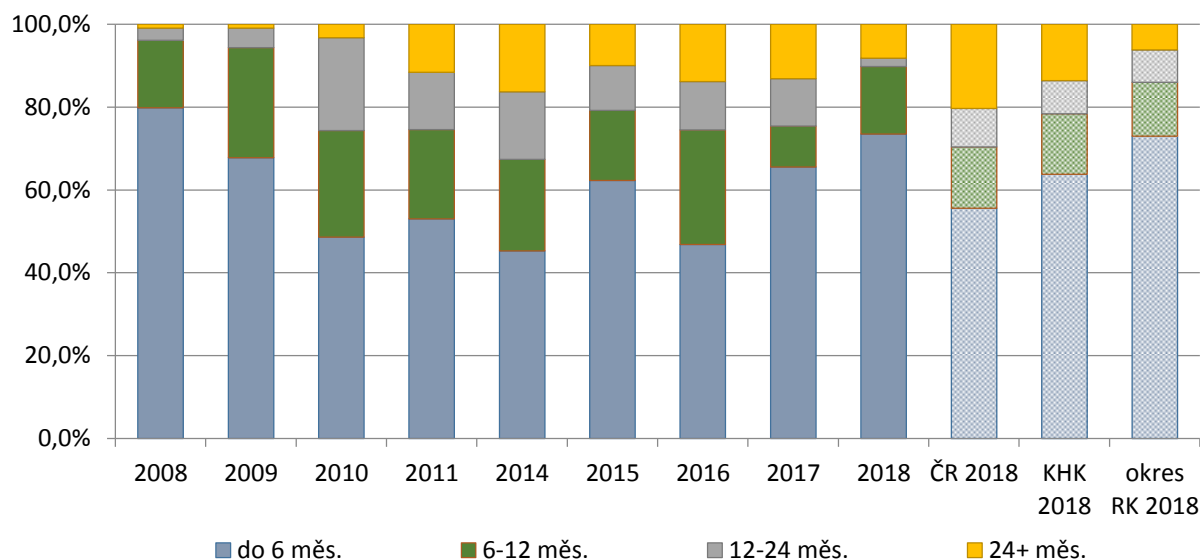
Pozn.: Data za město Dobruška za rok 2012 a 2013 nejsou dostupná z důvodu přechodu na nové databáze Úřadu práce ČR.

Zdroj: Individuální data Úřadu práce ČR, Portál MPSV – Statistiky

Struktura uchazečů o zaměstnání dle jejich nejvyššího dokončeného vzdělání vykazuje v Dobrušce v čase spíše mírné změny. Během období ekonomické recese v letech 2009-10 se mírně zvýšilo zastoupení zejména osob s nižším vzděláním (SŠ bez maturity). Což odpovídá dočasnému omezení výrobních kapacit firem v regionu, kde tyto osoby mají nejčastěji uplatnění. Naopak rozvojem průmyslové zóny po roce 2017 je zřejmý pokles této vzdělanostní skupiny.

V absolutních číslech dochází v posledních čtyřech letech k razantnímu poklesu u všech vzdělanostních skupin. V roce 2018 klesl počet nezaměstnaných u všech vzdělanostních skupin v rozmezí 75-80 %, vyjma uchazečů s úplným středoškolským vzděláním, kteří klesli pouze o 60 %.

V porovnání s aktuální situací v celém Česku je patrné, že v Dobrušce, a i celém regionu okresu Rychnov nad Kněžnou nacházejí uplatnění i lidé s nižším vzděláním.

Graf 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti, 2008-2018

Pozn.: Data za město Dobruška za rok 2012 a 2013 nejsou dostupná z důvodu přechodu na nové databáze Úřadu práce ČR.

Zdroj: Individuální data Úřadu práce ČR, Portál MPSV – Statistiky

Struktura uchazečů podle délky nezaměstnanosti je silně ovlivněna změnami na trhu práce. V období nástupu ekonomické krize na konci roku 2008 se skokově zvýšilo zastoupení uchazečů s kratší délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců, což bylo důsledkem výraznějšího propouštění. V dalších letech postupně v Dobrušce narůstal podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob více (nad 12 měsíců). V roce 2014 dosáhl jejich podíl více jak 36 %. S intenzivním rozvojem průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou po roce 2017 začal v místní ekonomice růst počet volných pracovních míst. S tímto intenzivním rozvojem souvisí i to, že podíl i absolutní počet nezaměstnaných, kteří jsou bez práce déle než 1 rok, výrazně klesá. Dlouhodobá nezaměstnanost, která uchazeče o zaměstnání nejvíce devastuje, zasahuje v Česku především osoby nad 50let věku, nízkého vzdělání a osoby se zdravotními handicap. S dlouhodobou nezaměstnaností je také spojován vznik hmotné nouze a stále častěji i exekuce. Ekonomický rozvoj regionu v okrese Rychnov nad Kněžnou v posledních třech letech však přinesl možnost najít pracovní uplatnění i pro dříve označované „beznadějné“ případy. V posledním čtvrtletí roku 2018 bylo v evidenci Úřadu práce v Dobrušce pouze 5 uchazečů o zaměstnání déle než 12 měsíců. Naopak počet uchazečů o zaměstnání v krátké délce do 6 měsíců se v posledních třech letech výrazně zvyšuje, což ukazuje na častější fluktuaci pracovníků, která je zapříčiněna právě rostoucím počtem pracovních příležitostí v místní ekonomice.

Výše zmíněné porovnání struktury uchazečů opět dokládá vyčerpanost lokálního trhu práce. Mezi obyvateli s trvalým bydlištěm ve městě Dobruška není k dispozici téměř žádná pracovní síla.

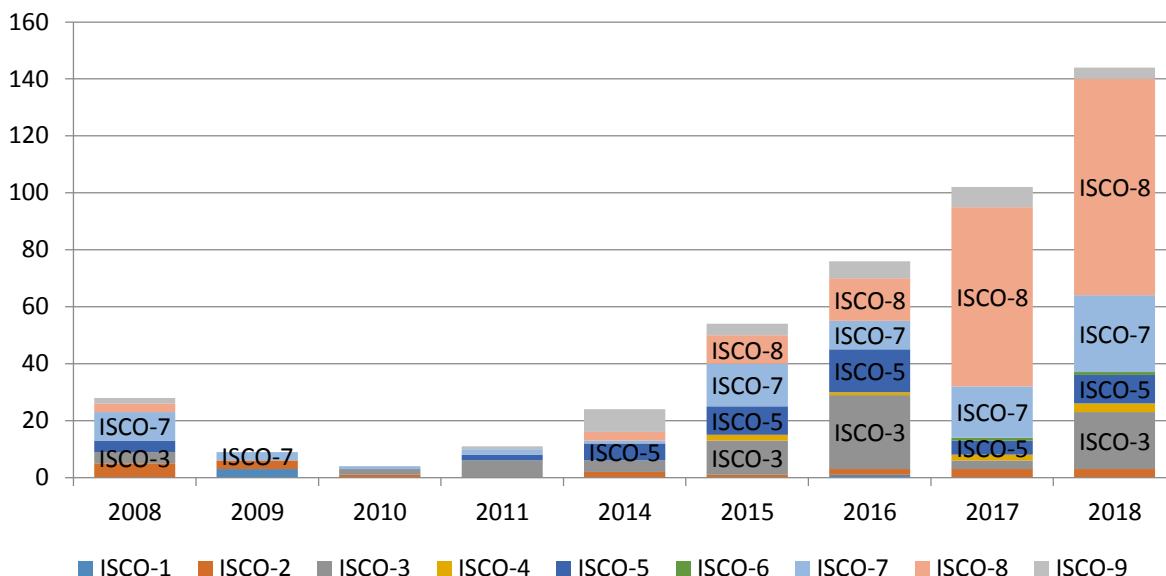
4.2. Struktura volných pracovních míst

Dostupná data umožňují sledovat volná pracovní místa hlášená na úřad práce podle jejich klasifikace CZ-ISCO. Tato klasifikace rozděluje nabízené pracovní pozice do 10 skupin dle jejich typu (Tabulka 8).

Tabulka 8 Klasifikace tříd zaměstnání CZ-ISCO

kód	Typ CZ-ISCO	kód	Typ CZ-ISCO
1	Zákonodárci a řídicí pracovníci	6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
2	Specialisté	7	Řemeslníci a opraváři
3	Techničtí a odborní pracovníci	8	Obsluha strojů a zařízení, montéři
4	Úředníci	9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
5	Pracovníci ve službách a prodeji		

Graf 21 Struktura volných pracovních míst podle typu pracovní pozice CZ-ISCO, 2008-2018

Zdroj: Individuální data Úřadu práce ČR

Jak již bylo zmíněno, vyčerpanost lokálního trhu práce se projevuje napříč všemi obory. Volná pracovní místa jsou nabízena u téměř všech skupin CZ-ISCO (vyjma ISCO-1). Počet volných pracovních míst se za posledních deset let zvýšil na více jak pětinasobek (v roce 2008 k dispozici 28 volných pracovních míst, v roce 2018 nabízeno 144 pracovních míst). Od roku 2017 je zjevný razantní nárůst poptávky zaměstnavatelů po nižších až středních technických pozicích ve výrobních podnicích (skupina CZ-ISCO 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři). Počet těchto volných pracovních pozic vzrostl na trhu práce v Dobrušce za poslední čtyři roky více jak pětadvacetinásobně a v současné době nabízí zaměstnavatelé 76 takových pracovních pozic. Velmi obdobná je situace i u kategorie CZ-ISCO 7 Řemeslníci a opraváři, která tvoří druhou nejvíce poptávanou specializaci na lokálním trhu práce. Pokud k těmto dvěma kategoriím připočteme ještě kategorii CZ-ISCO 3 Techničtí a odborní pracovníci, pak tvoří pracovní místa určená především po technicky vzdělané ve výrobní sféře 83 % všech volných pracovních pozic. Oproti tomu v celém Česku tvoří tyto skupiny pouze necelých 56 % všech volných pracovních pozic.

Poměrně hojně jsou také nabízena pracovní místa ve službách a prodeji (CZ-ISCO 5). Jejich počet i zastoupení v čase kolísá, což může je dáno větší fluktuací na těchto pracovních pozicích.

Výše popsanou situaci na trhu práce však také ovlivňuje typ pracovních pozic, které jsou na Úřad práce hlášeny. Řada pracovních pozic vyžadujících především vyšší kvalifikaci a lepší kompetence (např. střední a vyšší management, vysoce odborné pozice ve výrobě) není v některých případech na

Úřad práce hlášena, neboť se předpokládá, že tyto odborníky lze hledat lépe i jinými způsoby. I přesto však lze uvedené závěry považovat za platné a vystihující reálný obraz místního trhu práce.

Hlavní zjištění:

- *Město i celé ORP Dobruška patří k územím s nejnižší zaměstnaností. Míra nezaměstnanosti se pohybuje okolo 1 % a v některých obcích dosáhla již plné zaměstnanosti.*
- *Místní trh práce je citelně vyčerpán. Území celého okresu Rychnov nad Kněžnou je přezaměstnané, pracovní síla z širšího okolí průmyslové zóny je „vysátá“.*
- *S nedostatkem pracovní síly se potýkají jak místní zaměstnavatelé ve zpracovatelském průmyslu, tak také v sektoru služeb, kteří nedokáží konkurovat především výši průměrné mzdy, kterou v regionu nabízí zaměstnavatelé v průmyslové zóně Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou.*
- *Počet volných pracovních míst se za posledních deset let zvýšil na více jak pětinasobek. Nabídka volných pracovních míst je v posledních dvou letech vyšší než počet dosažitelných uchazečů na trhu práce.*
- *V posledních letech je nejvyšší nárůst poptávky zaměstnavatelů po nižších až středních technických pozicích ve výrobních podnicích (skupina CZ-ISCO 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři). Počet těchto volných pracovních pozic vzrostl na trhu práce v Dobrušce za poslední čtyři roky více jak pětadvacetinásobně.*

5. Vzdělávání

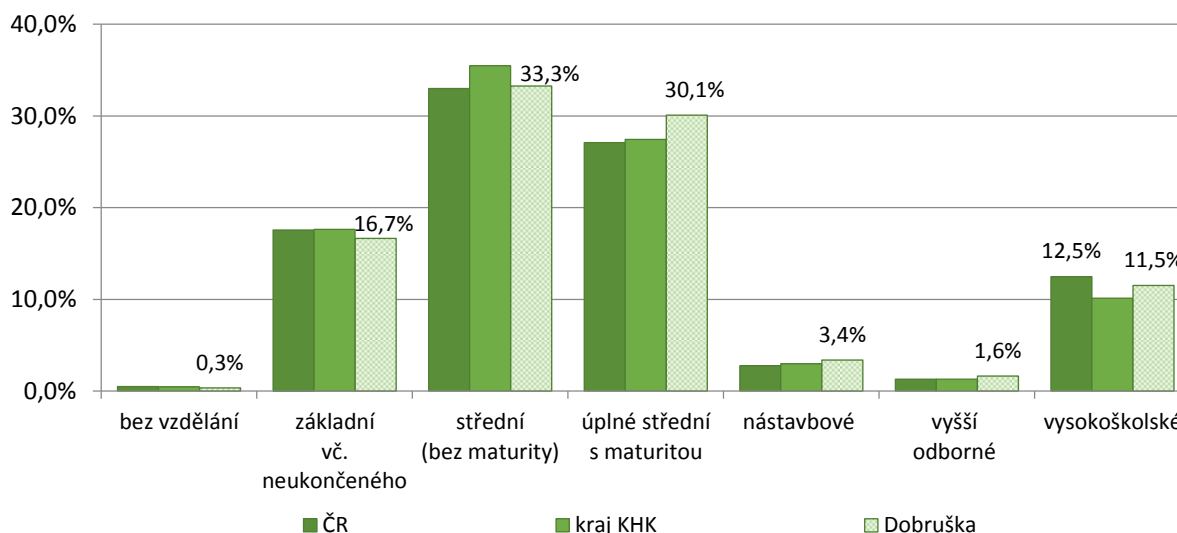
Vzdělání je jedním ze základních faktorů ekonomického i sociálního rozvoje společnosti. Vzdělání je jedním ze základních faktorů, který ovlivňuje budoucnost každého člověka jednak z hlediska uplatnění na trhu práce a také z pohledu začlenění do společnosti. Kapitola tedy analyzuje základní charakteristiky v oblasti vzdělávání. V první části je hodnocena vzdělanostní struktura obyvatelstva města ve srovnání s krajským a celostátním průměrem a nejbližšími městy. V další části je pozornost věnována vzdělávací infrastruktuře ve městě zejména z pohledu dostupnosti a využití institucí spravovaných městem a také nabídce středního vzdělávání.

Klíčové otázky:

- Jaká je vzdělanostní úroveň v Dobrušce a došlo mezi jednotlivými censy ke změně?
- Jaké je využití mateřských a základních škol, budou jejich kapacity stačit pro budoucí vývoj?
- Jaká je struktura středního školství ve městě?

Důležitou charakteristikou struktury obyvatel je jeho vzdělanostní složení. Porovnání vzdělanostní struktury města Dobruška s průměrem Česka a Královéhradeckého kraje ukazuje určité odlišnosti. Dobruška patří k obcím s mírně nadprůměrnou vzdělanostní úrovní obyvatelstva. Téměř polovina (46,7 %) obyvatel nad 15 let věku měla v roce 2011 vzdělání úplné střední s maturitou a vyšší a pod průměrem Česka se Dobruška pohybovala pouze u podílu vysokoškolsky vzdělaných osob (rozdíl 1 p. b.). Lepší pozici má Dobruška i v počtu osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání. Podíl této skupiny osob se pohybuje jak pod průměrem Česka, tak i Královéhradeckého kraje.

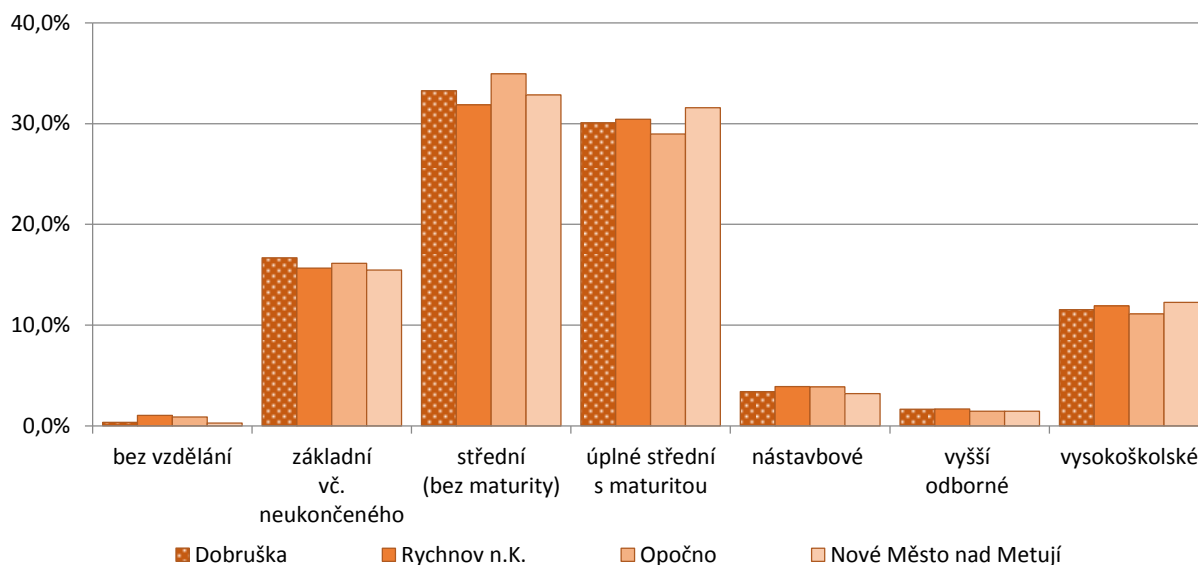
Graf 22 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (r. 2011)

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001, 2011

Větší regionální centra v blízkosti Dobrušky mají vzdělanostní strukturu obyvatel mírně vyšší, avšak výraznější rozdíl nejsou evidentní u žádné kategorie - Graf 23.

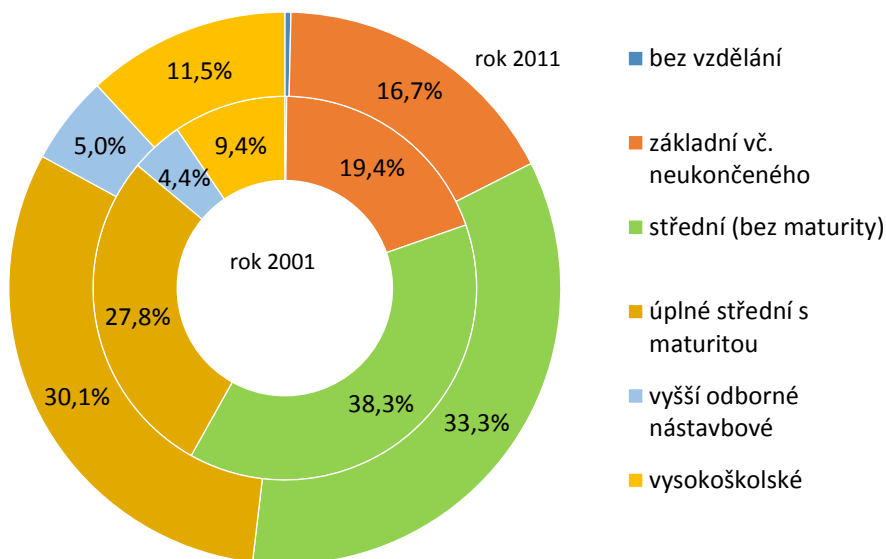
Graf 23 Vzdelanostní struktura obyvatelstva ve vybraných centrech okresu Rychnov nad Kněžnou a Náchod v roce 2011

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001, 2011

Při porovnání vývoje vzdělanostní struktury mezi posledními dvěma censy je zřejmý celospolečenský trend, ke kterému dochází na všech úrovních – na úrovni Česka, Královéhradeckého kraje i města Dobrušky. Od roku 2001 dochází ke snižování podílu obyvatel se základním vzděláním, a naopak se zvyšuje podíl obyvatel se středoškolským (s maturitou) a vysokoškolským vzděláním - Graf 24. Starší méně vzdělané obyvatelstvo je nahrazováno mladším obyvatelstvem s vyšším vzděláním. Tyto přirozené trendy jsou navíc v jednotlivých územích posilovány nebo oslabovány procesem migrace. Nejvýraznější posun byl zaznamenán u kategorie osob s úplným středním vzděláním s maturitou (navýšení o 2,3 p. b.) a kategorie vysokoškolsky vzdělaných osob (nárůst o 2,6 p. b.). Vysoký počet osob s úplným středním vzděláním je dán díky relativně dobré nabídce středního školství ve městě i okolí. Pozitivem je snížení podílu osob se základním či neukončeným vzděláním (pokles o 2,8 p. b.).

Graf 24 Vývoj vzdělanostní struktury v Dobrušce mezi lety 2001 a 2011

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001, 2011

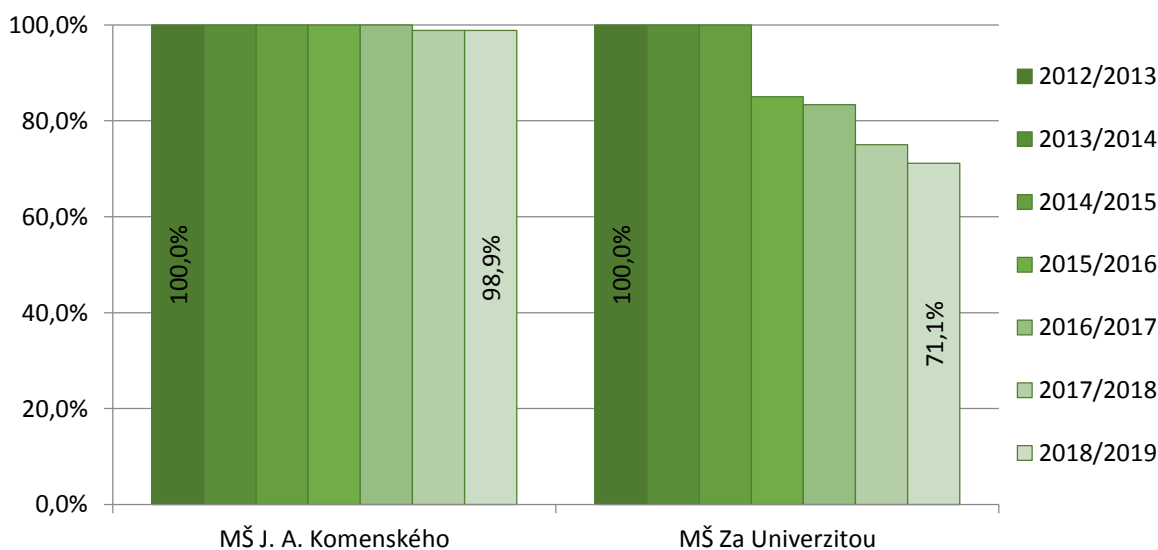
5.1. Vzdělávací infrastruktura na území města

V Dobrušce jsou dostupná zařízení předškolního vzdělávání, základního vzdělávání i středního vzdělávání. Dále na území města působí speciální základní škola, dům dětí a mládeže (DDM) a základní umělecká škola. Město Dobruška je zřizovatelem celkem pěti subjektů – mateřská škola, dvě základní školy, základní umělecká škola a DDM. Ve městě se také nacházelo Studijní středisko Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, které v roce 2018 ukončí svou činnost. Objekt bude od roku 2019 v majetku Města Dobruška – viz sekce Vysoké školy.

Mateřské školy

V roce 2018 nabízela předškolní vzdělávání Mateřská škola J. A. Komenského s jedním odloučeným pracovištěm. Hlavní budova MŠ J. A. Komenského je situována v blízkosti sídlištní zástavby nedaleko centra města. Její odloučené pracoviště MŠ Za Univerzitou se nachází v sídlištní zástavbě. Mateřské školy jsou dobře dostupné v kompaktní městské zástavbě, avšak děti ze vzdálenějších místních částí musí dojíždět. Dojezdová vzdálenost linkovým autobusem se pohybuje většinou okolo 5 minut, vzdálenější jsou pouze k. ú. Spáleniště 11-15 minut, k. ú. Domašín zhruba 7 minut a k. ú. Běstviný okolo 8 minut.

Graf 25 Vytížení mateřské školy v Dobrušce v letech 2012-2018 (%)

Zdroj: Město Dobruška

Mateřská škola nabízí na svých pracovištích celkem 267 míst. Nejvyšší zájem o předškolní vzdělávání byl v letech 2012-2015, kdy kapacita obou pracovišť byla stoprocentně naplněna. Příčinou naplněnosti mateřské školy v letech 2012-2015 byl zvýšený počet dětí narozených v letech 2009-2012, který byl typický pro celé Česko. Pokles zájmu se projevil od školního roku 2015/16, kdy došlo k poklesu využitosti především u MŠ Za Univerzitou. Od školního roku 2017/18 má 1 volné místo také MŠ J. A. Komenského. Průměrný počet dětí na jednu třídu se neměnil v MŠ J. A. Komenského, kde se dlouhodobě pohybuje do 22 dětí. V MŠ Za Univerzitou se počet dětí na jednu třídu pohybuje v rozmezí 25–27 dětí. Kapacita odloučeného pracoviště je maximálně 7 tříd. MŠ otevírá počet tříd dle zájmu, tak aby se průměrný počet dětí na jednu třídu příliš nezvyšoval. Počet pedagogů, kteří na obou pracovištích MŠ působí, se v posledních sedmi letech pohyboval v rozmezí 17-20. Trend z

posledních šesti let ukazuje na snižování počtu žáků na pedagoga, což lze chápat pozitivně jako obecný trend snažící se o osobnější přístup a bližší kontakt mezi dětmi a pedagogem. Zatímco mezi školními roky 2012-2015 připadalo na jednoho pedagoga přibližně 13 dětí, ve školním roce 2017/18 to bylo již o dvě děti méně.

Vzhledem k aktuálnímu trendu snižování počtu narozených dětí, se kterým počítá i populační projekce města Dobruška, lze předpokládat, že požadavky na umístění dětí do zařízení předškolního vzdělávání se v následujících letech nebudou již zvyšovat. Kapacita mateřské školy bude tedy i v budoucnu dostačující a schopna případně uspokojit také poptávku po předškolním vzdělávání obyvatel z okolních obcí v rámci SO ORP Dobruška.

Základní školy

Na území města působí celkem dvě základní školy, jejichž zřizovatelem je město Dobruška a jedna speciální základní škola, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj. Obě základní školy se nacházejí v blízkosti sídlištní zástavby a jsou obdobně jako MŠ dobře dostupné v kompaktní městské zástavbě. Děti ze vzdálenějších místních částí musí dojíždět, avšak dojezdová vzdálenost se opět pohybuje v rozmezí 5–15 minut.

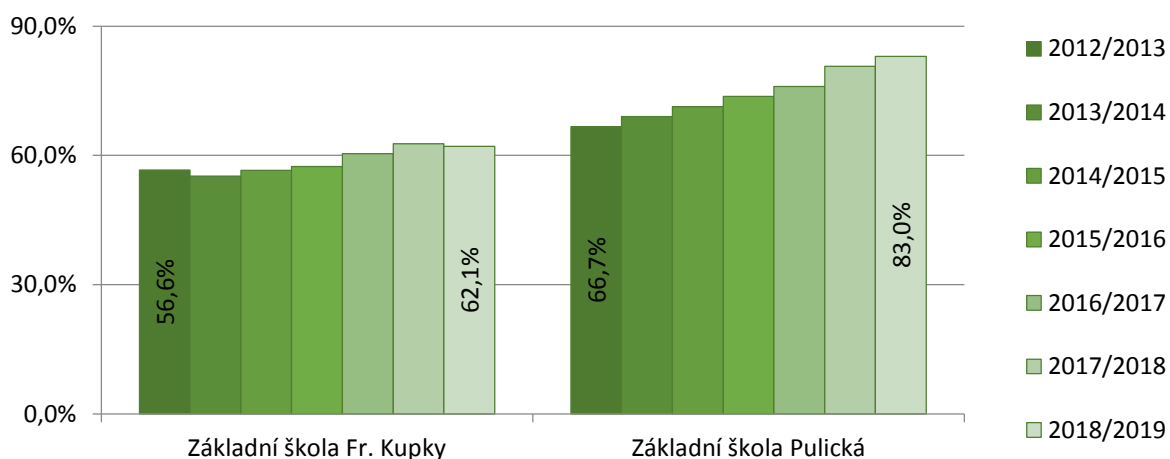
Tabulka 9 Vývoj počtu žáků, pedagogů a tříd na ZŠ zřizovaných městem v letech 2012–2018

Školní rok	Počet tříd v ZŠ	Počet žáků	Počet pedagogů	Počet dětí na 1 třídu	Počet žáků na 1 učitele	Využití kapacity ZŠ
2012/13	28	636	47	22,7	13,5	59,4 %
2013/14	27	632	45	23,4	14,0	59,1 %
2014/15	27	649	44	24,0	14,8	60,7 %
2015/16	27	663	43	24,6	15,4	62,0 %
2016/17	27	693	45	25,7	15,4	64,8 %
2017/18	27	725	45	26,9	16,1	67,8 %
2018/19	30	727	47	24,2	15,5	67,9 %
Změna 2012/2018	107,1 %	114,3 %	100 %			

Zdroj: Město Dobruška

Celková kapacita základních škol zřizovaných Městem Dobruška 1 070 míst je ve š. r. 2018/19 využita z necelých 68 %. Počty žáků v obou ZŠ se od š. r. 2013/14 každoročně zvyšují. Počet pedagogů působících na školách se v minulých šesti letech pohyboval v rozmezí 43 až 47 osob. S růstem počtu dětí na základních školách vzrůstal také průměrný počet dětí na jednu třídu – ve š. r. 2017/18 dosahoval téměř 27 dětí na jednu třídu. Dle školského zákona je maximální počet žáků na třídu 30, v současné době je však upřednostňováno pro udržení kvality výuky maximálně 25 žáků na jednu třídu. Obě základní školy proto na tento růstový trend zareagovaly zvýšením počtu tříd i pedagogických pracovníků pro š. r. 2018/19.

Vývoj vytíženosti obou základních škol je různý. Pozitivem však je, že obě základní školy získávají v posledních šesti letech nové žáky, a tedy roste jejich vytížení - Graf 26. Rychlejší růst zaznamenává ZŠ Pulická, kde vzrostl počet žáků v roce 2018 o 20 % v porovnání s rokem 2012. Příčinou rychlejšího růstu může být charakter ZŠ Pulická, která je v porovnání se ZŠ F. Krupky školou menší a každoročně otevírala pouze jednu třídu. Ve školním roce 2018/19 vlivem vysokého počtu dětí v jedné třídě otevřela dvě první třídy.

Graf 26 Vytížení základních škol v Dobrušce v letech 2012-2018 (%)

Zdroj: Město Dobruška

Mírný nárůst počtu žáků ZŠ ve sledovaném období lze připočítat již zmíněné demografické vlně z roku 2009-2012. I v případě základních škol by měl počet žáků postupně během 2-3 let opět ubývat. Tyto odhady mohou být do určité míry ovlivněny dvěma faktory – změnou počtu žáků dojíždějících za vzděláním do města a případným výraznějším rozvojem bytové výstavby ve městě a okolí.

Významnou roli ve vzdělávání dětí a mladých lidí sehrává na území města také Základní umělecká škola Dobruška s kapacitou 490. V současné době je její kapacita využita na 90 %. Na ZUŠ Dobruška se vyučují celkem čtyři studijní obory – hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický. Žáci se zapojují do činnosti různých souborů – komorní hudební, pěvecký sbor, taneční soubor a taneční orchestr. Smyslem ZUŠ je rozvoj talentu, znalostí a dovedností žáků v umělecké oblasti a jejich příprava na další studium na středních a vysokých školách uměleckého zaměření. Výuku stabilně na ZUŠ zajišťuje 28 zaměstnanců. Největší zájem o studium hudebního a výtvarného oboru, které jsou naplněny z více jak 90 %. Naopak nejmenší zájem je o literárně-dramatický obor, jenž je naplněn na 40 %.

Speciální školy

Kromě výše zmíněných základních škol působí ve městě ještě jedna základní škola – Základní škola Dobruška, Opočenská, která poskytuje vzdělávání dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Zřizovatelem této instituce je Královéhradecký kraj. Celková kapacita 55 žáků je rozdělena na obor vzdělání Základní škola pro 37 žáků a pro obor vzdělání Základní škola speciální pro 18 žáků. V roce 2018 školu navštěvovalo celkem 30 žáků, se kterými pracuje 7 pedagogů, 4 asistenti pedagoga a 1 osobní asistentka. Základní školu navštěvují především děti s lehkým mentálním postižením a s různými zdravotními postiženími. Základní škola speciální poskytuje žákům, kteří pro svůj zdravotní handicap nezvládají osnovy základní školy, takové prostředí a klima, ve kterém se úspěšně uplatní a získají vzdělání poskytované základní školou speciální.

Škola vzdělává žáky od 1. do 9. ročníku celkem ve 4 třídách. Žáci, kteří úspěšně ukončí povinnou školní docházku, odcházejí dále studovat na odborná učiliště především v oborech zaměřených na práci kuchařské, zednické, pečovatelské, opravářské, řeznické a uzenářské, čalounické, truhlářské a zahradnické.

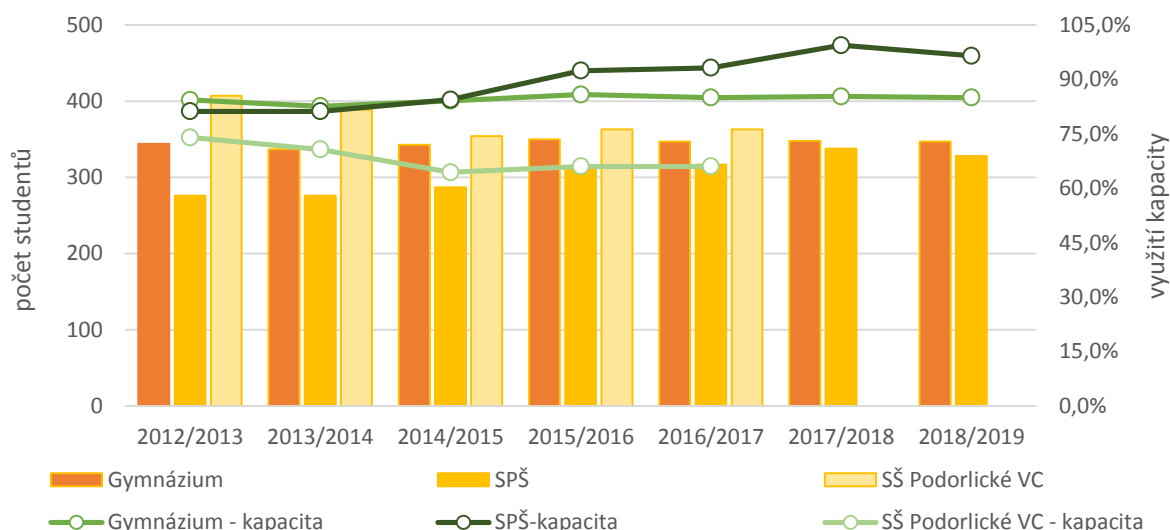
Střední školy

V Dobrušce sídlí celkem tři vzdělávací instituce nabízející střední vzdělávání – Gymnázium, Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií a Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum.

V posledních letech se střední školy v celém Česku potýkají s klesajícím počtem studentů. Tento trend se nevyhýbá ani Královéhradeckému kraji a řešení je v optimalizaci středních škol. Pozitivem pro Dobrušku je, že tento problém zatím řešit nemusí. Zájem mladých lidí o studium na středních školách ve městě je stabilně poměrně velký.

Gymnázium nabízí úplné střední všeobecné vzdělání (4leté a 8leté studium). Gymnázium je tvořeno 4 třídami čtyřletého oboru 79-41/41 Gymnázium – všeobecné a 8 třídami osmiletého oboru 79-41/81 Gymnázium – všeobecné. Osmileté gymnázium je rozděleno na 4 třídy nižšího stupně a 4 třídy vyššího stupně. Kapacita čtyřletého gymnázia je 136 žáků, kapacita osmiletého gymnázia potom 272 žáků, což znamená, že školu může navštěvovat maximálně 408 žáků. Kapacita gymnázia je v posledních pěti letech stabilně naplněna kolem 85 % a průměrný počet 29-30 žáků na jednu třídu je optimální kompromis mezi velikostí třídy, provozními náklady a také kvalitou výuky.

Graf 27 Vývoj počtu studentů a využití kapacity na středních školách v Dobrušce

Zdroj: Výroční zprávy středních škol - <http://www.gympldka.cz>; <http://www.spse.dobruska.cz>; <http://www.sspvc.cz>

Obdobně pozitivní situace je také na **Střední průmyslové škole elektrotechniky a informačních technologií**, která má významné postavení v regionu zahrnujícím Pardubicko, Žamberecko, Rychnovsko, Náchodsko i Broumovsko. Škola je dlouhodobě úspěšná u zaměstnavatelů, za poslední roky opakovaně získala význačná ocenění od Klubu zaměstnavatelů, Královéhradeckého kraje a Krajské hospodářské komory KHK za kvalitní přípravu na zaměstnání a významnou spolupráci s firmami. Absolventi školy jsou odborníky v oboru na úrovni republikové i mezinárodní. Kapacita SPŠ je ve školním roce 2018/19 využita více jak 96 %. V současnosti nabízí Střední průmyslová škola dva základní studijní obory – Elektrotechnika a Informační technologie. Oba tyto obory lze označit za velmi žádané jak ze strany zaměstnavatelů, tak uchazečů o studium. Obor Elektrotechnika je zaměřen na současné trendy v oblasti měřicí i řídicí techniky a průmyslové automatizace, moderní prvky elektroinstalací, elektronické, automatizované a informační systémy i jejich programové vybavení a využití informačních technologií v technické praxi. Sleduje změny v tomto perspektivním, dynamicky

se rozvíjejícím oboru a reaguje na potřeby partnerů školy z technické praxe. Vzhledem ke vzrůstajícímu zájmu uchazečů o studium tohoto oboru a poptávce zaměstnavatelů po jeho absolventech škola každoročně nabízí otevření dvou tříd v prvním ročníku. Od školního roku 2007/2008 je na škole vyučován obor Informační technologie se zaměřením na Aplikace počítačů a správu sítí a Aplikační software a multimédia. S ohledem na značný zájem o studium tohoto oboru i poptávku firem po odbornících v oblasti informačních technologií opět škola otevírá každoročně dvě třídy v prvním ročníku. Absolventi dokáží samostatně pracovat v oblasti informačních technologií a počítačových sítí podniku nebo firmy, umí spravovat běžně používané softwarové produkty včetně grafických, ekonomických a elektronické komunikace. Mají znalosti pro počítačové zpracování obrazu a zvuku, tvorbu webových stránek a práci s databázemi a grafikou. Velkou přidanou hodnotou školy je intenzivní spolupráce s firmami např. Koenig & Bauer Grafitec s.r.o., ČEZ a.s., OEZ s.r.o., ŠKODA AUTO, B+R automatizace spol. s r.o., CETIN a.s., PZP Komplet a.s., CISCO SYSTEMS, STORMWARE, FOMEI, Kodak, Podorlická kartonážní, ABB s.r.o., ProDos, Atas Náchod, HALLA, a.s., JUNKER, MESA PARTS a další.

Zřizovatelem **Střední školy - Podorlické vzdělávací centrum** jsou podniky, firmy a organizace sdružené do „Podorlického sdružení zaměstnavatelů“ a škola je tak samostatným právním subjektem. Škola se specializuje na výuku technických oborů z oblasti strojírenství a informačních technologií. Zájemcům o studium nabízí čtyři maturitní obory (dva obory z oblasti informačních technologií, mechanik strojů a zařízení, mechanik seřizovač) a tři učební obory (obráběč kovů, nástrojář, strojní mechanik a klempíř). Po ukončení učebního oboru mají zájemci možnost pokračovat v nástavbovém tříletém maturitním studiu v oboru Podnikání, jedná se pouze o dálkové studium. Přidanou hodnotou studia na této škole je praxe ve vyšších ročnících, kterou žáci vykonávají přímo na pracovištích v organizacích, jež jsou členy sdružení. Žáci mají tak možnost poznat reálné pracovní prostředí, nejmodernější technologie v daném oboru, finanční podporu z prostředků těchto organizací. U tříletých oborů pak žáci získávají i měsíční stipendium z prostředků Královéhradeckého kraje. V oblasti celoživotního vzdělávání škola nabízí rekvalifikační kurzy ve strojírenských oborech, které jsou v současné době nejžádanější na trhu práce. Součástí školy je i svářečská škola, která nabízí kurzy ve čtyřech metodách sváření s možností složení i úředních zkoušek.

Vysoké školy

V Dobrušce měl až do roku 2018 své **studijní středisko Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy**. Středisko mělo ve své nabídce výběr jazykových kurzů různé pokročilosti a intenzity a hlavní výukovou aktivitou bylo pomaturitní studium českých studentů. Studijní středisko pořádalo také přípravné kurzy pro uchazeče o studium na lékařských, farmaceutických, veterinárních a přírodovědných fakultách, a letní kurzy češtiny pro krajany. Ve středisku byly pořádány také semináře a školení. Od roku 1990 kromě českých studentů měli ve středisku v době letních prázdnin možnost vzdělávat se klienti, krajani, kteří se zde učili český jazyk a poznávat kulturu ČR. Pro širokou veřejnost středisko nabízelo celoročně jazykové kurzy. Dle získaných informací ve školním roce 2018/19 se ve středisku neotevřely žádné pomaturitní kurzy a neotevřely se ani jazykové kurzy pro veřejnost. Letní kurz češtiny pro krajany se pro další roky přesunul do studijního střediska v Poděbradech. V průběhu roku 2018 středisko nabízelo pouze zkoušky z jazyka a reálií pro účely udělování státního občanství ČR. Zkouška je určena všem cizincům, kteří žádají o udělení státního občanství České republiky. Svou činnost středisko ukončí v roce 2018. Od roku 2019 se budova stane

majetkem Města Dobruška a v objektu budou zachovány ubytovací kapacity. Do zbývajících prostor se přesune Městský úřad Dobruška.

Možnost vysokoškolského zájmového studia mohou využít senioři z Dobrušky a okolí, kteří se rozhodnou studovat Virtuální Univerzitu třetího věku (VU3V) v konzultačním středisku Dobruška.

V oblasti vysokoškolského vzdělávání má město Dobruška jedno specifikum. Senioři z Dobrušky a okolí mají možnost využít vysokoškolské zájmové studium na **Virtuální Univerzitě třetího věku (VU3V)** v konzultačním středisku Dobruška. Toto středisko bylo zřízeno v roce 2013, organizátorem výuky se stala Městská knihovna Dobruška a spolupracující vysokoškolskou institucí je Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze. Zázemí pro výuku poskytuje malý sál Společenského centra – Kina 70. Zájem o toto studium je velký. Do pilotního semestru se přihlásilo přes 20 studentů, v současné době již studuje přes 60 zájemců (dvě skupiny studujících). VU3V představuje novou moderní alternativu ke klasické prezenční přednáškové výuce U3V a je určena především pro vzdělávání seniorů v regionech, kde se senioři z různých důvodů nemohou zúčastňovat přednášek U3V v sídlech vysokých škol a univerzit – ať už z důvodu vzdálenosti, zdravotních a časových důvodů nebo finanční náročnosti na dopravu. S rozvojem komunikačních technologií se naskytla příležitost zpřístupnit za symbolický poplatek seniorské vzdělávání co možná nejširšímu okruhu zájemců. VU3V je založena na využití nových komunikačních technologií a internetu.

Hlavní zjištění

- *Dobruška patří k obcím s mírně nadprůměrnou vzdělaností úrovní obyvatelstva. Téměř polovina (46,7 %) obyvatel nad 15 let věku měla v roce 2011 vzdělání úplné střední s maturitou a vyšší.*
- *Nabídka předškolního vzdělávání je v Dobrušce dostatečná a vzhledem k aktuálnímu trendu snižování počtu narozených dětí, se kterým počítá i populační projekce města, se požadavky na umístění dětí MŠ se v následujících letech nebudou již zvyšovat. Kapacita mateřské školy bude tedy i v budoucnu dostačující a schopna případně uspokojit i poptávku obyvatel z okolních obcí v rámci SO ORP Dobruška.*
- *Dobruška má z kapacitního hlediska dostatečnou nabídku základního vzdělávání, a to i pro následující roky. V následujících letech se počet dětí bude ještě mírně zvyšovat, ale kapacita obou základních škol bude schopna tento nárůst pokrýt.*
- *Nabídka středního vzdělávání je ve městě taktéž dostatečná. Přestože se školy v Královéhradeckém kraji potýkají s poklesem žáků, tak Gymnázium Dobruška a Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií si stabilně udržují potřebný počet žáků a v posledních letech je zjevný i mírný nárůst.*
- *Ve městě působí studijní středisko Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, které nabízelo pomaturitní přípravné kurzy pro uchazeče o studium na lékařských, farmaceutických, veterinárních a přírodovědných fakultách. Pro rok 2018/19 však středisko neotevřelo žádný z kurzů, ani jazykové kurzy pro obyvatele města.*

6. Bydlení

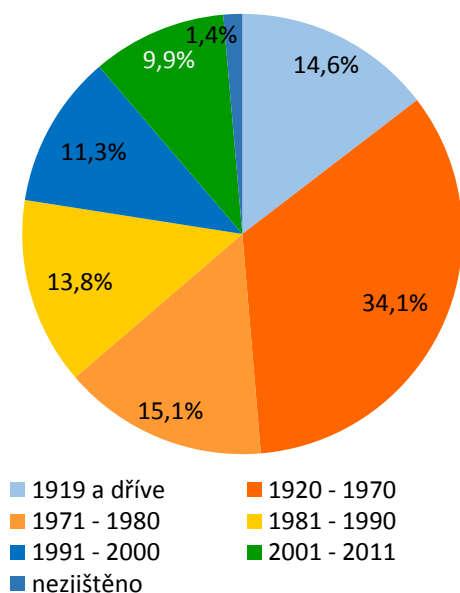
Zajištění bydlení představuje důležitou oblast v životě každého člověka. Klíčová je v této oblasti dostupnost bydlení, a to jak fyzická, tak finanční. Nabídka kvalitního bydlení pro stávající, ale i pro nové obyvatele se řadí mezi důležité priority každé radnice. Nabídka kvalitního bydlení je předpokladem stability a rozvoje města z pohledu růstu pracovní síly. Zároveň může být bydlení také důležitým faktorem pro změnu nepříznivého demografického vývoje, což odpovídá i situaci v Dobrušce, která dlouhodobě ztrácí obyvatele migrací (viz kapitola Populační vývoj). Na základě dostupných dat se analýza pokusí nalézt odpovědi na tři otázky:

Klíčové otázky

- *Jaká je struktura bytového fondu ve městě?*
- *Jak se vyvíjí ceny nemovitostí ve městě?*
- *Jaký je vývoj nové výstavby v posledních letech, zejména ve srovnání s konkurenčními městy?*
- *Existují ve městě specifické lokality, kterým je potřeba věnovat pozornost?*

Bytový fond města Dobruška byl dle údajů SLDB z roku 2011 tvořen 1 284 domy, z nichž trvale obydleno bylo 84 %. Ve struktuře bytového fondu převažují rodinné domy (84 %) nad bytovými. Domovní fond je mírně zastaralý. Dle údajů SLDB z roku 2011 bylo více jak 77 % domů postaveno do roku 1990 (Graf 28). Nejintenzivnější výstava probíhala v letech 1920-1970, následně v 80. letech docházelo k budování panelových sídlišť. V posledním sledovaném období mezi censy 2001–2011 došlo ke zpomalení bytové výstavby. V tomto období bylo postaveno necelých 10 % domů, přičemž se jednalo zejména o rodinné domy (94 %).

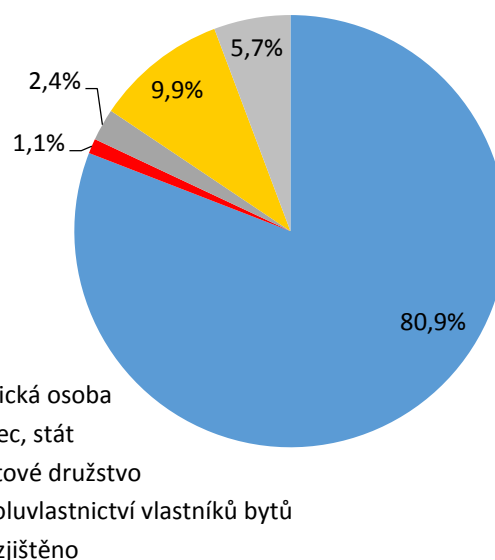
Graf 28 Stáří bytového fondu ve městě, 2011

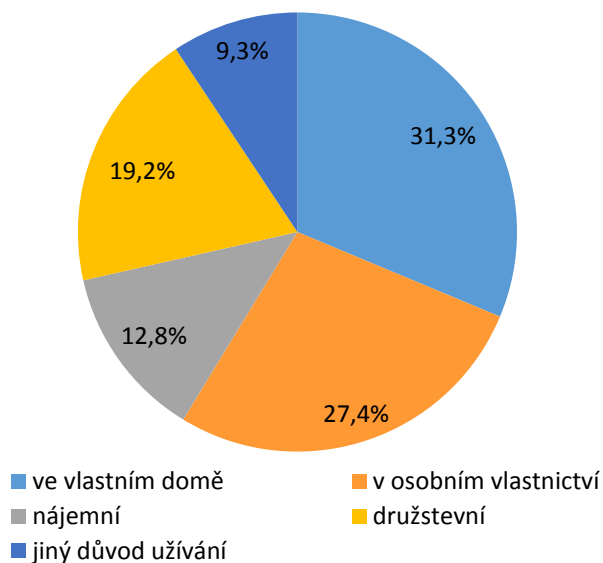
Zdroj: Sčítání domů, bytů a lidu 2011

Z celkového počtu obydlených domů byly 4/5 v soukromém vlastnictví a pouze 1,1 % ve vlastnictví města, popřípadě státu. V roce 2001 bylo z celkového počtu obydlených bytů ve vlastnictví obce či státu 6,3 % domů.

Graf 29 Obydlené domy podle právního důvodu užívání

Graf 30 Obydlené byty podle právního důvodu užívání

V roce 2001 bylo z celkového počtu obydlých bytů na území města více jak 25 % bytů nájemních³, avšak v roce 2011 to bylo již pouze 12,8 %. Pokles byl zaznamenán také u družstevních bytů, kde se podíl z roku 2001 (25,5 %) snížil na 19,2 %. Z dat SLDB 2011 vyplývá, že poměrně výrazná část bytů byla prodána do osobního vlastnictví, popřípadě jejich prodej byl spojen s prodejem celého bytového domu.

Zdroj: Sčítání domů, bytů a lidu 2011

Na konci roku 2018 mělo město Dobruška ve vlastnictví celkem 113 bytů v obytných či rodinných domech a v domech zvláštního určení - Tabulka 10.

Tabulka 10 Přehled bytů v majetku města:

	Lokalita	velikost	rozloha	počet	poznámky
Bytové domy	ulice Na Příčnici č.p. 671–672, 690,	1+1	32-44 m ²	36	
		2+1	72 m ²	1	
	ulice Na Příčnici č.p. 1011	1+kk	30-46 m ²	29	2 byty zvláštního určení, a sídlo Pečovatelské služby města Dobrušky Určeno pro seniory a OZP
	ulice Fr. Kupky č.p. 965		40-70 m ²	20	
	ulice Mírová č.p. 741–742, 812–813	1+kk, 2+kk	25-43 m ²	14	
	ulice Orlická č.p. 975, 977	1+1	44-78 m ²	2	
ulice Orlická č.p. 976	1+1, 2+1, 3+1	3			
Rodinné a jiné domy	ulice Pulická čp. 173	3+1		2	
	ulice Pulická čp. 157	1+1		1	byty snížené kategorie
	ulice Poddomí čp. 255	4+1		1	
	ulice Křovická čp. 285	1+0, 2+1		2	
	k.ú. Pulice čp. 1	2+1		1	
	k.ú. Pulice čp. 105	2+1		1	škola

Zdroj: Městský úřad Dobruška, odbor rozvoje města

³ Nájemní byt pronajímá město nebo soukromý vlastník.

Město nevlastní startovací byty, ale má jasně stanovená pravidla pro pronájem svých bytů. Zájemci se mohou hlásit prostřednictvím Žádosti o zařazení do Seznamu žadatelů o pronájem městského bytu.

Na konci října 2018 evidovalo Město Dobruška celkem 125 Žádostí o zařazení do Seznamu žadatelů o pronájem městského bytu. Zájemce o pronájem městského bytu vyplní a podá tuto žádost, která je k dispozici na webových stránkách města Dobrušky a kterou pracovník oddělení majetku města zařadí do Seznamu žadatelů o pronájem městského bytu. V případě, že se uvolní některý z městských bytů, jedná bytová a sociální komise jako poradní orgán rady města a navrhne radě města kandidáty na pronájem tohoto bytu. Rada města následně schvaluje uzavření nájemní smlouvy.

Tabulka 11 Vývoj počtu bytů a nebytových prostor v majetku města a jejich opravy a investice, 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet bytů	114	114	114	114	113	113
Počet nebytových prostor	22	26	27	33	33	34
Počet nebytových domů	83	84	85	85	85	87
Počet garáží	15	15	15	15	15	14
Opravy (v mil. Kč)	0,5	0,1	0,3	0,5	0,6	0,5
Investice (v mil. Kč)	1	0	3,9	0,1	0,8	0,6

Zdroj: Městský úřad Dobruška, odbor rozvoje města

Počet bytů se od roku 2012 téměř nezměnil a město za šest let prodalo pouze jeden byt. Kromě bytů mělo město v roce 2017 ve svém vlastnictví ještě 135 nebytových prostor/domů/garáží (Tabulka 11). U tohoto typu nemovitostí se za posledních šest let počet zvýšil o zhruba 11 %. Nejvíce v majetku města přibýlo za šest let nebytových prostor (nárůst o 54 %, absolutně 12). V letech 2012-2017 investovalo město Dobruška do oprav 2,5 mil. Kč a dalších 6,4 mil. Kč investovalo do regenerace/revitalizace.

6.1. Stávající situace na trhu s nemovitostmi v Dobrušce

Pro vývoj cen bytů v okrese Rychnov nad Kněžnou je charakteristický v posledních letech růst cen, což pravděpodobně souvisí se zvýšenou poptávkou po bydlení v regionu. Zájem o bydlení je v regionu mírně nadprůměrný.

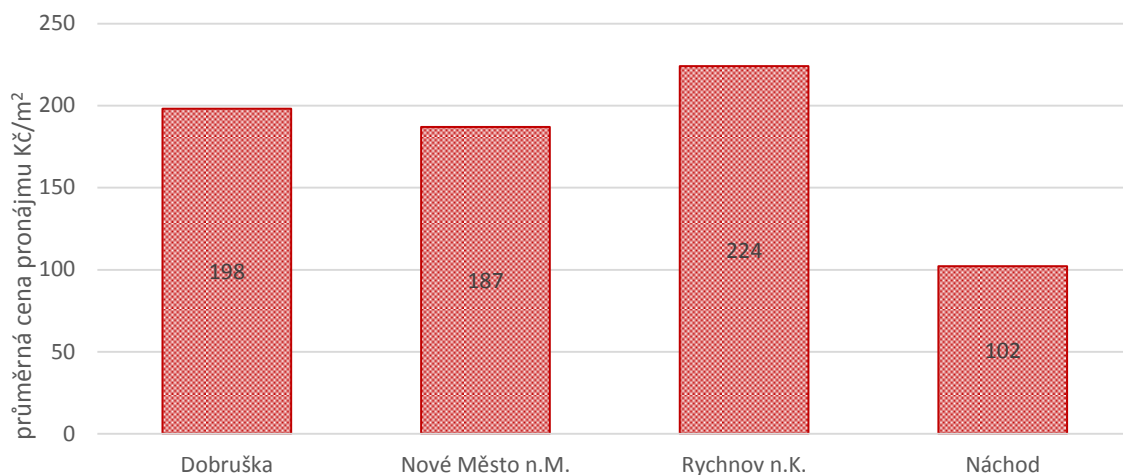
Ze srovnání aktuálních cen starších bytů (říjen 2018) v Dobrušce s okolními městy je zřejmé, že s průměrnou cenou 30 497 Kč/m² patří Dobruška k atraktivním a dražším lokalitám - Graf 32. Jednou z příčin poměrně vysokých cen je zvýšený zájem o bydlení ve městě a velmi nízká nabídka dostupných nemovitostí na trhu. Trh s nemovitostmi je vlivem zvýšeného zájmu značně vyčerpán, což dokládá aktuální nabídka nemovitostí určených k prodeji či pronájmu. V říjnu 2018 byly v nabídce prodeje celkem 4 byty a k pronájmu celkem 6 bytů.

Cena pronájmu se pohybuje v Dobrušce v průměru okolo 198 Kč/m². Většinou jsou pronajímány menší byty – 1+1, 2+kk nebo 2+1 o rozloze cca 51-56 m². Porovnání cen pronájmů s okolními městy opět dokládá, že Dobruška patří v regionu k atraktivním lokalitám. Cena pronájmu za 1 m² je druhá nejvyšší - Graf 31.

Hlavní příčinou této situace je dynamický rozvoj průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov n. K. Příliv nových lidí do tohoto území byl tak rychlý, že způsobil dramatické zvýšení zájmu o bydlení, a to jak u nově přichozích, tak i u stávajícího obyvatelstva v jádrovém území průmyslové zóny. Lidé žijící v těsné

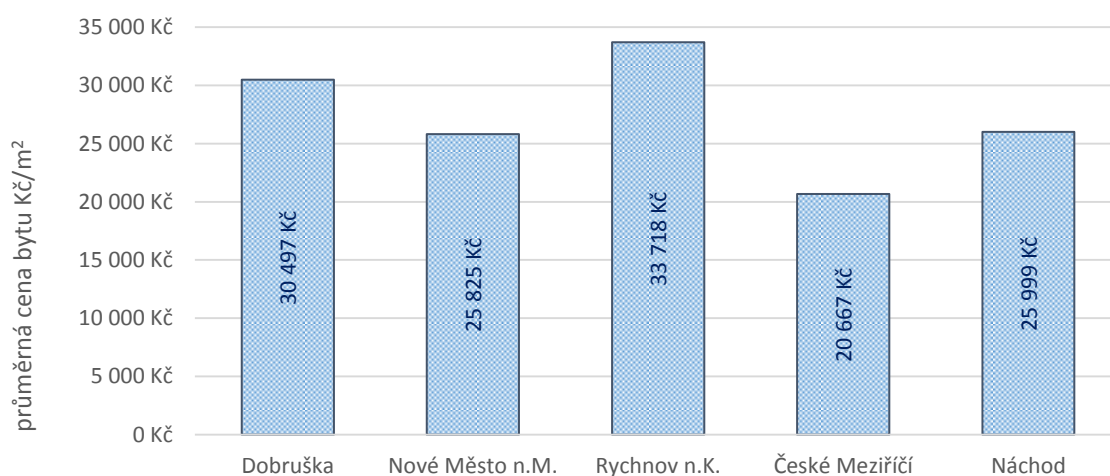
blízkosti průmyslové zóny často využívají příležitosti rychle pronajmout svůj starší byt a nahradit ho bytem novým. Spontánní reakcí na velmi rychlý rozvoj průmyslové zóny v regionu a příchod velkého množství migrantů za prací vedl k adaptaci řady nemovitostí na ubytovny.

Graf 31 Porovnání cen pronájmů ve vybraných městech (Kč/m², říjen 2018)

Zdroj: <http://vychodo.ceskereality.cz>, www.sreality.cz, <https://www.reality-rychnov-nad-kneznou.cz>, www.realingo.cz

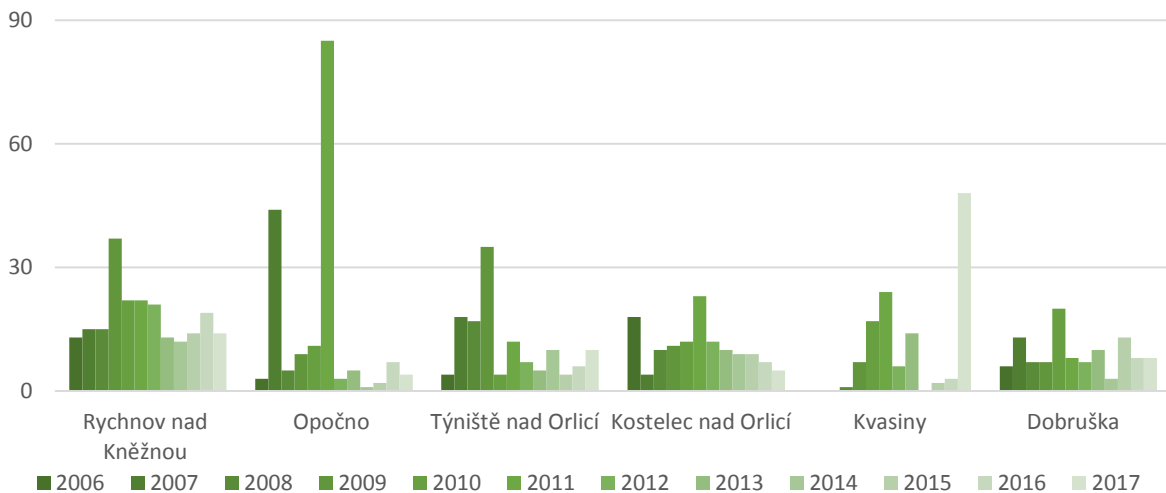
Graf 32 Porovnání ceny bytů ve vybraných městech (Kč/m², říjen 2018)⁴

Zdroj: <http://vychodo.ceskereality.cz>, www.sreality.cz, <https://www.reality-rychnov-nad-kneznou.cz>, www.realingo.cz

Území je zajímavé a žádané především pro výstavbu rodinných domů. Tuto vyšší atraktivitu Dobrušky z pohledu bydlení v rodinných domech dokládá také intenzita bytové výstavby. V posledních 12 letech bylo ve městě dokončeno celkem 110 bytů – 5. místo v okrese Rychnov nad Kněžnou. Byty byly dokončeny převážně v rodinných domech (65 %). Výjimkou byl rok 2005, kdy bylo dokončeno celkem 29 bytů v bytových domech.

⁴ Ceny jsou porovnávány z bytů v osobním či družstevním vlastnictví bez novostaveb.

Graf 33 Porovnání počtu dokončených bytů ve vybraných obcích okresu Rychnov nad Kněžnou, 2006-2017

Zdroj: Český statistický úřad – Veřejná databáze

Nová výstavba ve městě

Vysoká poptávka po bydlení v lokalitě průmyslové zóny a jejím zázemí bude pro budoucí rozvoj Dobrušky také důležitá. Studie územních dopadů rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, Šindlerová, Felcman 2017, kterou si nechal zpracovat Královéhradecký kraj, se zaměřila na rozvojový potenciál jednotlivých sídel. Studie zařadila Dobrušku do sídel kategorie 1 a podle doporučení studie je žádoucí koncentrovat především výstavbu hromadného bydlení v bytových domech, tedy bytovou výstavbu s vyšší intenzitou a s vyšší hustotou obyvatel právě do těchto sídel. Oblast Dobrušky a Opočna byla označena za Severní rozvojovou oblast, protože Dobruška je druhým největším městem v řešeném území s dobrou dostupností služeb a občanského vybavení. Výhodou Dobrušky je také velmi dobrá časová dostupnost průmyslové zóny hromadnou autobusovou dopravou.

Ve své územně plánovací dokumentaci má město Dobruška návrh vhodných ploch pro bydlení, které by měly vést ke stabilizaci případně mírnému nárůstu počtu obyvatel města. V platném územním plánu je vyčleněno pro bydlení celkem 43,336 ha pozemků, na kterých je plánováno vybudovat 197 bytů v rodinných domech a 162 bytů v bytových domech. Bytovou zástavbu chce město podporovat především v Dobrušce a částečně také v Domašíně a v sídlech bezprostředně navazujících na Dobrušku – Pulice a Křovice. Naopak dle platného územního plánu je v plánu omezení rozvoje v k. ú. Běstvíny, Mělčany a Spáleníště. Pro bytovou zástavbu a související občanskou vybavenost chce město využívat přednostně proluky zastavěných území sídel.

Katastrální území Dobruška rozvoj města v oblasti bydlení bude soustředěn severním směrem, přičemž bude udržena zástavba v segmentu vymezeném komunikacemi I/14 a II/298. Město má zájem posílit plochy pro bydlení v bytových domech. Jedním z plánovaných záměrů jsou **bytové domy v ulici Lokalita Mírová II**. Jedná se o zástavbu městského prostoru v Dobrušce mezi ulicemi Mírová a vojenským úřadem bytovými domy. Pro tuto lokalitu je zpracována studie, která zahrnuje čtyři samostatně stojící čtyřpodlažní viladomy s bilancí bytů: 1+kk 1x; 2+kk 1x – 9x; 3+kk 2x – 10x; 4+k 1x. Další lokalitou určenou pro bytovou výstavbu je **lokalita „K Rychnovu“** – předpoklad vybudování bytových domů, pozemky částečně v majetku města, technická infrastruktura je dosažitelná v místě

včetně centrálního městského horkovodu. Plánováno vybudování 3-4 bytových domů s 50-60 bytovými jednotkami.

Katastrální území **Domašín u Dobrušky** rozvoj zástavby bude soustředěn do lokalit v severní části od historického jádra. V katastrálním území **Křovice** se předpokládá rozvoj zástavby pro bydlení v prolukách zastavěného území. Rozvoj bytové výstavby v katastrálním území **Pulice** se předpokládá Na Poříčí, v západní a severní části obce. Dále je možnost lokální dostavby pro bydlení v prolukách západní části katastrálního území **Mělčany u Dobrušky**.

Kompletní přehled lokalit vhodných pro bytovou výstavbu je uveden v následující tabulce - Tabulka 12.

Tabulka 12 Přehled lokalit vhodných pro bytovou výstavbu dle územního plánu

Katastrální území	Název lokality	Funkční využití	Celková plocha (ha)	Plánovaný počet RD	Plánovaný počet bytů v RD	Plánovaný počet bytů v BD	Poznámky
k. ú. Dobruška	Laichterova	SM	0,425			18	územní studie
	K Rychnovu	SK	3,693			18	územní studie
	Opočenská	BX	2,907	6	7		územní studie
	Za Pulickým gymnáziem	BH, BI	6,985	20	22	90	územní studie
	Za Belvederem	BI	3,220	20	22		územní studie
	U Jižního obchvatu	BX	5,162	6	7		územní studie
	Za Školou Fr. Krupky	BH	1,415			36	územní studie
	Za Silnicí	BV	0,209	1	1		
	Křovice – Nad Brtevským potokem	BV	0,765	6	7		dohoda o parcelaci
	Chábory– Pod Vodojemem	BV	1,211	7	8		
	Belveder	BI	0,142	1	1		
k.ú. Běstviny	V Obci	BV	0,120	1	1		
	Nad Halínským potokem	BV	1,151	5	6		dohoda o parcelaci
k. ú. Domašín u Dobrušky	Nad Domašínem	BV	2,043	16	18		územní studie
	U Hřiště	BV	1,696	10	11		územní studie
	V Zástavbě	BV	0,383	3	3		
	Pod Domašínem I.	BX	0,694	1	1		
	K Cháborům	BV	0,081	1	1		
	Nad Brtvou	BV	0,125	1	1		dohoda o parcelaci
	Opuka I	BV	0,330	2	2		dohoda o parcelaci
	Pod Domašínem II	BV	0,093	1	1		
	Pod Kotýškou	BV	0,177	1	1		dohoda o parcelaci
	Opuka II.	BV	0,479	2	2		dohoda o parcelaci
	Opuka III.		0,13BV0	1	1		dohoda o parcelaci

Strategický plán rozvoje města Dobrušky

Katastrální území	Název lokality	Funkční využití	Celková plocha (ha)	Plánovaný počet RD	Plánovaný počet bytů v RD	Plánovaný počet bytů v BD	Poznámky
k. ú. Křovice	Za Bytovým domem	BV	0,946	7-8	9		
	Před Hřištěm	BV	0,129	3-4	3		
	V Proluce	BV	0,837	4-5	6		
	U Valu	BV	0,550	1-2	1		
k. ú. Mělčany u Dobrušky	Pod Chlumem	BV	0,260	1	1		
	V Zahradě	BV	0,129	1	1		
	Pod Lesem	BV	0,084	1	1		
	Na Těžké I	BV	0,370	2	2		dohoda o parcelaci
	Na Těžké II	BV	0,234	2	2		dohoda o parcelaci
k.ú. Pulice	Bydlení u Dědiny	BI		1	1		vydané rozhodnutí
	Na Poříčí II	BI	2,161	15	16		
	Za Velkou zahradou	BV	0,715	4	4		
	K Pulíčkám	BV	0,968	9	10		
	Pulice – sever I.	BV	0,796	5	5		
	Pulice – sever II.	BV	1,350	9	10		
k.ú. Spáleníště	K Miškovu	BV	0,301	1	1		dohoda o parcelaci
Ve správním území v zastavitelných plochách celkem pro bydlení			43,336	179	197	162	

Poznámka: Předpokládaný počet rodinných domů, bytů je orientační

Hlavní zjištění:

- *Z pohledu cen nemovitostí patří Dobruška jednoznačně k dražším oblastem okresu Rychnov nad Kněžnou. Vyšší ceny nemovitostí jsou způsobeny zvýšenou poptávkou po bydlení v zázemí průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou.*
- *Domovní fond je mírně zastaralý, více jak 77 % domů bylo ve městě postaveno před rokem 1990.*
- *Město si ve svém majetku ponechalo pouze 113 bytů a každoročně vynakládá prostředky na údržbu svého bytového fondu. Pro pronájem městských bytů jsou jasně stanovena pravidla.*
- *Příliv nových lidí do tohoto území byl tak rychlý, že způsobil dramatické zvýšení zájmu o bydlení, a to jak u nově příchozích, tak i u stávajícího obyvatelstva v jádrovém území průmyslové zóny. Lidé žijící v těsné blízkosti průmyslové zóny často využívají příležitosti rychle pronajmout svůj starší byt a nahradit ho bytem novým.*
- *Nová výstavba bytů je realizována v Dobrušce především formou rodinných domů. Výstavba nebyla v posledních 12 letech příliš intenzivní.*
- *Studie Královéhradeckého kraje označila Dobrušku jako ideální centrum pro rozvoj bytové výstavby formou bytových domů pro zaměstnance průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou. Hlavním důvodem je skutečnost, že Dobruška je druhým největším městem v zájmovém území průmyslové zóny s dobrou dopravní dostupností, dobrou dostupností služeb a občanského vybavení.*

7. Sociální a zdravotní služby

Rozvoj sociální a zdravotní oblasti je určován jak politikou státu a činností státních institucí, tak je zároveň spoluvytvářen regionálními a místními poskytovateli sociálních a zdravotních služeb. Město ve spolupráci s dalšími poskytovateli služeb zejména z řad neziskových organizací je do určité míry zodpovědné za rozvoj místní sítě sociálních služeb a vytváření příznivých podmínek pro potřebné obyvatele na svém území. Tato podkapitola hledá odpovědi na několik klíčových otázek:

Klíčové otázky:

- *Jaká je dostupnost sociálních služeb v Dobrušce a jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?*
- *Jaké jsou hlavní cílové skupiny obyvatel, na které se soustředí pozornost ve městě a okolí?*
- *Existuje ve městě lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně-patologických jevů?*
- *Jaká je dostupnost zdravotních služeb v Dobrušce a jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?*

7.1. Sociální služby

Město Dobruška má zpracován střednědobý koncepční dokument zaměřený na rozvoj sociálních služeb – Komunitní plán sociálních služeb na Dobrušsku 2017–2021. Realizace aktivit specifikovaných v komunitním plánu by měla vést na místní úrovni k vytvoření funkčního systému sociálních služeb, který odpovídá zjištěným místním potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje, že finanční prostředky vynakládané na služby jsou efektivně využívány. Komunitní plán by měl přispět ke zvýšení efektivity investovaných finančních prostředků, protože je vynakládá jen na takové služby, které jsou potřebné.

Město Dobruška zajišťuje prostřednictvím své příspěvkové organizace Pečovatelská služba jednu sociální službu – pečovatelskou službu. Ve správním obvodu ORP Dobruška je relativně malý počet sociálních služeb, které mají sídlo na území ORP a nízká dostupnost terénních služeb pro klienty. Chybějící služby jsou doplňovány službami s celokrajskou a nadregionální působností. Klientům na místní úrovni se snaží město potřebné sociální služby zajistit z jiných měst například z Hradce Králové, Rychnova nad Kněžnou, Náchoda, Pardubic, Opočna, Sedloňova, Přepych, Českého Meziříčí, Borohrádku, Kostelce nad Orlicí, Rokytnice v Orlických horách, Kvasin, Albrechtic nad Orlicí, Nového Města nad Metují, Týniště nad Orlicí a dalších. Problém je, že tyto subjekty působí v rámci velmi širokého regionu a jejich kapacita je omezena. Díky tomu není město schopno pružně uspokojit poptávku všech klientů při řešení krizové životní či sociální situace. Prostřednictvím spolupráce s výše uvedenými obcemi jsou zajišťovány tyto sociální služby - denní stacionáře, domovy pro seniory, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, terénní programy, sociálně terapeutické dílny, podpora samostatného bydlení, osobní asistence, domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra denních služeb, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, odlehčovací služby, tísňová péče, sociální rehabilitace, týdenní stacionář, služby pro rodiny, děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, azylové domy pro matky s dětmi, dům na půl cesty, psychologické služby.

Tabulka 13 Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve SO ORP Dobruška

Název organizace	Poskytovaná služba
Pečovatelská služba Dobruška	- pečovatelská služba
Linnet eu s.r.o	- tísňová péče Anděl na drátě
Farní charita Dobruška	- osobní asistence - odborné sociální poradenství
Domov Dědina	- denní stacionář pro dospělé osoby s mentálním a kombinovaným postižením - pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením - chráněné bydlení
Domov pro seniory	- pobytové služby pro seniory
Mgr. Zuzana Luňáková, Agentura domácí péče	- pečovatelská služba
Sociální služby města Opočna	- pobytové služby pro seniory

Zdroj: Městský úřad Dobruška – odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Ve svém komunitním plánu má město specifikovány cílové skupiny, na které chce zaměřovat svou pozornost:

Senioři ... klíčové pro tuto skupinu je zajištění terénních sociálních služeb. Pečovatelská služba musí tvořit páteř sociální péče o seniory, protože dostupná pečovatelská služba umožňuje setrvat osobě ve starším věku ve vlastním prostředí, a i z pohledu finančních nákladů je levnější v porovnání s pobytovými službami. Do této oblasti bude město muset vzhledem k předpokladům stárnutí populace výrazně zvýšit investice. Důvodem je také skutečnost, že obyvatelé města Dobruška v průzkumu potřebnosti sociálních služeb uvedli, že chtějí mít službu převážně v místě bydliště.

Senioři ve městě také poptávají i další služby – denní stacionář, centrum denních služeb, rozvoj ambulantních služeb pro seniory. Na setkáních se seniory zazněly také požadavky po pobytových službách – domov pro seniory. Pro tuto cílovou skupinu je plánovaná investice do výstavby Bytového domu Dobruška, který bude splňovat požadavky pro ubytování osob se zdravotním postižením a seniory – plánovaná investice 31,5 mil. Kč.

Osoby se zdravotním postižením ... pro tuto cílovou skupinu je důležité podporovat zajištění pečovatelských služeb, odlehčovací služby, raná péče, zvyšování kapacity individuálních forem bydlení (chráněné bydlení), zajištění programů pro osoby se zdravotním postižením (denní /týdenní stacionáře). Důležité je také zajištění koordinovaného poradenství pro tuto skupinu osob.

Rodiny s dětmi, neorganizovanými dětmi a mládeží ... u této cílové skupiny evidují pracovníci odboru sociálních věcí a zdravotnictví řadu problémů. V oblasti sociálně právní ochrany dětí patří mezi hlavní patologické jevy:

- narušené rodinné vztahy v souvislosti s rozvody či ukončením partnerských vztahů;
- děti se syndromem CAN, domácí násilí;
- nemocné děti nezralých nebo nekompetentních rodičů;
- zdravé děti nekompetentních rodičů;

Město má pozici kurátora pro děti a mládež, který se věnuje ochraně dětí, které vedou zahálčivý nebo nemravný život. Tyto děti zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí. Velmi

často spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky případně jinak ohrožují občanské soužití. Pro tuto cílovou skupinu je velmi důležitý rozvoj odborných, specializovaných služeb poskytovaných osobám v obtížné životní situaci např. ve vztahu k náhradní rodinné péči, sociálně právní ochraně dětí a vyloučeným lokalitám. Na základě poznatků, které získali pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí v rámci výkonu svých činností, je na území města zvýšená poptávka po **posílení psychologických služeb, po sociálně aktivizačních službách pro rodiny s dětmi** a také po službách manželské a rodinné poradny. Velmi důležitou roli v této oblasti sehrává působení sdružení Salinger – Triangl, které má své sídlo v Hradci Králové. Posláním střediska Triangl je podporovat **rodiny s dětmi** ve zvládnání **obtížných životních situacích**, které nedokáží sami, vlastními silami překonat. Pracovníci střediska usilují o to, aby děti nemusely být odebrány ze svých domovů, popřípadě se mohly bezpečně vrátit z ústavní péče zpět ke své rodině. Po tomto typu služby je ve městě poptávka. Odbor sociálních věcí a zdravotnictví jedná se sdružením o možnosti „jednoho dne“, kdy by přímo v Dobrušce mohla působit ambulance tohoto typu služby.

V oblasti prevence proti patologickým jevům nabízí v Dobrušce možnosti trávení volného času dětem a odborné, specializované služby Volnočasový klub Vješák a také Rodinné centrum Sedmikráska Dobruška. **Ve městě citelně chybí nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.**

Osoby ohrožené sociálním vyloučením ... jsou poslední cílovou skupinou, na kterou je zaměřen komunitní plán. Do této skupiny jsou zařazeny osoby charakterizované zejména nemožností či neschopností zapojit se do běžné populace – osoby bez přístřeší, propuštění z výkonu trestu, mošní pachatelé trestné činnosti, drogově závislí, alkoholici, gambleři, klienti závislí na nadměrném užívání léků, případně osoby duševně nemocné.

V oblasti sociální práce patří mezi hlavní sociálně patologické jevy:

- výskyt návykových látek nejen mezi dospělými, ale zejména mezi dětmi;
- drobná kriminalita a rušení nočního klidu – s ohledem na velký nárůst pracovníků (zejména cizích státních příslušníků) firmy Škoda Auto Kvasiny;
- zvýšený provoz na pozemních komunikacích s ohledem na dopravu pracovníků a výrobků Škoda Auto Kvasiny;
- plná obsazenost ubytoven v regionu přináší snížení možností ubytování občanů ORP Dobruška s finančními problémy;
- dluhová problematika, narušené mezilidské vztahy.

Pro tuto cílovou skupinu jsou služby využívány mimo SO ORP Dobruška a jsou zajišťovány subjekty s celokrajskou působností např. azylové domy v Náchodě, Hradci Králové, Vamberku, domy na půl cesty, nízkoprahová zařízení, středisko Salinger a Laxus Hradec Králové a další. V následujících letech bude potřeba zajistit alespoň jeden byt pro sociálně znevýhodněné obyvatele.

Inspirací pro plánování sociálních služeb na území SO ORP Dobruška je také Strategie Královéhradeckého kraj v oblasti sociálních služeb na období 2018–2026. Záměrem Královéhradeckého kraje směrem k obcím je motivace k větší podpoře sociálních služeb pro své občany. V dokumentu je uvedeno: “Regionální vymezení služeb je dáno charakterem činnosti jednotlivých služeb, četností a mobilitou cílové skupiny. Slouží k plánování územní dostupnosti sociálních služeb. Charakter regionálního vymezení je klíčový i pro očekávání podpory obcí poskytované jednotlivým službám. Nejmenšími územními jednotkami jsou správní obvody obcí s

pověřeným obecním úřadem, ty jsou vymezovány pro služby pro seniory – pečovatelská služba, centrum denních služeb a denní stacionář; dále pro službu nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Další územní jednotkou jsou obce s rozšířenou působností. Území obce s rozšířenou působností je vymezeno pro osobní asistence, tísňovou péči, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby pro seniory, centra denních služeb a denní stacionáře pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, nízkoprahové denní centrum, noclehárny, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi poskytující služby převážně ambulantní formou, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace pro osoby s mentálním postižením. Územní jednotka okres je využívána pro služby odborného sociálního poradenství, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby pro osoby se zdravotním postižením, týdenní stacionáře, domovy se zvláštním režimem, služby chráněného bydlení, rané péče, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, následná péče, specializované sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy a sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním.“ Kraj tlačí na posílení, podporu řešení na lokální úrovni a očekává od obcí zodpovědný, vstřícný, aktivní a spolupracující přístup. Místní spolupráce poskytovatelů, samospráv a uživatelů sociálních služeb a jejich rodin je základem pro subsidiární řešení potřeb.

7.2. Zdravotnictví

Ve městě Dobruška je dostatečná základní infrastruktura a kapacita pro poskytování ambulantní lékařské péče. Jedním z hlavních poskytovatelů ambulantní péče je Poliklinika Dobruška, která sídlí v ulici Pulická. Poliklinika poskytuje zázemí celkem 4 praktickým lékařům a dále zde působí osm specializovaných ordinací. Na území města nabízí specializovanou zdravotní péči obyvatelům ještě devět samostatných ordinací poskytujících specializovanou zdravotní péči.

Tabulka 14 Zastoupení a dostupnost ambulantní zdravotní péče na území města Dobruška

Ambulantní lékařská péče	Počet lékařů – poliklinika	Samostatné ordinace – počet lékařů
Praktický lékař pro dospělé	2	3
Praktický lékař pro děti a dorost	2	1
Stomatologie	1	1
Dermatovenerologie	1	
Chirurgie a cévní chirurgie	1	
Ophthalmologie	3	
Ortopedie	1	
Psychiatrie	1	
Rentgen, ultrazvuk	1	
Gynekologie a porodnictví	1	2
Zubní laboratoř	1 laboratoř	
Alergologie		1
Diabetologie a interní ambulance		1
Fyzioterapie a rehabilitace		1
Lékařské zařízení – Rehabilitace		1 zařízení

Zdroj: Město Dobruška - <http://www.mestodobruska.cz>

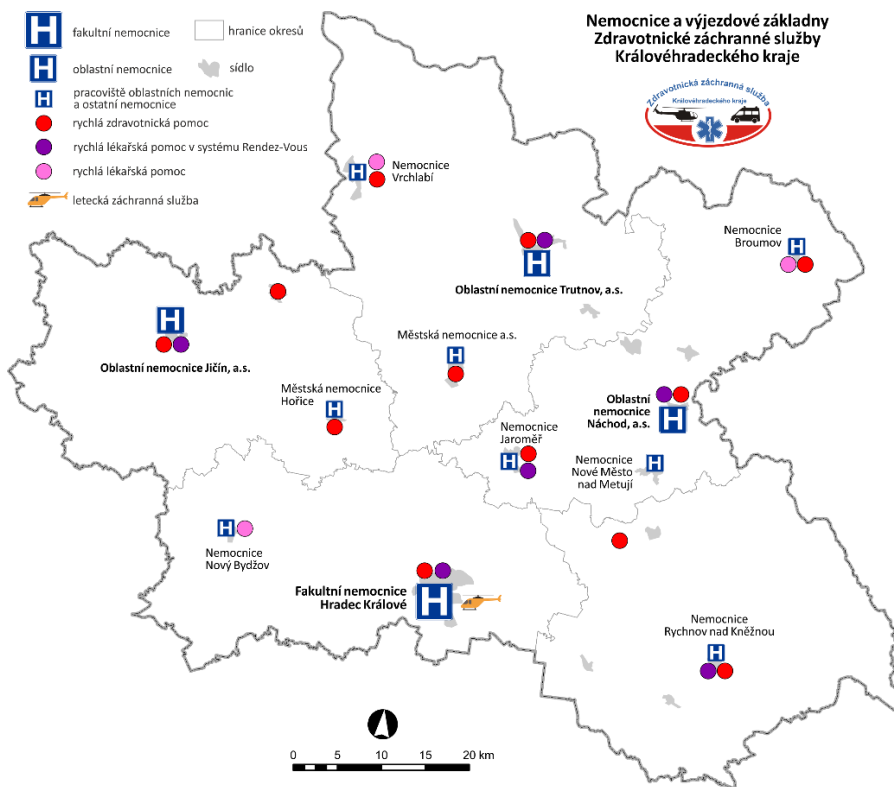
Nejbližší zdravotnické zařízení je Oblastní nemocnice Náchod, a.s., pod kterou spadá Nemocnice Náchod (vzdálenost cca 21 km) a Nemocnice Rychnov nad Kněžnou (vzdálenost cca 19 km).

Nemocnice Náchod nabízí svým pacientům komplexní strukturu poskytované zdravotní péče. Nemocnice zajišťuje akutní, dlouhodobou a následnou péči, LSPP pro děti i dospělé a praktického lékaře pro dospělé. Lůžkovou i ambulantní péči zajišťuje v oborech: akutní rehabilitace, ARO, gynekologie a porodnictví, chirurgie, léčebna dlouhodobě nemocných, lůžka následné péče, neurologie, ortopedie, pediatrie a neonatologie, psychiatrie, urologie, ušní – nosní – krční, vnitřní lékařství. Ambulantní péči zajišťuje v oborech: endoskopické centrum, hemodialyzační středisko, infekční lékařství, klinická onkologie, LPS pro děti i dospělé, praktický lékař pro dospělé. Komplementární péči zajišťuje v oborech: cytologie, klinická biochemie a diagnostika, klinická hematologie a transfúzní služba, klinická mikrobiologie a imunologie, mammografický screening, patologie, radiologie a zobrazovací metody, screening kolorektálního karcinomu. Od 6. února 2009 je v náchodské nemocnici v provozu Babybox. Čekací doby na plánované výkony se pohybují v rozmezí 1–16 týdnů, výjimku představuje totální endoprotéza ramena (24-36 týdnů), totální endoprotéza kyčle (43-56 týdnů) a totální endoprotéza kolena (56-72 týdnů).

Nemocnice Rychnov nad Kněžnou zajišťuje lůžkovou a ambulantní péči v oborech: ARO, gynekologie a porodnictví, dětské a novorozenecké lékařství, chirurgie, interní lékařství, lůžka následné péče, ortopedie. V nemocnici je dále hematologická ambulance poskytující ambulantní léčebnou a poradenskou péči o pacienty s nemocemi krevetvorby, poruchami krevního srážení, hormonálními poruchami. Od 21. května 2016 je v rychnovské nemocnici v provozu Babybox. Čekací doby na plánované výkony se pohybují v rozmezí 1–12 týdnů. Nejdelsí čekací doba je u totální endoprotézy kyčle nebo kolene. Nemocnici chybí jak lékaři, tak i další odborný zdravotnický personál. Rychnovská nemocnice se v posledních letech potýká s nedostatkem zdravotního personálu. V nemocnici je nedostatek lékařů, nelékařských zdravotníků (např. fyzioterapeut, sestry, ošetřovatelky, sanitář aj.) i nezdravotních pracovníků např. kuchař, pomocná síla do kuchyně.

V Královéhradeckém kraji proběhla v předešlých letech reorganizace služeb poskytovaných Zdravotnickou záchrannou službou Královéhradeckého kraje (ZZS KHK). ZZS KHK zavedla především posádky rychlé lékařské pomoci v systému Rendez-Vous (dvoučlenné lékařské posádky), jejíž předností je částečná kompenzace úbytku lékařů v přednemocniční péči a lepší využití času zbylých lékařů. ZZS KHK poskytuje péči s dostupností do 20 minut. Přednemocniční neodkladnou péči v pro Dobrušku zajišťuje Rychlá zdravotnická pomoc v Opočně a případně rychlá lékařská pomoc v systému Rendez-Vous v Rychnově nad Kněžnou a v Náchodě. Rozmístění výjezdových základů Zdravotnické záchranné služby KHK je uvedeno v následující mapě.

Obrázek 4 Rozmístění nemocnic a výjezdových základen ZZS v Královéhradeckém kraji v roce 2018

Zdroj: Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021+ - Profil kraje

Hlavní zjištění:

- Významným potenciálem pro rozvoj sociálních a zdravotních služeb ve městě je udržení dobře fungující vzájemné komunikace a spolupráce poskytovatelů sociálních služeb v celém Královéhradeckém kraji.
- Město má jasnou představu o jednotlivých cílových skupinách, na které zaměřuje aktivity v oblasti sociálních a zdravotních služeb.
- Vlivem populačního vývoje, který lze v Dobrušce očekávat, budou v následujících letech klíčové aktivity pro cílovou skupinu seniory. Podíl osob nad 65 let věku bude nadále vzrůstat a město bude muset zajistit dostatečnou kapacitu sociálních služeb – domovy pro seniory, denní stacionáře pro seniory, dostatek pečovatelských a ošetřovatelských služeb, služby osobní asistence, odborné poradenství pro seniory aj. V důsledku postupného stárnutí populace je třeba zajistit nejen dostatečnou pestrost a potřebnou kapacitu sociálních služeb, ale také dostatečnou nabídku volnočasových a vzdělávacích aktivit pro zajištění aktivního života seniorů, včetně dopravní obslužnosti.
- Pro cílovou skupinu rodiny s dětmi, neorganizované děti a mládež, které se potýkají s řadou problémů, je potřeba pozornost zaměřit na posílení psychologických služeb, na zajištění sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a vybudování nízkoprahového zařízení pro děti a mládež.
- Ve městě Dobruška je dostatečná základní infrastruktura a kapacita pro poskytování ambulantní lékařské péče, lůžková péče je zajištěna v dostupné vzdálenosti v nemocnici v Rychnově nad Kněžnou, případně v nemocnici v Náchodě.

8. Bezpečnost

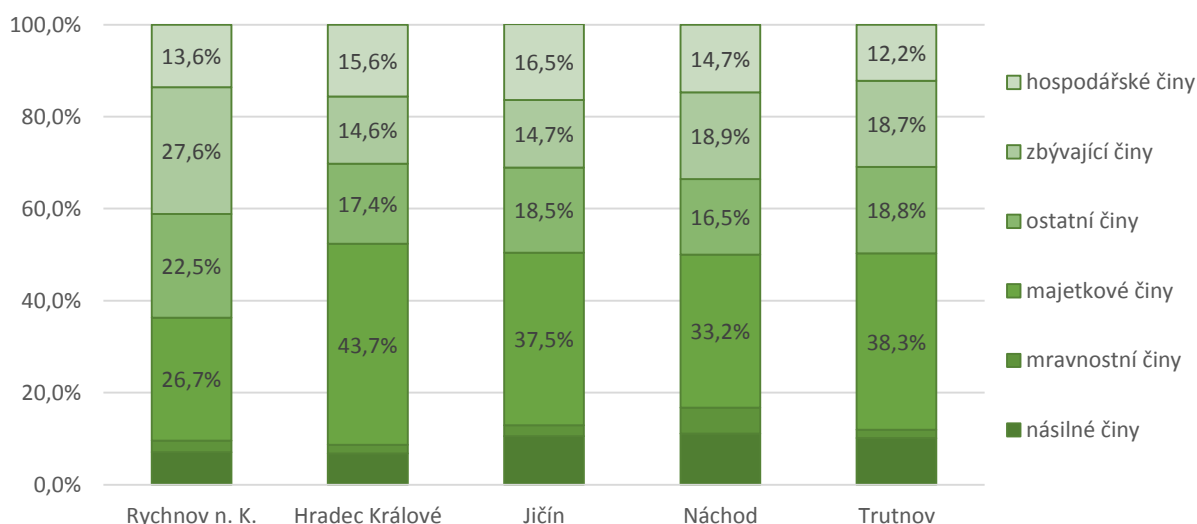
O bezpečnost obyvatel, ochranu majetku a veřejného pořádku se v Dobrušce starají dvě bezpečnostní složky – Městská policie Dobruška a Policie ČR. Jejich spolupráce je hodnocena velmi pozitivně. I díky ní se Dobruška řadí k nejbezpečnějším lokalitám regionu Rychnov nad Kněžnou i celého Královéhradeckého kraje. Tato kapitola analyzuje dostupná data z oblasti bezpečnosti a snaží se nalézt odpověď na tři klíčové otázky:

Klíčové otázky:

- Jaká je úroveň kriminality ve městě ve srovnání s okresem Rychnov nad Kněžnou?
- Jaké jsou hlavní problémy v oblasti bezpečnosti na území města a jeho okolí?
- Existuje ve městě lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu trestných činů či přestupků?

Na konci roku 2018 patřil Královéhradecký kraj ke čtvrtému nejbezpečnějšímu kraji v Česku z hlediska indexu kriminality⁵ i míry objasněnosti. Porovnáme-li situaci v kraji dle jednotlivých okresů, tak okres Rychnov nad Kněžnou patří k nejbezpečnějším regionům s nejmenším výskytem trestné činnosti v kraji. Podíl okresu Rychnov nad Kněžnou na celkové kriminalitě Královéhradeckého kraje byl v roce 2018 zhruba 10 %. Z grafu (Graf 34) je zřejmé, že ve všech ostatních okresech Královéhradeckého kraje patří mezi nejčastější typy trestné činnosti majetkové činy a zejména prosté krádeže. V okrese Rychnov nad Kněžnou jsou na prvním místě zbývající trestné činy, především zanedbání povinné výživy a dopravní nehody silniční z nedbalosti. Druhé místo zaujímá majetková trestná činnost, a především prosté krádeže. Pozitivem je také pozice okresu Rychnov n. K. z hlediska objasněnosti. V okrese je nejvyšší míra a za rok 2018 se pohybuje okolo 71 %.

Graf 34 Struktura trestné činnosti v okresech Královéhradeckého kraje (leden-prosinec 2018)

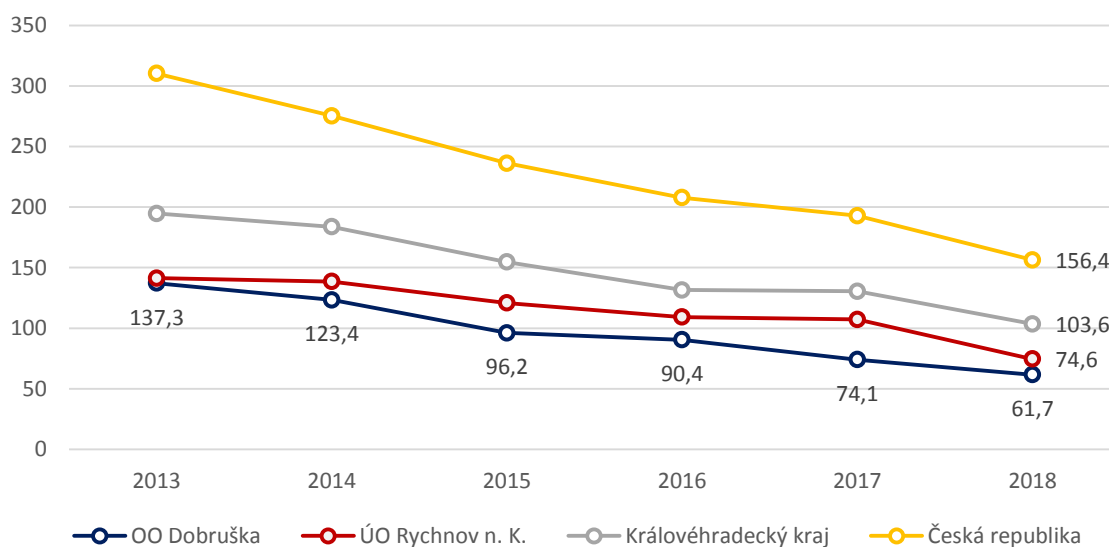
Zdroj: Policie ČR, Otevřená společnost, o.p.s. – www.mapakriminality.cz

⁵ Index kriminality – počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel

Dobruška se nachází v zázemí území spojovaného s průmyslovou zónou Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou. Díky výraznému poklesu nezaměstnanosti v území se snižuje i počet trestných činů. ORP Dobruška patří dlouhodobě v tomto regionu k nejbezpečnějším, což dokládá nejnižší hodnota indexu kriminality v okrese. Index kriminality za rok 2018 je 61,7, což je o téměř 13 jednotek nižší než index kriminality celého okresu Rychnov n. K.

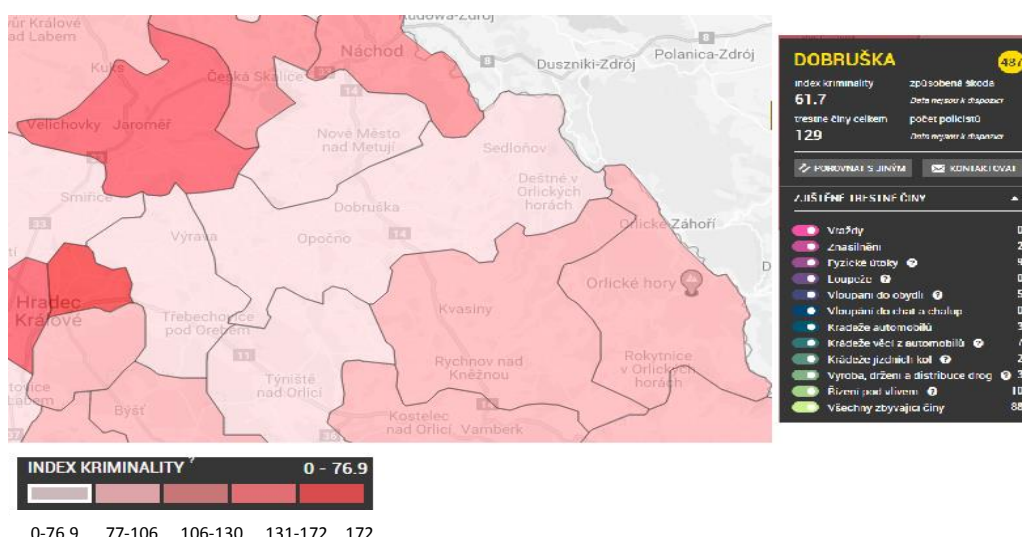
Vývoj indexu kriminality na území ORP Dobruška kopíruje stejný trend jako v celém Česku i Královéhradeckém kraji, klesá a pohybuje se v posledních šesti letech pod průměrem kraje i okresu.

Graf 35 Index kriminality za posledních 5 let v území OO Dobruška, ÚO Rychnov nad Kněžnou, Královéhradeckého kraje a celé ČR

Zdroj: Policie ČR, Otevřená společnost, o.p.s. – www.mapakriminality.cz

Obrázek 5 Index kriminality v OO Dobruška za rok 2018 (leden-říjen)

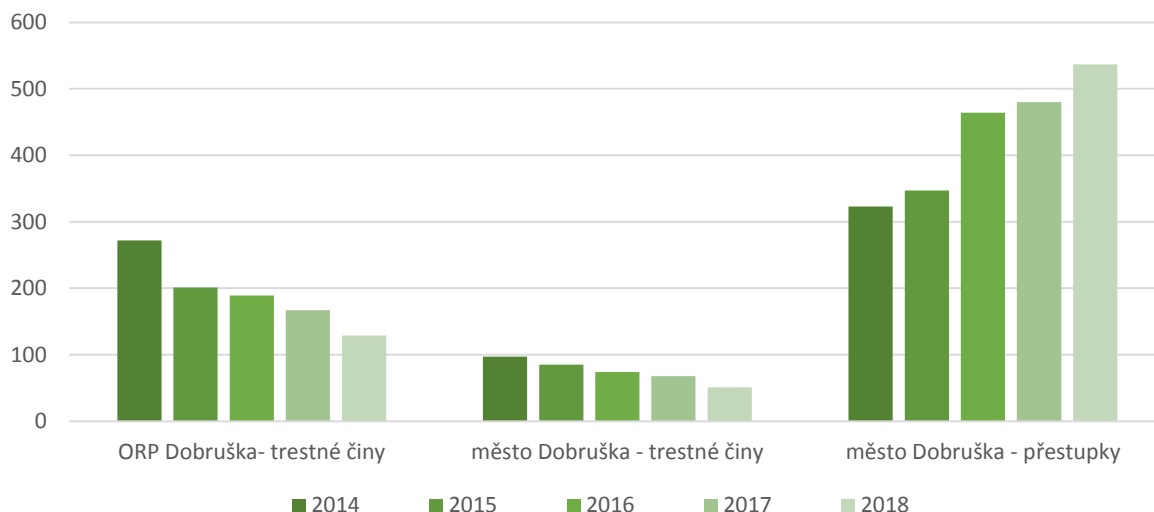

Zdroj: Policie ČR, Otevřená společnost, o.p.s. – www.mapakriminality.cz

Snižování kriminality na území města dokládá následující graf - Graf 36. V roce 2018 (leden-říjen) bylo na území ORP Dobruška evidováno celkem 129 trestných činů, přičemž zhruba 40 % bylo spácháno na území města Dobruška. Počet trestných činů v posledních pěti letech klesá. Porovnáme-li počet trestných činů spáchaných v roce 2018 s rokem 2014 je zřejmý pokles téměř na polovinu.

K nárůstu dochází u počtu spáchaných přestupků. Zatímco v roce 2014 bylo ve městě spácháno celkem 323 přestupků, v roce 2018 to bylo o 66 % přestupků více. Nejvíce přestupků řeší Policie ČR v oblasti dopravy.

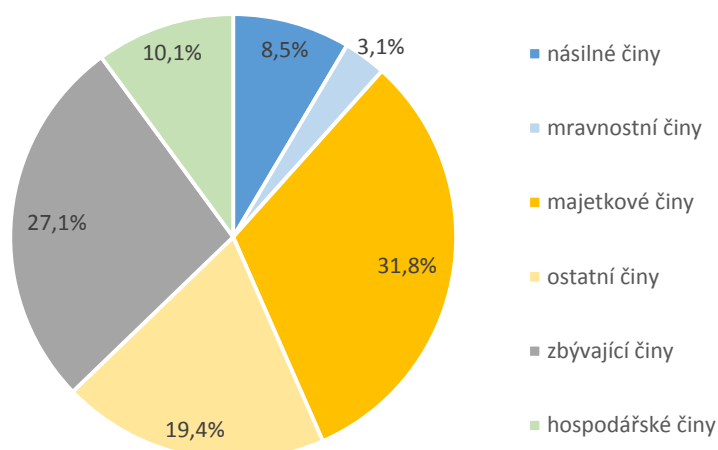
Graf 36 Vývoj počtu trestných činů a přestupků v Dobrušce (2014–2018)

Zdroj: Policie ČR, Otevřená společnost, o.p.s. – www.mapakriminality.cz

Z trestných činů se vyskytují v území ORP Dobruška nejvíce majetkové trestné činy, zejména prosté krádeže (např. krádeže věcí z aut, krádeže jízdních kol apod.). Druhou pozici zauímají zbývající činy především zanedbání povinné výživy a dopravní nehody silniční z nedbalosti.

Graf 37 Přehled trestných činů za ORP Dobruška (leden-říjen 2018)

Zdroj: Policie ČR, Otevřená společnost, o.p.s. – www.mapakriminality.cz

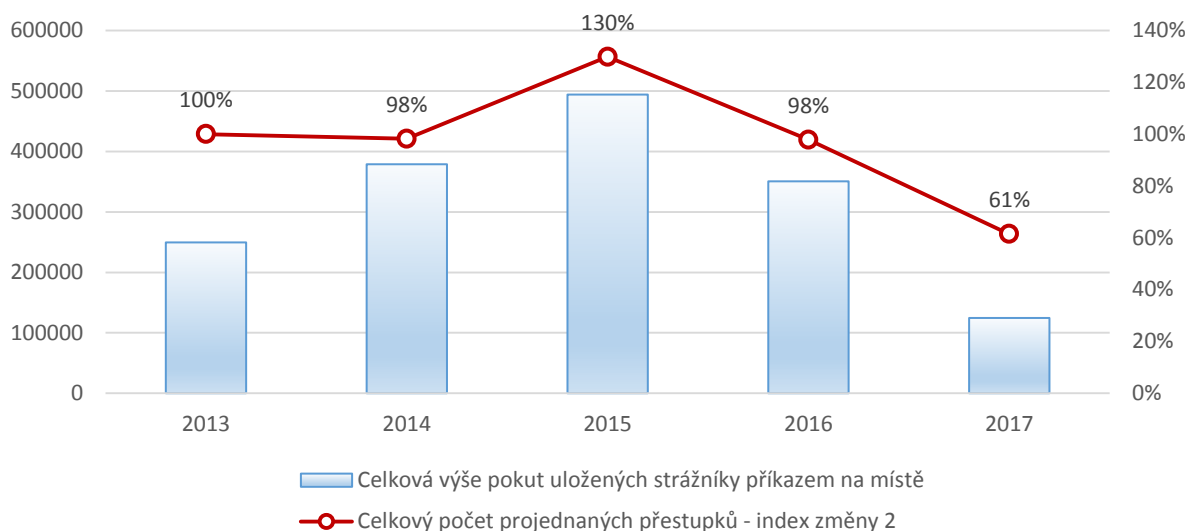
O bezpečnost se ve městě stará také městská Policie Dobruška. Do katastru působnosti spadá nejen město Dobruška, ale také katastrální území Pulice, Mělčany, Chábory, Spáleníště, Domašín, Křovice a

Běstviny, kde žije cca 6 500 obyvatel. Veřejnoprávní smlouvu o plnění úkolů Městské policie má město Dobruška uzavřeno s dalšími devíti obcemi – Opočno, Pohoří, Přepychy, České Meziříčí, Rohenice, Králova Lhota, Olešnice v Orlických horách, Val, Provoz.

Zlepšování bezpečnosti ve městě dokládají také statistiky Městské policie - Graf 38.

Graf 38 Vývoj počtu projednaných přestupků Městskou policií Dobruška (rok 2013=100 %) a výše uložených pokut (2013–2017)

Zdroj: Městská policie Dobruška

Mezi hlavní přestupky, které městská policie v posledních letech řeší, patří přestupky fyzických osob podle zákona o silničním provozu (v roce 2017 podíl 39 %) a přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti (v roce 2017 podíl 21,5 %). Přestupky řeší z velké části Městská policie na místě uložením blokové pokuty. V letech 2013–2016 bylo 70–80 % přestupků řešeno právě uložením blokové pokuty. Určité zlepšení bezpečnostní situace ve městě lze usuzovat z faktu, že v roce 2017 blokovou pokutou řešila Městská policie zhruba 51 % přestupků, zbylé přestupky byly řešeny pouze domluvou.

Městská policie na základě svých statistik a zkušeností eviduje na území města celkem dvě skupiny problémových lokalit (a) problémové lokality z hlediska dodržování veřejného pořádku a (b) Problémové lokality z hlediska trestné činnosti (majetkové). Městská policie řadí mezi lokality s větším výskytem protiprávního jednání:

a) Problémové lokality z hlediska dodržování veřejného pořádku:

- okolí večerek na nám. F. L. Věka a Šubertově nám.
- okolí restauračních podniků:
- nám. F. L. Věka – Pizzerie Jelen, Bar Mirage;
- ul. Kostelní – Pod kostelem;
- ul. Javorová – Bar Forte;
- ul. Za Universitou – Výměník;
- ul. Opočenská – Na schůdkách;
- ul. Pulická – Montana.
- parky – Archlebovy sady, Šubertovo nám., Na Budíně, park u domku F. L. Věka
- nádraží - ul. Laichterova, ul. Nádražní

b) Problémové lokality z hlediska trestné činnosti (majetkové):

- sídliště - ul. Orlická, ul. Solnická, ul. Mírová – vyšší výskyt majetkové trestné činnosti např. vykrádání sklepních prostor, krádeže v obchodním domě Peny
- prostor garáží – ul. Družstevní, Čsl. Armády, Pulice

Z hlediska řešených přestupků vnímá Městská policie jako hlavní problémovou skupinu mladé osoby ve věku od 10 do 18 let. Tito mladí lidé se srovcují na výše zmíněných místech, kde dochází ke konzumaci alkoholických nápojů, kouření a užívání návykových látek. Jejich chování je doprovázeno ničením veřejného majetku, hlukem a nevhodným chováním. Druhou problematickou skupinou jsou osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Tito jedinci se vyskytují především v parcích, kde vysedávají na lavičkách a svým nevhodným chováním obtěžují kolemjdoucí.

Při své činnosti využívá Městská policie Dobruška Městský kamerový monitorovací systém, který byl realizován jako jedno z opatření prevence "Komplexního programu prevence kriminality" na místní úrovni. Kamery byly nainstalovány na exponovaných místech, kde byla registrována zvýšená míra pouliční kriminality. Původně bylo 20 kamer v nepřetržitém 24-hodinovém provozu snímání a nahrávání. Hlavní pracoviště obsluhy kamerového monitorovacího systému je umístěno v budově čp. V návaznosti na činnost kamerového systému bylo zadrženo několik pachatelů trestných činů a přestupků. V několika případech byla přivolána rychlá záchranná služba.

Z hlediska bezpečnosti vnímá Městská policie jako hlavní problém dosavadní nedostatečnou funkci a využitelnost MKDS. Počet funkčních kamer MKDS je nyní 10 ks.

Město si tento problém uvědomuje. Mezi investiční aktivity města je zařazen projekt zaměřený na rozšíření a modernizaci tohoto kamerového systému. V tomto řešení se stávajícími šesti kamerami na bazénu Dobruška, dvěma kamerami na budově Kina 70 a jednou kamerou snímající prostor lapidária v č.p. 32 bude tak celkový počet 28 kamer. Další rozšíření zaměřené na problémové lokality je plánováno na rok 2019.

Hlavní zjištění:

- *Město Dobruška patří mezi velmi bezpečná města okresu Rychnov nad Kněžnou i celého Královéhradeckého kraje. Vývoj kriminality na území města Dobrušky má klesající tendenci, nejsou zde závažné bezpečnostní problémy. Mezi nejzávažnější trestné činy patří majetková činnost.*
- *Město nemá vypracován vlastní systém prevence kriminality, tato oblast je řešena částečně komunitním plánem, kde jsou navrženy aktivity pro jednotlivé problémové skupiny.*
- *Ve městě nejsou žádné problémové či sociálně vyloučené lokality. Z hlediska bezpečnosti a vyšší koncentrace protiprávního jednání jsou ve městě označeny jako problematické dva typy lokalit – lokality z hlediska porušování veřejného pořádku a lokality z hlediska trestné činnosti (majetkové).*
- *Město má vytvořen městský kamerový monitorovací systém, který je však zastaralý, s nefunkčními kamerami. V plánu je modernizace a rozšíření celého systému v průběhu následujícího roku.*

9. Kultura, sport, volný čas

Kultura, sport a volnočasové aktivity patří mezi oblasti, které zpestřují život obyvatelům města a jeho okolí. Kulturní a sportovní nabídka v Dobrušce je tvořena jak jednorázovými, tak každoročně opakovanými kulturními či sportovními akcemi, které lákají místní obyvatele, ale i regionální či nadregionální publikum. Tato kapitola se snaží nalézt odpovědi na dvě klíčové otázky:

Klíčové otázky:

- *Jaká je ve městě nabídka kulturních, sportovních a volnočasových aktivit?*
- *S jakými hlavními problémy se v této oblasti město potýká?*

V průběhu celého roku probíhá ve městě celá řada kulturních a společenských akcí s mnoha hudebními a scénickými vystoupeními. Klíčovým objektem pro pořádání kulturních a společenských akcí je **Společenské centrum – Kino 70**. V tomto centru probíhá 4 dny v týdnu promítání filmu, jsou zde pořádána divadelní představení profesionálních i amatérských souborů, koncerty, vystoupení dětí ze Základní umělecké školy Dobruška a celá řada dalších akcí (výstavy přednášky atd.).

Druhým významným objektem pro pořádání kulturních a společenských akcí je **Kulturní dům Dobruška**. V tomto objektu jsou pravidelně pořádány koncerty, taneční kurzy, společenská setkání a plesy.

Důležitou roli sehrává v této oblasti také **Vlastivědné muzeum Dobruška**. Dobrušské muzeum má dnes čtyři stálé expozice v pěti historických budovách. V budově muzea jsou k dispozici muzejní expozice, přibližující minulost města a regionu. Dále muzeum nabízí konání komorních hudebních programů v synagoze, přednášky, besedy, prohlídky historických budov – Radniční věž, domek F. L. Věka a stálou expozici vojenské geografie v Rýdlově vile.

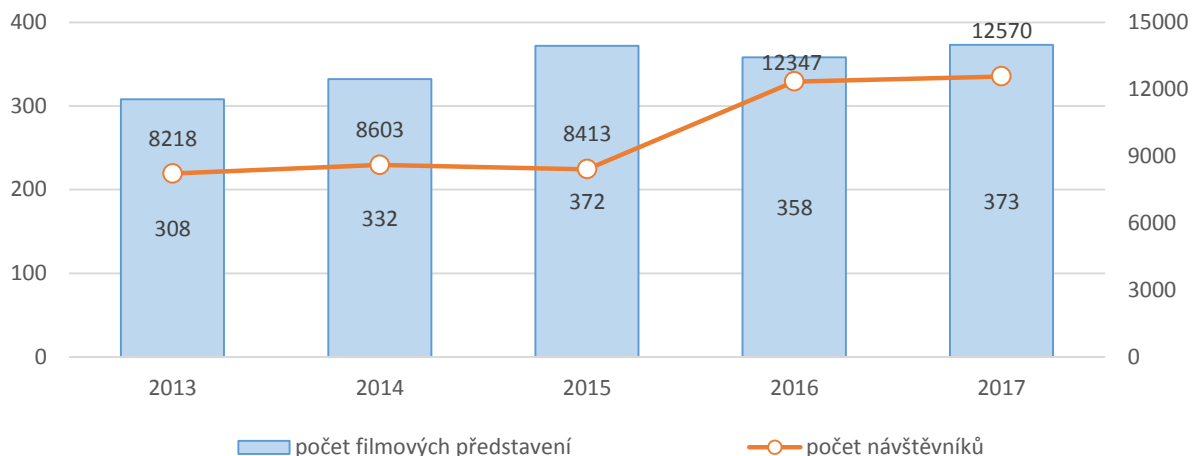
Další možnost kulturního vyžití kromě své základní činnosti poskytuje knihovna – výstavy, besedy, přednášky.

Každoročně se v letních měsících konají na veřejných prostranstvích i venkovní kulturní a společenské akce. Mezi ty nejvýznamnější patří:

- **Dobrušské letní muzicírování** – v průběhu celých letních prázdnin se konají v Archlebových sadech a na náměstí F. L. Věka každou neděli podvečer koncerty. Během osmi nedělních podvečerů se představí regionální kapely a skupiny různých hudebních žánrů. Průměrná návštěvnost na jeden koncert se pohybuje kolem 300 lidí.
- **Velký koncert předního interpreta** z oblasti populární nebo rockové hudby. Koncert se každoročně koná v červnu na náměstí F. L. Věka a průměrná návštěvnost se pohybuje v rozmezí 900 – 1 000 návštěvníků.
- **Svatováclavské slavnosti** – dvoudenní akce probíhá každoročně koncem září. Během slavností vystupuje 8–10 hudebních tělese různých žánrů. Návštěvnost na slavnostech se pohybuje v rozmezí 3 000 – 5 000 lidí.
- **Mezinárodní hudební festival F.L. Věka** – hudební festival je významnou kulturní akcí celého regionu připomínající osobnost slavného rodáka Františka Vladislava Heka. Festival, který se zároveň koná i v okolních městech (Opočno, Nové Město nad Metují), se v roce 2018 konal již poosmé. Akce se od roku 2012 koná pod záštitou Ministerstva kultury a pravidelně vystupují špičkoví čeští i zahraniční interpreti klasické hudby.

Velký význam kultury a společenského života pro obyvatele Dobrušky dokládá rostoucí návštěvnost jednotlivých akcí, pořádaných v centru Kino 70 - Graf 39 a Graf 40. U filmových představení se počet promítání zvednul za 4 roky o 21 %, ale za stejnou dobu se zvýšila návštěvnost o více jak 51 %

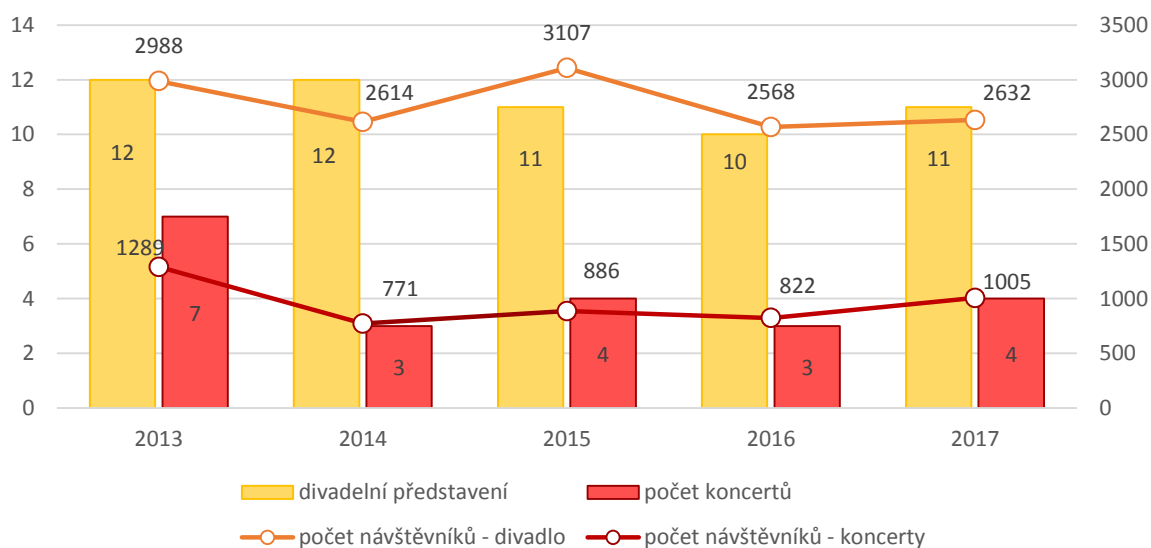
Graf 39 Návštěvnost filmových představení v Kině 70

Zdroj: Město Dobruška – Kulturní zařízení města Dobrušky

U divadelních představení a koncertů došlo za posledních pět let ke snížení počtu pořádaných akcí, avšak návštěvnost se nesnížila. Naopak u koncertů se průměrná návštěvnost zvýšila o cca 67 osob.

Graf 40 Návštěvnost divadelních představení a koncertů v Kině 70

Zdroj: Město Dobruška – Kulturní zařízení města Dobrušky

Návštěvnost u akcí pořádaných v Kulturním domě se příliš v letech nemění. Průměrná návštěvnost například plesů v roce 2013 byla zhruba 164 osob na jednu akci, v roce 2017 byla průměrná návštěvnost 161 osob. Návštěvnost koncertů se snížila, ale to může být dáno specifikou pořádaných akcí, které jsou často určeny pro užší okruh zájemců.

Významné investice v oblasti kultury proběhly v roce 2010 a 2013 do Společenského centra Kino70. Další nezbytné technické vybavení je průběžně obnovováno a větší problémy při realizaci akcí nejsou. Z hlediska infrastruktury potřebné v oblasti kultury vnímají kulturní zařízení problémy při údržbě

kulturních budov a jejich okolí – např. domek F. L. Věka nebo Kulturní dům. Tyto investice znamenají výraznější finanční zátěž, a ne vždy se daří zahrnout do rozpočtu města všechny potřebné investice.

Kromě kultury ovlivňuje podmínky pro trávení volného času také nabídka sportovních zařízení a aktivit. Sport je a bude významnou součástí života obyvatel Dobrušky. Nabídka sportovních a volnočasových aktivit je ve městě velmi pestrá a široká. Každá cílová skupina zde najde zajímavé aktivity, jak trávit volný čas. Město Dobruška si uvědomuje význam sportu pro své obyvatele a také si uvědomuje potřebu sport rozvíjet v každé jeho podobě. Město se snaží, aby každému, kdo má zájem sportovat, byla tato možnost nabídnuta. Ve městě je v průběhu celého roku organizováno více jak tři desítky sportovních akcí. Nejvýznamnější akce jsou uvedeny v následující tabulce a kompletní přehled je uveden v příloze (Příloha 1):

Tabulka 15 Přehled pravidelně pořádaných kulturních, společenských a sportovních akcí v Dobrušce

Název akce	Druh aktivity	Termín konání	Organizátor	Význam/návštěvnost
Dětský karneval na lyžích	lyžování	únor	Veřejná lyžařská škola Dobruška, z.s.	regionální/2000
Dobrušský pohár	cyklistika, duatlon, triatlon	duben	TRI CLUB Dobruška, z.s.	nadregionální/1500
Dobrušské sluníčko	tanec	květen	Dům dětí a mládeže, Dobruška	regionální/2000
Dobruška Fest	Festival netradičních her a outdoor aktivit	červen	Mgr. Petr Poláček	nadregionální/2000
Open Air Cup Dobruška	florbal	červen	FBC Dobruška, z.s.	nadregionální/6000
Dobrušský pohár	futsal	červenec	FC Santus Dobruška, z.s.	nadregionální/2500
Rampušák Cup	fotbal	Srpen	SK Dobruška, z.s.	regionální/1000
Memoriál Miloše Linharta	národní házená	srpen	Tělocvičná jednota Sokol Dobruška	nadregionální /1300

Zdroj: Město Dobruška – Sportovní zařízení města Dobruška

Ve městě a v jeho okolí se nachází krytý bazén, koupaliště, městský stadion a sokolovna. Součástí města jsou i sportoviště spravovaná základními školami, která jsou pravidelně využívána veřejností. Mezi klíčová zařízení, která spravuje Město Dobruška patří – městský stadion, sokolovna a krytý bazén.

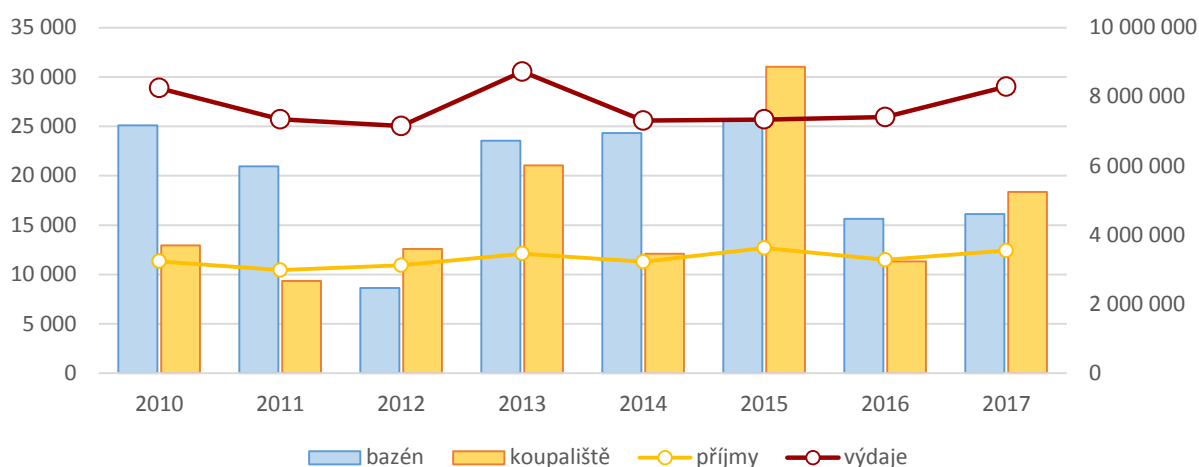
Městský stadion Václava Šperla – sportovní zařízení, které umožňuje realizaci sportovních aktivit na travnatých hřištích, futsalovém hřišti, hřišti s UMT, tenisových kurtech, víceúčelovém hřišti, atletické dráze a workoutovém hřišti. Návštěvnost sportovního areálu se každoročně zvyšuje. travnatá hřiště, futsalová hřiště, hřiště s UMT, tenisové kurty, víceúčelové hřiště, atletická dráha, workoutové hřiště a poslední tři roky se návštěvnost zvýšila o necelých 19 %.

Sokolovna Dobruška – objekt nabízí možnost sportování ve dvou sálech. V minulosti sokolovna nesloužila jen jako tělovýchovné a sportovní, ale také jako kulturní zařízení. Sokolové zde provozovali kino, organizovali nejrůznější akademie, ale i koncerty a další kulturní akce. Po likvidaci Sokola se sokolovna stala státním majetkem a prošla nejtěžším obdobím své existence. V interiéru byl proveden bezpočet nepromyšlených stavebních zásahů, které do značné míry původní

architektonické dílo znehodnotily. Po roce 1989 byla sokolovna vrácena dobrušskému Sokolu. V současnosti má objekt sokolovny ve výpůjčce město Dobruška, které hradí její provoz a základní údržbu. Zájem o prostory objektu každoročně stoupá. Za poslední tři roky se návštěvnost zvýšila o 30 %.

Krytý bazén Dobruška jeho součástí je také venkovní bazén. Bazén byl vybudován v roce 1981 a poslední rozsáhlejší investice byl provedena před dvaceti lety v roce 1998. V současnosti se celý areál nachází ve stavu, kdy je nutné přemýšlet o jeho dalším využití tak, aby zařízení mohlo být v provozu dalších mnoho let, minimalizovaly se provozní náklady a zvyšoval se každoročně počet návštěvníků.

Graf 41 Návštěvnost krytého a venkovního bazénu a porovnání příjmů a výdajů, 2010-2017

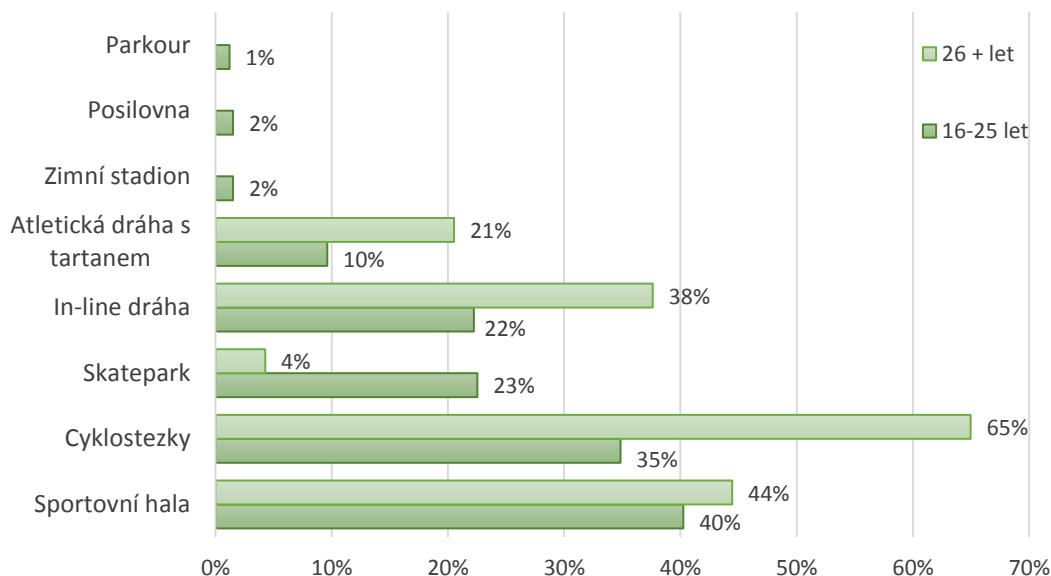

Zdroj: Město Dobruška – Sportovní zařízení města Dobruška

Návštěvnost krytého bazénu se v posledních letech klesá. V roce 2017 dosahovala 64 % návštěvnosti roku 2010. Naopak náklady spojené s údržbou a provozem bazénu se každoročně zvyšují, za poslední čtyři roky se zvýšily o více jak 13 %.

Hlavní problém, který je v této oblasti vnímán, jsou parametry některých sportovišť. Některá sportoviště nesplňují parametry pro pořádání sportovních akcí na výkonnostní úrovni. Místní sportovci jsou tak nuceni dojíždět na své domácí zápasy a závody do okolních obcí, někdy až do vzdálenosti 40 km – Hradec Králové, Rokytnice v Orlických horách, Náchod a další. Největší poptávka z řad místních i okolních oddílů je po sportovní hale, bez které není možné kvalitně rozvíjet sportovní činnost.

Město Dobruška zrealizovalo dotazníkové šetření mezi obyvateli města, ve kterém se mohli obyvatelé vyjádřit formou otevřených a uzavřených otázek také k oblasti sportu a volnočasových aktivit. Respondenti byli rozděleni na dvě věkové kategorie - 16 až 25 let a 26 let a více. Šetření proběhlo pomocí tištěných dotazníků, které byly rozdány do místních středních škol, dále byly zveřejněny v elektronické podobě na Facebooku a webové stránce města Dobrušky. Dotazníkové šetření jednoznačně ukázalo, že obyvatelé obou věkových skupin chtějí ve městě víceúčelovou halu a dále je pro ně důležité budování cyklostezek.

Graf 42 Poptávka po sportovních zařízeních ve městě Dobruška

Zdroj: Město Dobruška – Sportovní zařízení města Dobruška

Město má připraven plán investic do sportovní infrastruktury - Tabulka 16. V nejbližších letech jsou naplánovány dvě investice:

- městský stadion Václava Šperla – pro zkompletování městského stadionu chybí dobudovat několik sportovišť a odpočinkových zón. V plánu je vybudování in-lin dráhy, vybudováním 10 chatek (kapacita 40 lůžek). V lesíku nad areálem se předpokládá výstavba single track, u kabin rekonstrukce dětského hřiště, rekonstrukce tribun, nástavba v podobě tribuny nad kabinami apod. Celková výše investice se pohybuje okolo 30,665 mil. Kč⁶.
- Víceúčelová sportovní hala Pulická – v současné době je dokončována dokumentace pro provádění stavby, je vydáno stavební povolení a město hledá zdroje financování.

Tabulka 16 Navrhovaný plán investic do rozvoje sportu a stupeň připravenosti

Název projektu	Stupeň připravenosti (studie, PD apod.)
Rekonstrukce atletického stadionu	předání staveniště 27. 6. 2018, zahájení stavby
Sportovní hala Pulická	před dokončením nové PD, stavební povolení
Volnočasový areál Klídek v Dobrušce	studie, PD – SKATEPARK
Rekonstrukce Krytého bazénu a koupaliště	studie
In-line dráha v areálu městského stadionu	studie
Single track v areálu městského stadionu	studie
Ubytování v chatkách v areálu městského stadionu	studie
Sprinterská dráha u ZŠ Fr. Kupky	PD, před schválením stavebního povolení
Cyklotrasa – Chábory – Mělčany	zadaná PD
Cyklostezka – bazén – Trojice – stadion	studie (2 varianty),

Zdroj: Město Dobruška – Sportovní zařízení města Dobruška

⁶ Část investice byla již zrealizována a do roku 2018 bylo proinvestováno 16,435 mil. Kč.

V oblasti trávení volného času dětí a mládeže a vzdělávání, ale i dospělých sehrává významnou roli i Dům dětí a mládeže Dobruška, který je příspěvkovou organizací města. DDM nabízí pravidelnou zájmovou činnost v několika kurzech či kroužcích – jazykové, taneční, pěvecké, sportovní, chovatelské, rybářské, výtvarné, rukodělné, vaření, programování a obsluha PC, šachy aj. Navíc realizuje kurzy keramiky a paličkování pro děti i dospělé. DDM také zajišťuje příležitostné akce jako například zájezdy, soutěže, sportovní a turistické akce, tábor, kurzy a výstavy. Mezi úspěšné akce se řadí Martinský trh, Pohádkový les, Dobrušské sluníčko, výstava drobného zvířectva a exotického ptactva ve spolupráci s českým svazem chovatelů, letní tábor v Mělčanech, víkendová soustředění rybářských kroužků či různé programy pro děti v době školního volna. V rámci boje proti dětské kriminalitě a drogám organizuje pravidelné osvětové a preventivní akce s odborníky, lékaři a psychology pro žáky základních a středních škol.

Hlavní zjištění

- *Kultura a společenský život sehrává v životě obyvatel města Dobrušky velmi významnou roli. Kulturních akcí je pořádáno v poměru k velikosti města nadprůměrně, mají vysokou návštěvnost, která každoročně stoupá.*
- *Z hlediska infrastruktury potřebné v oblasti kultury vnímají kulturní zařízení problémy při údržbě kulturních budov a jejich okolí – např. domek F. L. Věka nebo Kulturní dům. Tyto investice znamenají výraznější finanční zátěž, a ne vždy se daří zahrnout do rozpočtu města všechny potřebné investice.*
- *Sportoviště nabízejí obyvatelům a návštěvníkům řadu možností pro aktivní trávení volného času a zároveň aktivity v oblasti sportu přispívají také ke zvyšování prestiže města. Ve městě lze provozovat celou řadu významných i netradičních sportů.*
- *Město se dlouhodobě potýká s nevyhovujícím technickým stavem krytého bazénu.*
- *V oblasti sportu má město připraven investiční plán, ve kterém jsou specifikovány hlavní investiční aktivity pro následující roky. Klíčová investice je v současnosti realizována na zkvalitnění, a především rozšíření aktivit na městském stadionu.*
- *Mezi obyvateli je největší poptávka po víceúčelové sportovní hale a po rozšiřování cyklostezek ve městě a okolí.*

10. Cestovní ruch

Cestovní ruch (CR) je z hlediska ekonomického rozvoje chápán jako důležité odvětví místní ekonomiky, které je orientováno na export služeb a produktů návštěvníkům – turistům, kteří do města a blízkého okolí přijíždí trávit svůj čas. Pozitivní vliv cestovního ruchu na místní ekonomický rozvoj je historicky prokázán a stejně tak jako dnes města soutěží o investice a pracovní místa, soutěží turistické destinace o přízeň turistů a snaží se sezónu od sezóny přilákat více a více návštěvníků. Klíčové v této oblasti však je, že ne každý region, město či oblast má přirozené dispozice vyvíjet tyto aktivity úspěšně. Tato kapitola se zaměřuje na ověření potenciálu cestovního ruchu ve městě Dobruška.

Klíčové otázky

- *Jaký je potenciál města Dobruška v oblasti cestovního ruchu?*
- *Jakými zdroji v této oblasti město disponuje? Jaká je konkurenceschopnost na poli cestovního ruchu?*

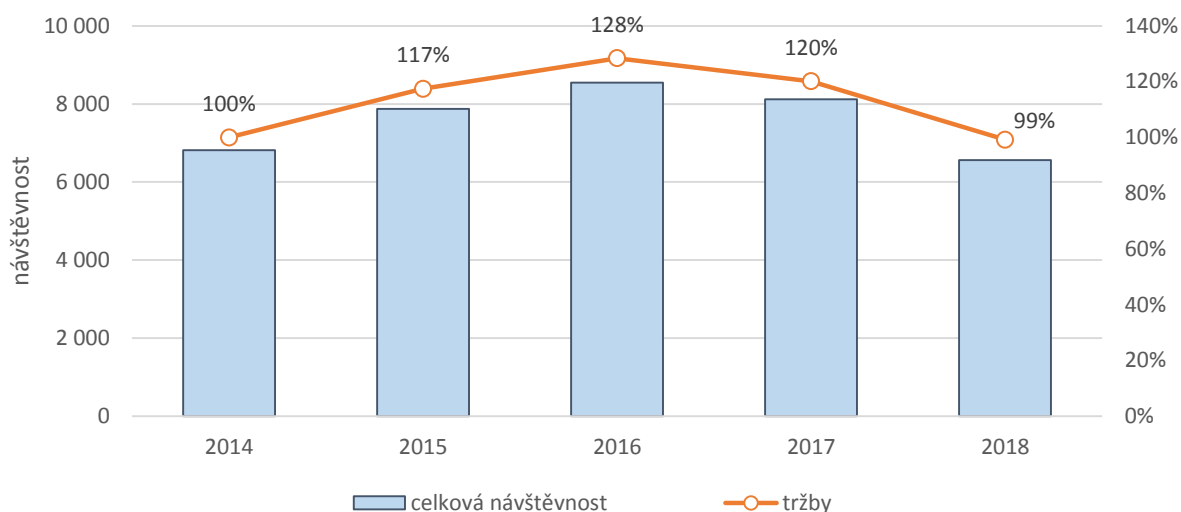
Město Dobruška je označováno jako vstupní brána do Orlických hor. Jeho poloha na křižovatce starých obchodních cest z něho učinila přirozené spádové středisko celé okolní oblasti. Město svým charakterem a průmyslovým zaměřením nepatří mezi destinace s velmi silnými dispozicemi pro rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch nepřináší městu extra silný a výrazný ekonomický přínos, přesto však sehrává významnou roli. Určitý potenciál a podmínky pro rozvoj CR ve městě existují a Dobruška je musí svými aktivitami rozvíjet.

Dobruška je součástí turistické oblasti Orlické hory a Podorlicko. Destinační management pro tuto oblast zajišťuje Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko, zájmové sdružení právnických osob, se kterou město aktivně spolupracuje. Z pohledu rozvoje cestovního ruchu má město Dobruška výraznější potenciál u dvou forem cestovního ruchu (i) kulturně poznávací CR a (ii) sportovní CR.

Kulturně-poznávací forma CR ... je zaměřena především na poznávání historie, kultury, tradic a zvyků národa. Jedná se o velmi různorodý typ CR, který má významný výchovně vzdělávací podtext a přispívá k rozšíření kulturně společenského rozhledu návštěvníků. U tohoto typu CR může město rozvíjet své aktivity v oblasti:

- **historické památky** – dominantou je renesanční radnice, Mezi další zajímavosti patří například renesanční kostel sv. Ducha, kostel sv. Václava, židovská synagoga, židovský hřbitov a další. V okolí města se nachází v dostupné vzdálenosti vojenská památka dělostřelecká tvrz Bouda
- **muzejnictví** ... Vlastivědné muzeum má čtyři stálé expozice v pěti historických budovách – rodný domek Františka Vladislava Heka, renesanční radnice s prvotinami malíře Františka Kupky, hlavní budova muzea na Šubertově náměstí a Rýdlova vila s expozicemi vojenské geografie.

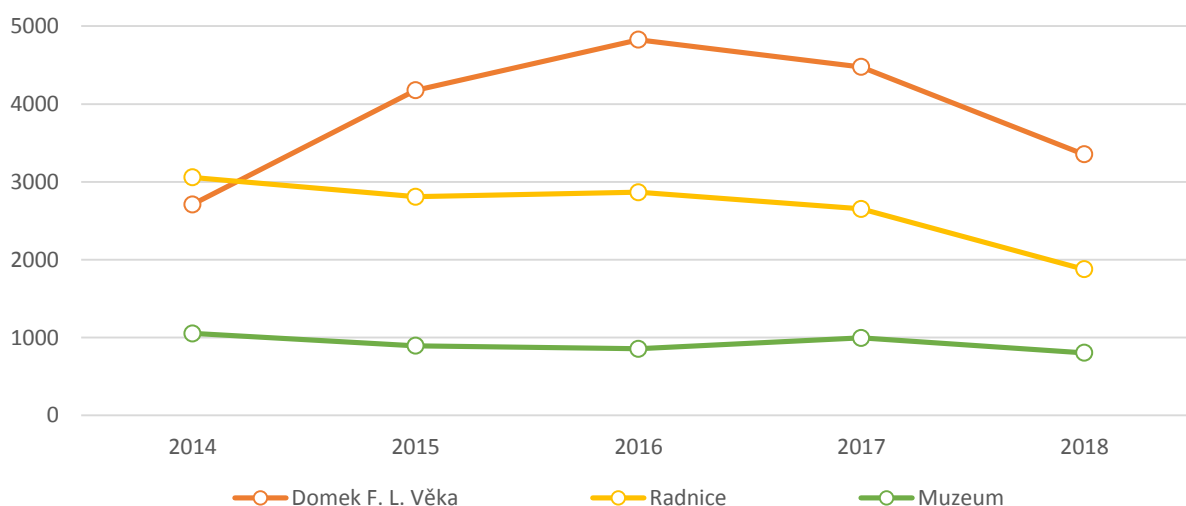
Expozice Vlastivědného muzea patří mezi zajímavé atraktivity, což dokládá jeho celková návštěvnost v posledních pěti letech. Návštěvnost se příliš v čase nemění. V roce 2017 navštívilo všechny expozice muzea o více jak 19 % návštěvníků v porovnání s rokem 2014. Růstu návštěvnosti odpovídá také růst tržeb - Graf 43.

Graf 43 Vývoj celkové návštěvnosti Vlastivědného muzea a porovnání tržeb (rok 2014 = 100 %)

Poznámka: Návštěvnost a tržby jsou za období leden–říjen 2018

Zdroj: Kulturní zařízení města Dobrušky

Z grafu (Graf 44) vyplývá, že hlavním cílem turistů mířících do Dobrušky je rodný domek Františka Vladislava Heka, proslaveného spisovatelem Aloisem Jiráskem v románu F. L. Věk. Ten je návštěvníkům přístupný v sezóně od dubna do října a disponuje stálou expozicí rozdělenou na tři části. Díky expozici mají zájemci možnost dozvědět se více o životě nejoblíbenější osobnosti města či si připomenout úspěšný televizní seriál, který se na propagaci města rovněž podílel v nemalé míře. Od poslední rekonstrukce v roce 2014 se počet návštěvníků zvyšoval z tehdejších necelých tří tisíc až na téměř 5 tisíc návštěvníků v roce 2016. V posledním sledovaném roce (2017) byl pak tento počet o něco nižší, ale stále z městských památek s přehledem nejvýznamnější (4477).

Graf 44 Návštěvnost domku F.L. Věka, Radnice a muzea, 2014-2017

Zdroj: Kulturní zařízení města Dobrušky

Další památkou a dominantou nejen náměstí, ale i celého města, která je vidět již při příjezdu do města, je místní radniční věž. Zájemci mohou po 124 vyšplhat až na její ochoz, ti méně fyzicky zdatnější poté u vstupu obdivovat stálou malířskou expozici Mládí Františka Kupky. Pětačtyřicet

metrů vysoká renesanční věž byla postavena v 16. století a návštěvníci z ní uvidí nejen Orlické hory a region Podorlicko, ale v případě příznivých podmínek i Krkonoše. Počet těchto návštěvníků se dlouhodobě pohybuje okolo 3 tisíc za rok.

Městské muzeum na Šubertově náměstí bylo zrekonstruováno v roce 2013 a návštěvníkům ve svých expozicích přibližuje historii města, i celého mikroregionu a věnuje pozornost dobrušským osobnostem. Součástí prohlídky muzea je také židovská rituální očištná lázeň mikve a návštěva interiéru místní synagogy, kde je umístěna expozice připomínající historii místních Židů. Muzeum ročně navštíví okolo jednoho tisíce návštěvníků.

Poslední expozice se nachází v Rýdlově vile. Od května roku 2018 je veřejnosti v prvním patře zpřístupněna nová stálá expozice vlastivědného muzea. Tato unikátní expozice mapuje mnoho aspektů historie vojenské geografie, zejména pak období československého státu a dobu studené války. Nová expozice vojenské geografie je výjimečná i tím, že všichni průvodci jsou veterány vojenské geografické služby, a jsou proto schopni s nejvyšší možnou profesionalitou zodpovědět všechny tematické otázky. Od května do září expozici navštívilo 525 zájemců.

Sportovní forma CR je zaměřena na sportovní pobyty – cykloturistika, pěší turistika, lyžování a jiné aktivní sporty. U této formy CR jde nejen o vlastní sportovní aktivity, ale i o pasivní diváctví na sportovních akcích.

Město Dobruška má poměrně pestrou infrastrukturu pro různé druhy sportů. Klíčový je především Městský stadion Václava Šperla, na kterém je v průběhu roku realizována spousta zajímavých akcí regionálního i nadregionálního významu. Podrobněji tato infrastruktura popsána v kapitole Kultura, sport a volný čas (Kapitola 9). Velkou výzvou pro město u tohoto typu CR je oblast cykloturistiky, která nachází oblibu u stále širšího množství zájemců. Okolím Dobrušky procházejí tři cyklotrasy regionálního významu. Investice do cyklostezek mohou využít poměrně dobrou dostupnost z CHKO Orlické hory. Podrobněji je cyklodoprava popsána v kapitole Infrastruktura (Kapitola 11).

Základní infrastruktura cestovního ruchu

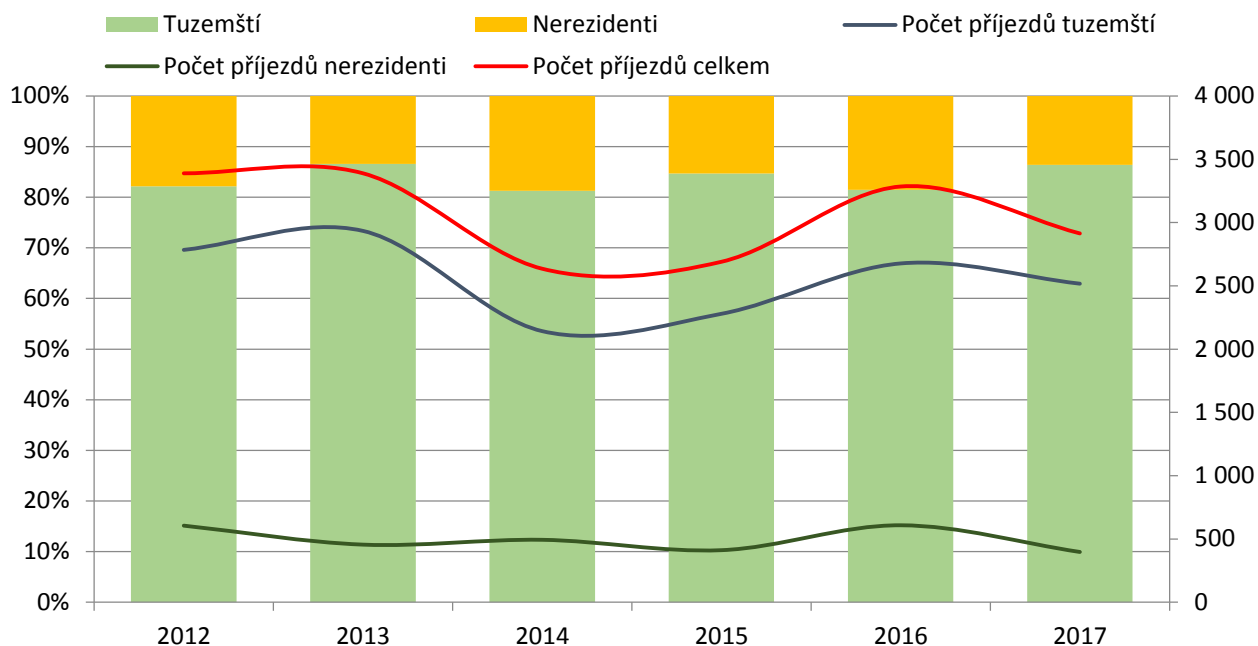
Podmínky pro rozvoj cestovního ruchu ve městě a jeho okolí lze do určité míry vyhodnotit na základě poptávky po službách. Každá turistická destinace musí mít kromě přírodních a historických dispozic také infrastrukturu a služby na takové úrovni, která neodradí turisty od opakované návštěvy, ale naopak jejich pobyt zpříjemní natolik, aby se do města rádi vraceli. Do základní infrastruktury CR jsou zahrnuty zejména ubytovací a stravovací zařízení, doplňková infrastruktura v podobě informačního centra, kulturních, společenských a dalších zařízení. Tato zařízení by měla mít jednak dostatečnou kapacitu, a hlavně profesionální personál, který je schopen komunikovat v mezinárodních jazycích a uspokojovat poptávku návštěvníků po turistických zážitcích.

Turistické informační centrum je významným článkem propagace města a okolí. Návštěvníkům poskytuje bezplatně všechny informace o památkách, ubytování, stravování, kulturním a sportovním vyžití. Na základě jeho návštěvy získá turista informaci o největších lákadlech města, mezi které patří zejména rodný domek F.L. Věka, historická budova radnice, muzea a také nedávno zrekonstruovaná Rýdlova vila.

Statisticky je evidována v oblasti cestovního ruchu návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení. Z dat o vývoji počtu návštěvníků je možné si udělat alespoň rámcovou představu o potenciálu CR

v Dobrušce. ČSÚ eviduje v Dobrušce celkem 3 hromadná ubytovací zařízení (HUZ), ze kterých lze posoudit vývoj návštěvnosti ve městě. V rámci Královéhradeckého kraje se město Dobruška z hlediska návštěvnosti řadí mezi méně významné turistické cíle, kdy se na celkové návštěvnosti kraje (která v r. 2017 byla přes 1 250 tis. ubytovaných hostů) podílí pouze 0,2 % (2,2 % na okrese Rychnov nad Kněžnou a 4,6 % na SO ORP Dobruška). Jak je patrné z následujícího grafu, návštěvnost města má poměrně kolísající tendence a v posledním roce opět klesala.

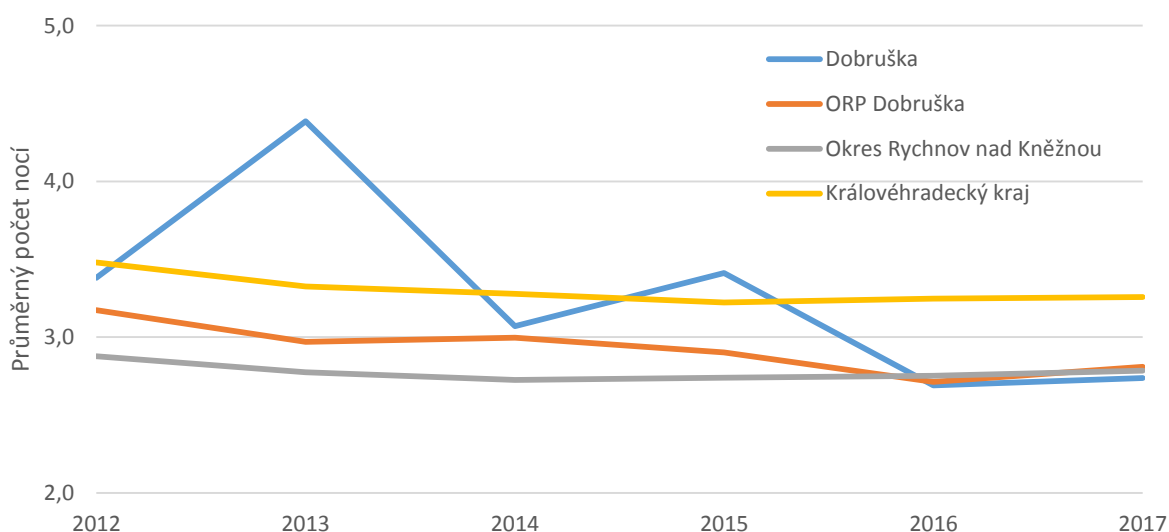
Graf 45 Vývoj počtu příjezdů tuzemských a zahraničních návštěvníků města a jejich podíl, 2012-2017

Zdroj: ČSÚ

Hlavní klientelou místních ubytovacích zařízení jsou tuzemští návštěvníci. Nejvyšší podíl zahraničních návštěvníků (18,5 %) v Dobrušce byl zaznamenán v roce 2016, kdy celkově stoupl počet návštěvníků města. V posledním roce se ovšem podíl zahraničních turistů opět snížil na 13,6 %.

Graf 46 Průměrný počet přenocování ve městě v porovnání s a SO ORP, okresem a krajem, 2012–2017

Zdroj: ČSÚ

Průměrný počet přenocování je nízký a v posledních deseti letech se pohybuje kolem 3 dnů. Ve srovnání s průměrem Královéhradeckého kraje je tento průměr v posledních dvou letech nižší, ale v roce 2013 ho převyšoval o 1,1 dne. V posledních letech však došlo k poklesu a praktickému srovnání s hodnotami ORP Dobruška i okresu Rychnov nad Kněžnou. Zkracování pobytů je však globální trend, kdy stále více turistů cestuje na kratší pobyty (víkendové či jednodenní výlety), ani Dobruška z tohoto trendu nevybočuje.

Tabulka 17 Hromadná ubytovací zařízení ve městě a jejich kapacity

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet	3	3	3	3	3	3
Pokoje	84	84	78	83	83	78
Lůžka	253	253	240	246	252	252

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky je patrné, že v posledních pěti letech se počet hromadných ubytovacích zařízení ve městě vůbec nezměnil a stále ho tvoří tři ubytovací zařízení. Počet lůžek i pokojů zůstává rovněž podobný a pohybuje se okolo 250 míst, respektive 80 pokojů.

Tabulka 18 Přehled ubytovatelů ve městě (listopad 2018)

Název	Adresa	Lůžka	Pokoje
Penzion Adler	nám. F.L. Věka 33	29	14 (13x2, 1x3)
Penzion a restaurant u Zelingerů	nám. F.L. Věka 36	7	4 (3x2, 1x1)
Penzion Adriana	Opočenská 91	8	4 (4x2)
Penzion a restaurant Slunný Dvůr	Pulice 22	22	9 (8x2, 1x6)
Turistická ubytovna v sokolovně	Opočenská 585	98	58 sokolovna, 40 chatky
Ubytovna Loučky	Mírová 320	80	30
Ubytovací zařízení Univerzity Karlovy⁷	Solnická 777	128 (80)	52 (38)

Zdroj: www.dobruska.cz, vlastní šetření

Kromě statisticky sledovaných 3 hromadných ubytovacích zařízení, bylo na základě vlastního šetření zjištěno, že ve městě působí celkem 7 pronajímatelů a celkově je k dispozici v letní sezóně až 372 lůžek. Kromě čtyř penzionů, které nabízejí i několik apartmánů mají návštěvníci možnost využít i turistickou ubytovnu v sokolovně (98 lůžek) a také ubytovací zařízení Univerzity Karlovy, které nabízí až 128 lůžek. I přes zvyšování kvality poskytovaných služeb, lze spatřovat nedostatky co do zastoupení ubytovacích zařízení vyššího standardu (absence klasického hotelu), vyžadované náročnější klientelou.

Tabulka 19 Přehled restauračních zařízení ve městě (listopad 2018)

Název	Typ
Restaurace Bazén⁸	Restaurace
Restaurace Na Růžku	Restaurace

⁷ Od roku 2019 bude ubytovací zařízení v majetku Města Dobruška a dojde ke snížení kapacity na 38 pokojů s 80 lůžky.

⁸ Od října 2018 je restaurace mimo provoz, v plánu je rekonstrukce objektu

Název	Typ
Restaurace U Jelena	Restaurace
Restaurace u Popů	Restaurace
Penzion a restaurant u Zelingerů	Restaurace
Freedom bar	Kiosky, rychlá občerstvení
Kebab & Gyros House	Kiosky, rychlá občerstvení
Lahůdky Dřevěný koník	Kiosky, rychlá občerstvení
Marta spol. s. r. o. - Lahůdky	Kiosky, rychlá občerstvení
Bowling bar	Pivnice
Café forte	Pivnice
Herna bar Mirage	Pivnice
Kinokavárna Dobruška	Pivnice
Sportbar	Pivnice
Vinárna – bar Nad Sklípkem	Pivnice
Café Bar Retro	Kavárna/cukrárna
Dřevěný koník	Kavárna/cukrárna
Jiný Kafe	Kavárna/cukrárna

Zdroj: www.dobruska.cz, vlastní šetření

Kapacita stravovacích zařízení ve městě není dle dostupných údajů zcela dostatečná. Ve městě se nachází cca 6 stravovacích zařízení, ale dle Průzkumu spokojenosti obyvatel a vlastního šetření lze tvrdit, že jako klasické restaurace fungují pravidelně pouze dvě z nich. Jedná se o jeden z hlavních problémů Dobrušky z hlediska možného rozvoje turistického ruchu a přilákání turistů, kteří se vyskytují v okolních navštěvovaných místech Orlických hor. Ve městě najdeme dle seznamu dostupného na městských webových stránkách restaurace, kiosky s rychlým občerstvením, pivnice a také tři kavárny či cukrárny. I zde je jistě prostor pro větší rozvoj zejména s odkazem na žádaný nárůst turistického ruchu.

Hlavní zjištění:

- Dobruška se nachází v blízkosti turisticky navštěvovaných Orlických hor, ale zatím dostatečně nevyužívá svůj potenciál k tomu, aby tito návštěvníci zavítali minimálně během svého pobytu i do města. Největším turistickým lákadlem je Vlastivědné muzeum, a především jeho expozice umístěná v rodném domku F. L. Heka (F. L. Věka), který každoročně navštíví 4 až 5 tisíc návštěvníků.
- Rekonstrukce nejvýznamnější městské památky rodného domku F. L. Věka z roku 2014 významně napomohla jeho návštěvnosti, která od té doby vzrostla téměř o 50 procent.
- V posledních letech dochází ve městě ke zvyšování kvality poskytovaných služeb. Určitý nedostatek lze spatřovat v absenci ubytovacího zařízení vyššího standardu (klasického hotelu), vyžadované náročnější klientelou. Ve městě také chybí větší množství klasických restaurací, jejich současný počet a kapacita je nedostatečná.
- Propracovanější systém propagace, účinné marketingové nástroje a rozvoj infrastruktury v souvislosti s regenerací MPR mohou napomoci nárůstu návštěvnosti, případně prodloužení pobytu návštěvníků ve městě.

11. Doprava

Následující kapitola se věnuje dopravě a pozici města v dopravním systému a infrastruktuře. Doprava je řešena jak v kontextu celého kraje a dostupnosti měst vyšších řádů, tak i ve vazbě na dostupnost dopravy v rámci města. Analýza hromadné dopravy uvnitř města tvoří významný prvek v integraci jednotlivých místních částí a důležitých lokalit a posiluje dostupnost služeb ve městě. Na základě údajů ze sčítání dopravy je sledována intenzita osobní a nákladní dopravy na nejvytíženějších komunikacích procházejících obcí. V této souvislosti je dále analyzován počet a rozmístění dopravních nehod. Specifickým typem dopravy, kterému je věnována pozornost, je cyklodoprava, která může pozitivně ovlivnit kvalitu životního prostředí zejména pak kvalitu ovzduší.

Klíčové otázky

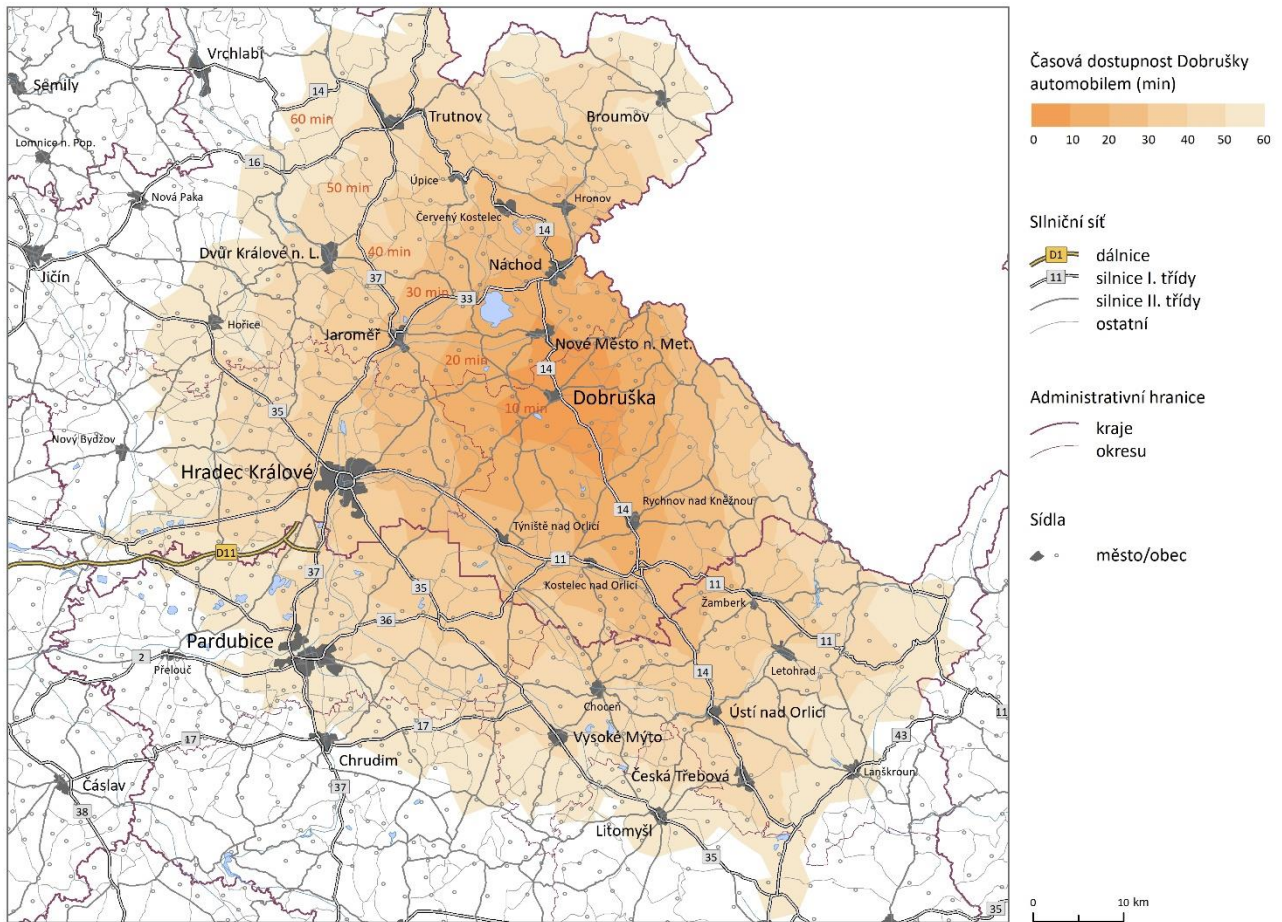
- *Jaká je pozice města v dopravní infrastruktuře?*
- *Jsou sídla vyššího významu dobře dostupná?*
- *Jaká je dopravní dostupnost veřejnou dopravou po městě?*
- *Jak velká je intenzita dopravy ve městě?*
- *Jaká je intenzita nehodovosti ve městě, jak se vyvíjí v čase?*
- *Jaká je cyklodoprava ve městě a jaké příležitosti nabízí?*

Vnější doprava

Město Dobruška leží na silnici I. třídy číslo 14, která tvoří přímý tah spojující okresní města Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí. Jedná se o tah, který spojuje Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj. Díky tomuto tahu je velmi dobře dostupné i okresní město Rychnov nad Kněžnou, které je vzdáleno přibližně 18 km a je automobilem dosažitelné do 20 minut. Podobně dlouho pak trvá cesta na druhou stranu směr Náchod. Do 40 minut je pak dostupné krajské město Hradec Králové. O deset minut déle trvá cesta do okresního města v severu kraje – Trutnova. Z přiložené mapy je vidět, že město je zhruba do hodiny dostupné i do center sousedního Pardubického kraje. Více než šedesát minut nezabere cesta do dalšího krajského města Pardubic.

Druhou významnější komunikací procházející Dobruškou je silnice č. 290, která má vliv hlavně pro spádovost a dojížďku ze směru od Opočna a dalších obcí v jižním směru kraje.

Obrázek 6 Časová dostupnost Dobrušky automobilem

Zdroj: vlastní zpracování, ArcČR 500

Tabulka 20 Počet a průměrná délka spojení mezi Dobruškou a nadřazenými centry

	autobus				vlak				auto	
	počet spojů		čas (min)		počet spojů		čas (min)		nejkratší (km)	nejrychlejší (min)
	st	ne	st	ne	st	ne	st	ne		
Rychnov n.K. - Dobruška	33	8	24	21	1	0	63	0	18,2	20
Dobruška – Rychnov n.K.	32	8	21	25	1	0	72	0	18,2	20
Hradec Králové – Dobruška	19	13	47	47	1	0	56	0	32,4	37
Dobruška – Hradec Králové	17	8	46	46	1	0	69	0	32,4	37

Pozn.: Započteny jsou pouze spoje s max. jedním přestupem. Uvedený čas je pak ten nejrychlejší. Data jsou pro středu 7.11.2018 a neděli 11.11.2018

Zdroj: idos.cz

Silniční automobilová doprava je z hlediska dostupnosti center vyššího významu nejrychlejší variantou, avšak existuje k ní vždy časově srovnatelná varianta. V případě dopravy do okresního Rychnova nad Kněžnou je autobusová doprava v pracovní den v průměru o 5 až 10 minut pomalejší, a to samé platí i o spojích víkendových. Nejrychlejší spoj, který je zpravidla dostupný jednou denně je pak s časem jízdy automobilu srovnatelný. Intenzita spojení v pracovní den čítající v průměru více než jeden spoj za hodinu je dostatečná, horší je situace o víkendu, kdy funguje jen 8 spojů. V případě

krajského města funguje v pracovních dnech 17 spojů, které do Hradce Králové dorazí průměrně za 45 minut. O víkendu je situace srovnatelná s počtem spojů do Rychnova nad Kněžnou. Z Dobrušky totiž jede osm spojů, z Hradce Králové do města pak 13. Průměrný čas spojení zůstává stejný. Zcela neefektivní je pak vlaková doprava mezi Dobruškou a okresním i krajským městem. Cesta jediným dostupným spojem v pracovní den (o víkendu nejede) trvá v případě Rychnova nad Kněžnou přes hodinu (63 minut) a do Hradce Králové pak ještě o šest minut více. Tento způsob dojíždění za prací nebo službami tak není efektivní.

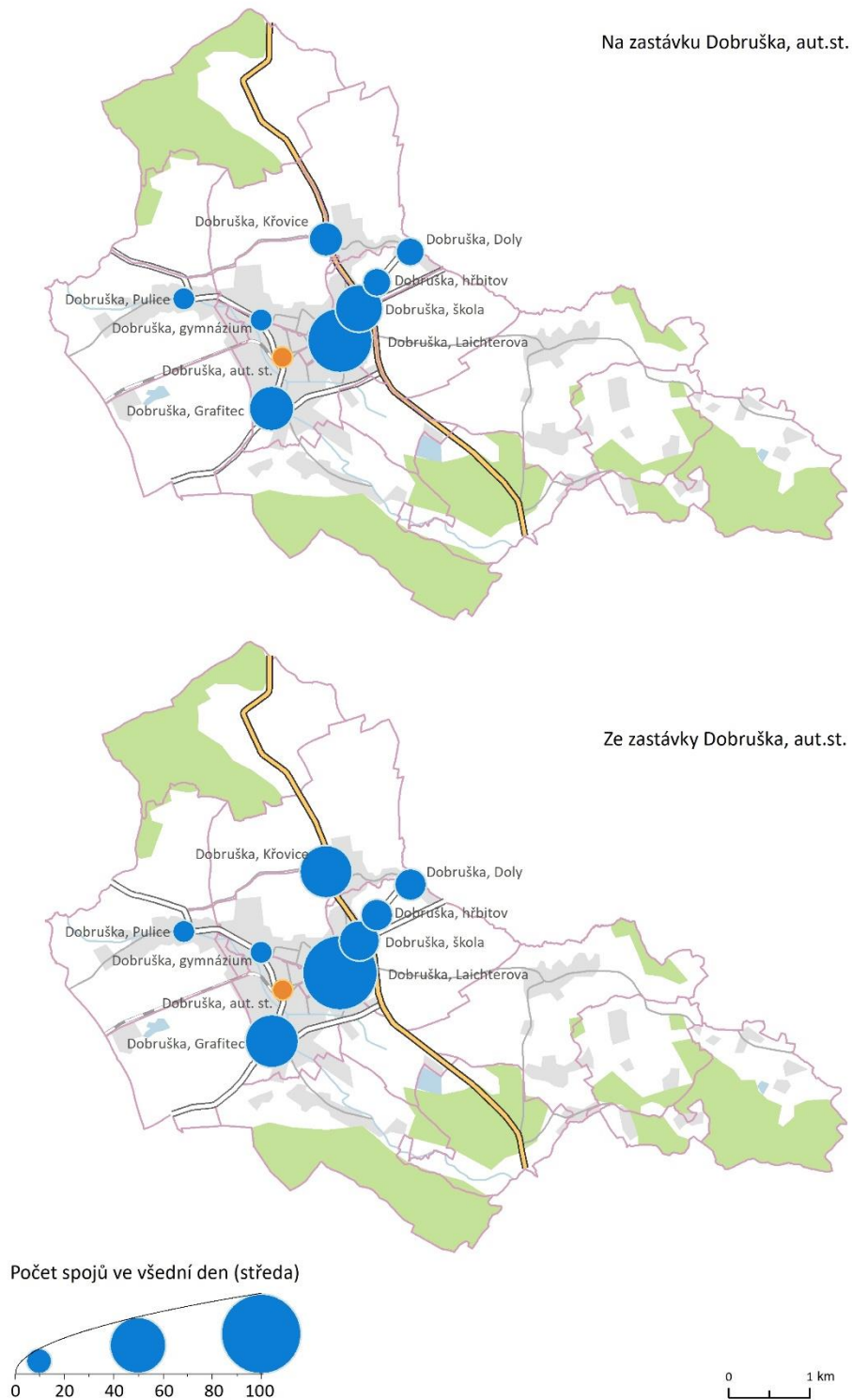
Doprava uvnitř města

Město Dobruška nedisponuje vlastním systémem hromadné dopravy a doprava uvnitř města je realizována skrze linkové spoje. Na území města se nachází 9 autobusových zastávek (10 pokud budeme počítat i zastávku Křovice, skládka) a jedna vlaková. Celkovou dopravní obslužnost uvnitř města lze na většině kompaktní zástavby považovat za dostatečnou a většina kompaktního zastavěného území města má pěší dostupnost autobusové zastávky do 10 minut. Významnou autobusovou zastávkou je kromě autobusového nádraží zejména ta v ulici Laichterova, která v pracovní den obslouží v obou směrech kolem 90 spojů.

Nejlepší spojení na autobusové nádraží, tj. centrum města mají lokality v blízkosti zastávek Laichterova a Grafitec. Ta je využívána především pracujícími u největšího místního zaměstnavatele. V tomto případě se tedy jedná o směr ze silnice č. 309 z Opočna. Další zastávkou s velmi dobrou frekvencí spojení tímto směrem je zastávka Škola, která ve směru na autobusové nádraží slouží především žákům přijíždějícím z okolních obcí. Její vysoká frekvence je ovšem dána i polohou na trase z Nového Města nad Metují. V historickém centru města zastávka linkových autobusů chybí, avšak leží v docházkové vzdálenosti právě v ulici Laichterova, kde denně zastaví nejvyšší počet spojů v městě. Dostupná je i část města Doly, která je svou polohou za silnicí I/14 od města lehce izolována. V pracovní den existuje 17 spojů, které odsud jedou směrem do Dobrušky. Poměrně dobrou dostupnost během pracovního dne má i městská část Pulice, která je díky své poloze obsluhována spojem, který zastavuje u dobrušského gymnázia. O víkendu zde pak žádný spoj nejede.

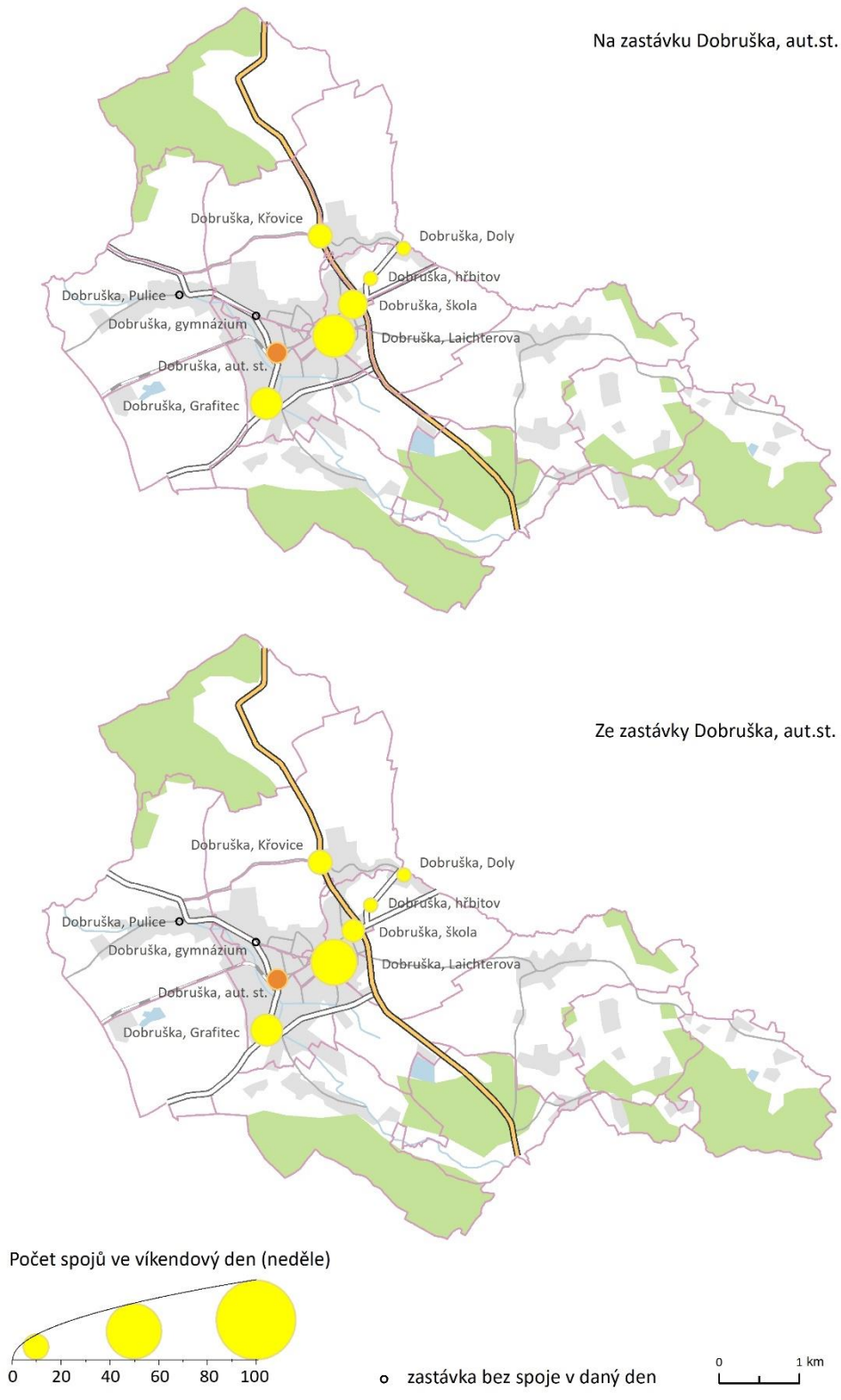
Víkendové rozložení autobusových spojů se vyznačuje několikanásobně nižší intenzitou, ale i na druhou stranu téměř žádnou změnou v rozložení nejvytíženějších zastávek. Nejvíce spojů je opět trase spojující autobusové nádraží v Dobrušce s Rychnovem nad Kněžnou. Nejvytíženější je tedy zastávka Laichterova se zhruba třetinou spojů pracovního dne. Zcela odlišná situace oproti pracovnímu dni je pak v místní části Pulice, do které linkové autobusy během víkendu nezajíždějí. Tento fakt společně s odlehlou polohou vůči centru komplikuje obslužnost daného území, snižuje jeho atraktivitu, limituje dostupnost služeb o víkendu a zvyšuje závislost na individuální automobilové dopravě. Výrazně snížená je o víkendu dostupnost i městské části Doly, odkud jednou tři spoje oproti sedmnácti v pracovní dny.

Obrázek 7 Veřejná doprava uvnitř města ve všední den

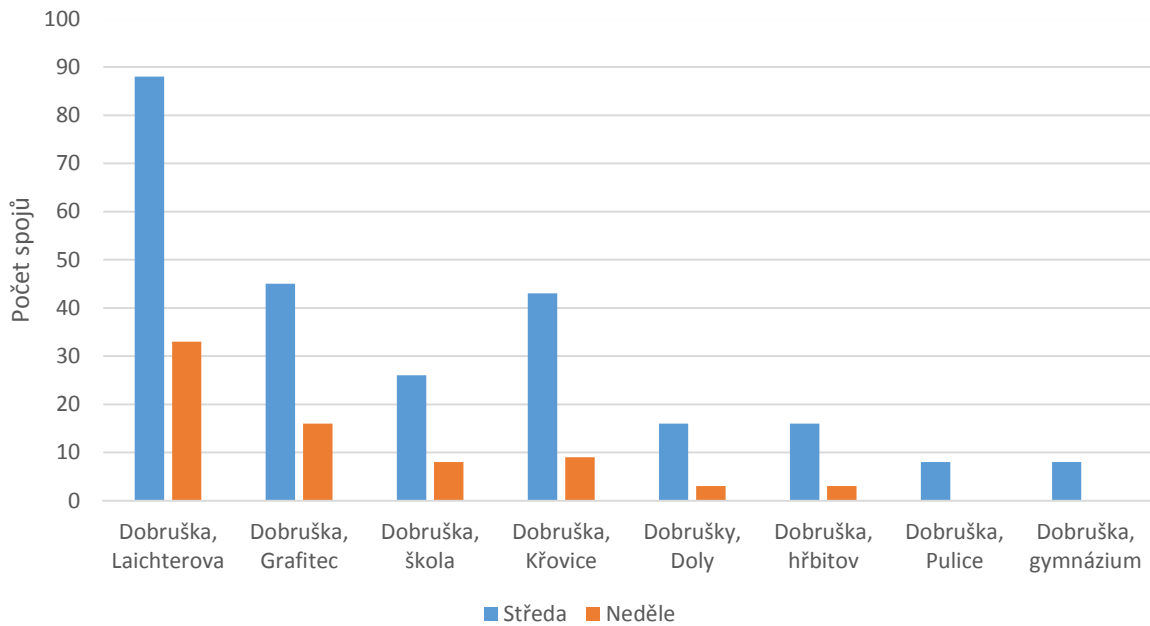

Zdroj: idos.cz

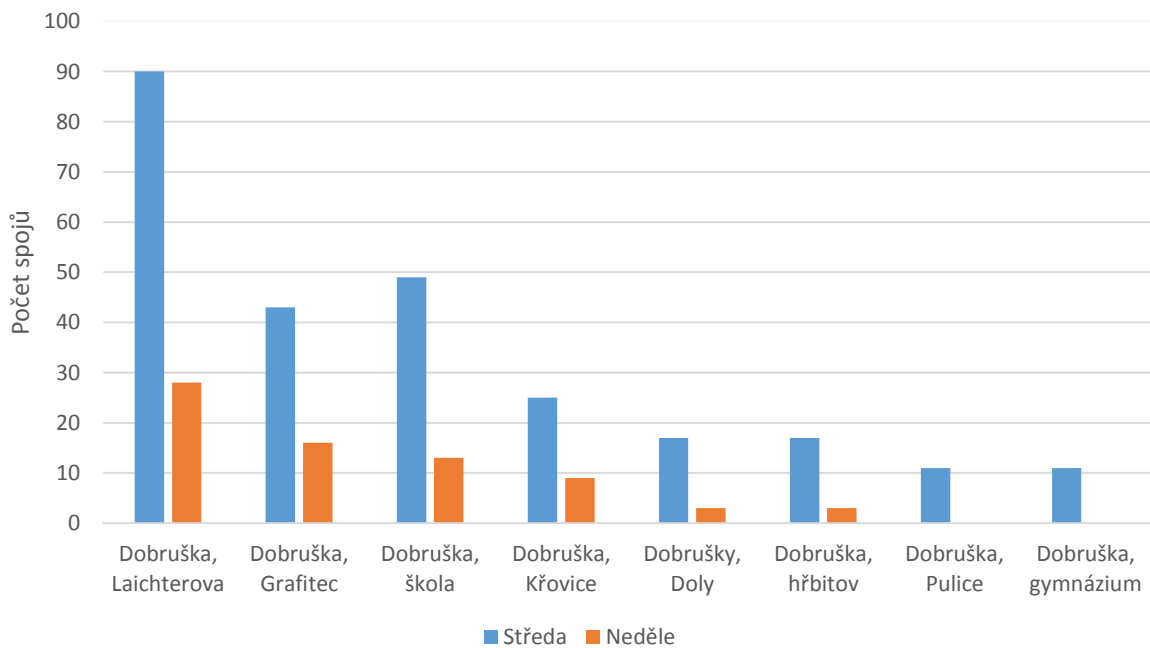
Obrázek 8 Veřejná doprava uvnitř města o víkendu

Zdroj: idos.cz

Graf 47 Počet spojů ze zastávky Dobruška, autobusové nádraží

Zdroj: idos.cz

Graf 48 Počet spojů na zastávku Dobruška, autobusové nádraží

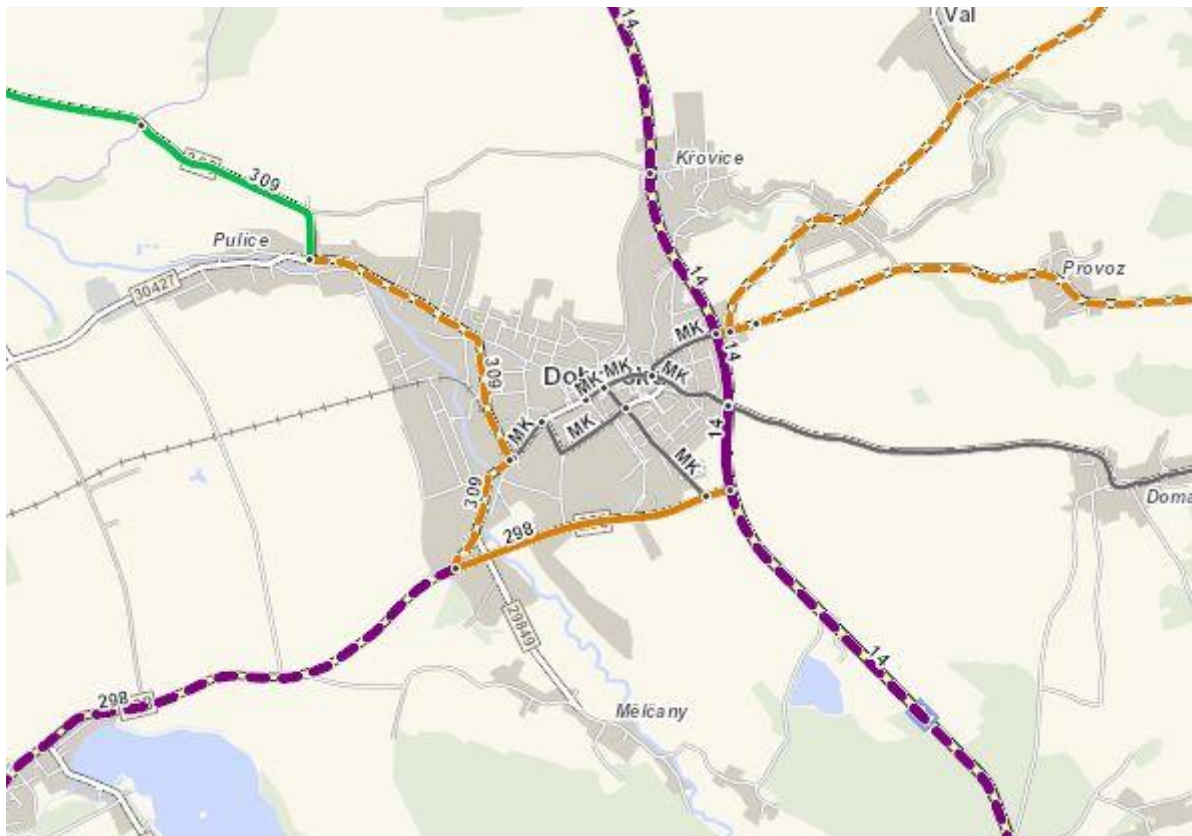
Zdroj: idos.cz

11.1. Intenzita dopravy

Dobruškou prochází několik silničních úseků, které jsou monitorovány v rámci pravidelných sčítání dopravy. **Dlouhodobě nejvytíženějším úsekem je spojnice Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje s Moravou silnice I/14.** Zátěž této komunikace se za poslední dva roky neúměrně zvýšila. Jedním z hlavních důvodů nárůstu intenzity dopravy je dynamický rozvoj průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou, který přinesl neúměrný tlak na silniční síť. Každodenní

dojíždění zaměstnanců do průmyslové zóny stejně jako velký objem přepravovaného materiálu, dílů i hotových produktů přepravovaných každodenně na nákladních automobilech, zatěžuje silnice, které na tuto dopravní zátěž nejsou dimenzované. Studie územních dopadů rozvoje PZ⁹ uvádí rozpad těžké kamionové dopravy ze závodu ŠKODA AUTO Kvasiny na tři základní směry. Z pohledu dopravy v Dobrušce je klíčová kamionová doprava z Rychnova nad Kněžnou ve směru Náchod a Polsko, kde je přepraveno 68 těžkých nákladních vozidel za den. Zátěž se pravděpodobně bude zvyšovat, jelikož studie uvádí ve výhledu do roku 2025, že v tomto směru bude přepravováno 86 těžkých nákladních vozidel za den. V absolutních číslech je pak méně vytěžovaná (ale stále poměrně významně) tradiční spojnice Dobrušky, Opočna a jižní části Královéhradeckého kraje silnice č. 290.

Obrázek 9 Intenzita dopravy na vybraných úsecích v Dobrušce

Zdroj: ŘSD – výsledky sčítání dopravy 2016

Největší zátěží pro město je ovšem vedení silnice č. 309 přes samotné centrum města, čemuž napomáhá i fakt, že tato silnice se ve směru na Doly a Val kříží právě s komunikací první třídy č.14. V současné době se chystají práce na přeměnu této křižovatky na kruhový objezd, což by mělo centru města značně pomoci. Dle příkladů zjištěných v Průzkumu spokojenosti obyvatel i vlastním šetřením lze totiž konstatovat, že významnou část dopravy přes centrum města tvoří právě vozidla, kterým se nepodaří kvůli systému křižovatky odbočit na komunikaci č.14 a z ní pak při cestě směrem na Opočno sjet přímo na komunikaci č.298, ale je pro ně výhodnější pokračovat rovně právě komunikací č.309

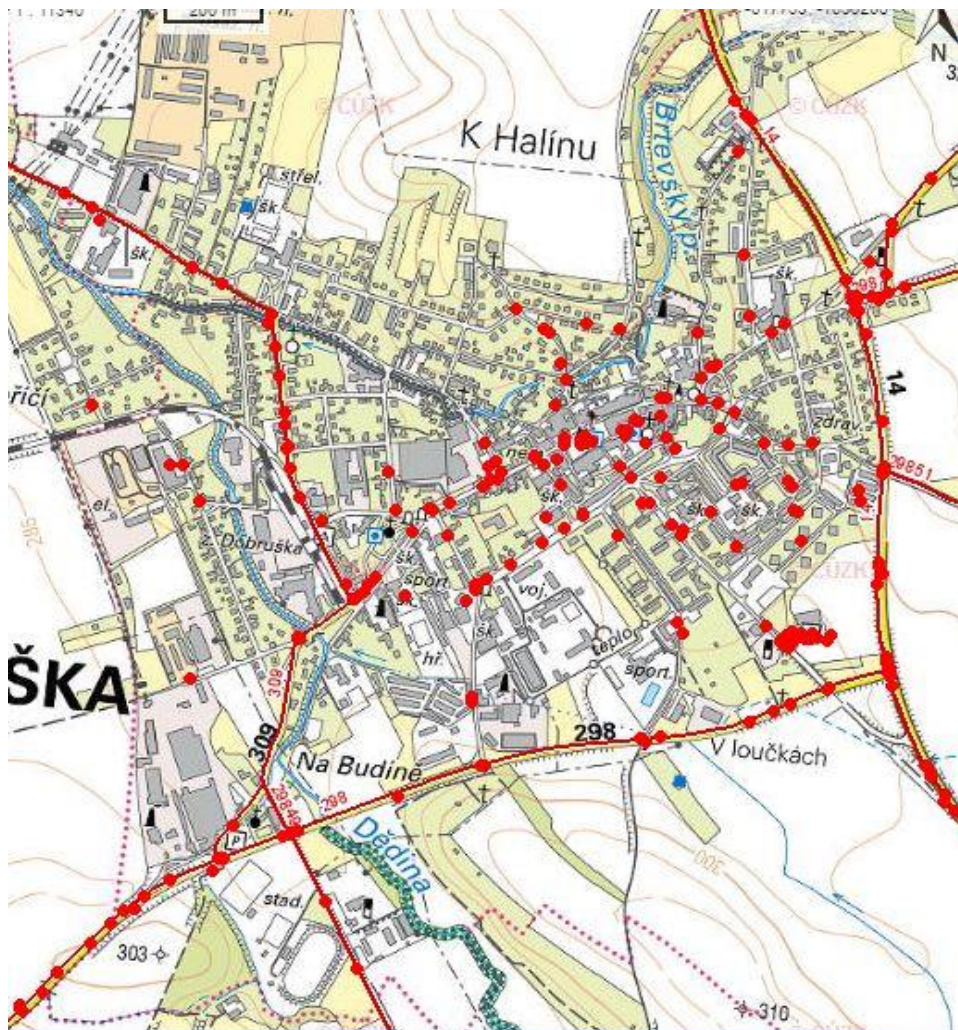
⁹ Studie územních dopadů rozvoje Průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou, Ing. arch. Veronika Šindlerová, Ph.D.; Mgr. Bc. Jindřich Felcman; Ing. Daniel Franke, Ph.D.; říjen 2017

vedoucí přes centrum města. S tím rovněž souvisí i vysoká koncentrace počtu nehod právě v celé délce této komunikace ve středu Dobrušky.

11.2. Nehodovost v dopravě

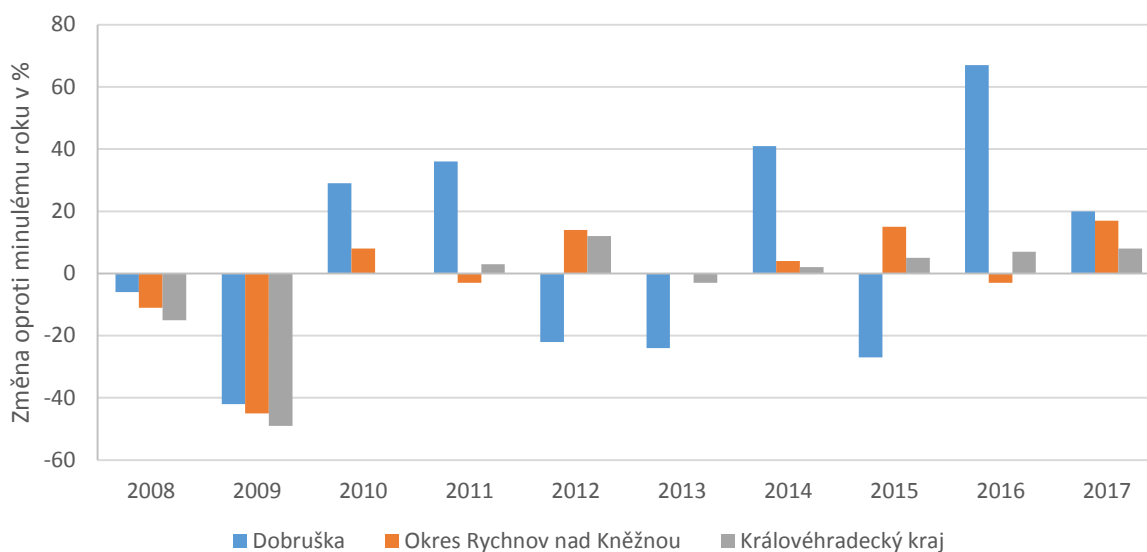
Za posledních deset let došlo v celém Královéhradeckém kraji k proměně trendu ve vývoji počtu nehod. Na začátku tohoto období, od roku 2007, je patrný výrazný pokles, který trval z předchozích let. Příčinou bylo hlavně zlepšení technického stavu vozového parku a technického stavu komunikací. V dalších letech už se počet nehod v kraji a okrese výrazněji neměnil. Naproti tomu na území města Dobruška dochází pravidelně k procentuálně významnému nárůstu a poklesu. Na začátku sledovaného období se na území města událo 51 dopravních nehod. V dalších letech se tato hodnota snížila zhruba na polovinu, ale od roku 2015 došlo k nárůstu až na současných 60 nehod v roce 2017. Podobný trend lze sledovat i u okresu Rychnov nad Kněžnou, kde se v roce 2007 událo 808 dopravních nehod, poté došlo k poklesu přibližně na polovinu a od roku 2015 počet nehod rostl na 645 v posledním sledovaném roce (2017). Naproti tomu v celém kraji lze v posledních deseti letech sledovat významný pokles nehod. V roce 2007 se událo v celém Královéhradeckém kraji téměř osm a půl tisíce nehod a v roce 2017 tento počet pouze lehce přesáhl hodnotu 5 tisíc.

Obrázek 10 Dopravní nehody v Dobrušce podle typu – srážka s jedoucím vozidlem

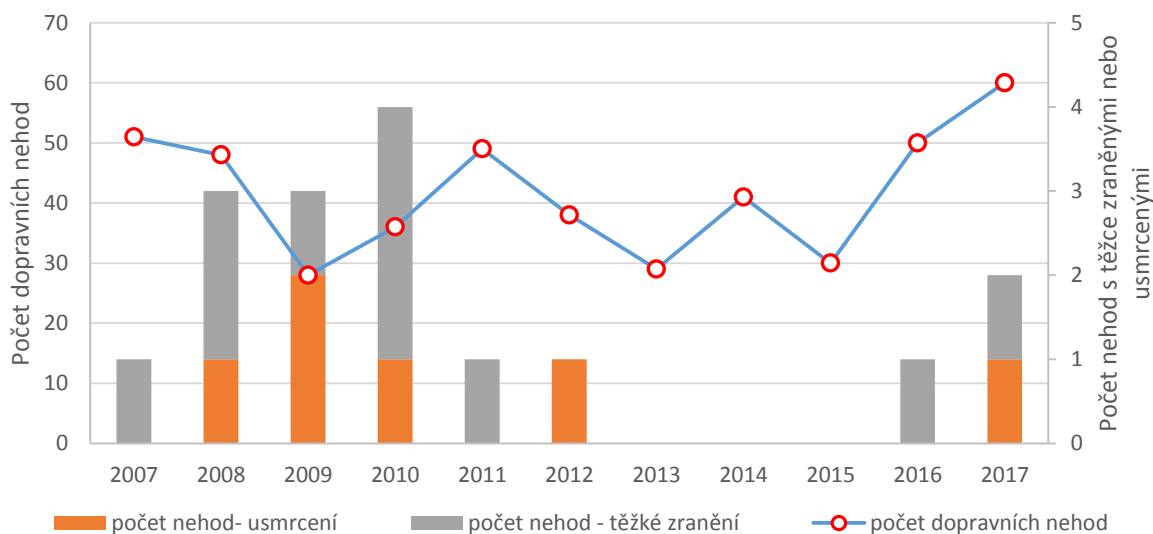
V případě města Dobruška je výše zmíněný trend narušován výkyvy způsobenými celkově nižším počtem dopravních nehod. Na druhou stranu počet nehod s těžce zraněnými nebo usmrcenými osobami je celkově poměrně nízký a v posledních letech jich spíše ještě ubývá. Ve sledovaném období 2007 až 2017 se v Dobrušce událo celkem 460 dopravních nehod. Třemi nejčastějšími příčinami dopravních nehod ve městě byly srážka s jedoucím nekolejovým vozidlem (39 %), srážka s pevnou překážkou (24 %) nebo srážka se zaparkovaným vozidlem (13 %). U 6,6 % nehod byl u řidiče zjištěn alkohol nebo jiné omamné látky, což je o 1,1 % méně než v případě okresu Rychnov nad Kněžnou. Nejvíce dopravních nehod na území města se stane v nejvíce exponovaných částech města a na nejvytíženějších komunikacích č. 14 (např. křížení se silnicí číslo 309) a č. 309 (Opočenská ulice vedoucí středem města). Počet nehod na území města ovlivňuje i další vytěžovaná silnice č. 290 z Opočna.

Graf 49 Meziroční změna počtu dopravních nehod v Dobrušce, okresu Rychnov nad Kněžnou a Královéhradeckém kraji 2008 až 2017

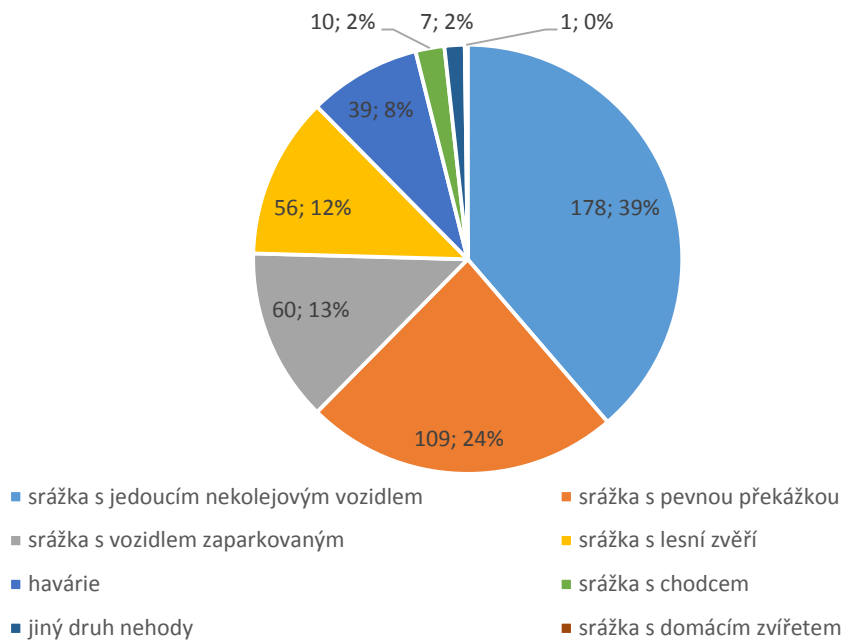

Zdroj: maps.jdvm.cz

Graf 50 Dopravní nehody v Dobrušce mezi lety 2007 až 2017

Zdroj: maps.jdvm.cz

Graf 51 Dopravní nehody v Dobrušce podle typu srážky 2007-2017

Zdroj: maps.jdvm.cz

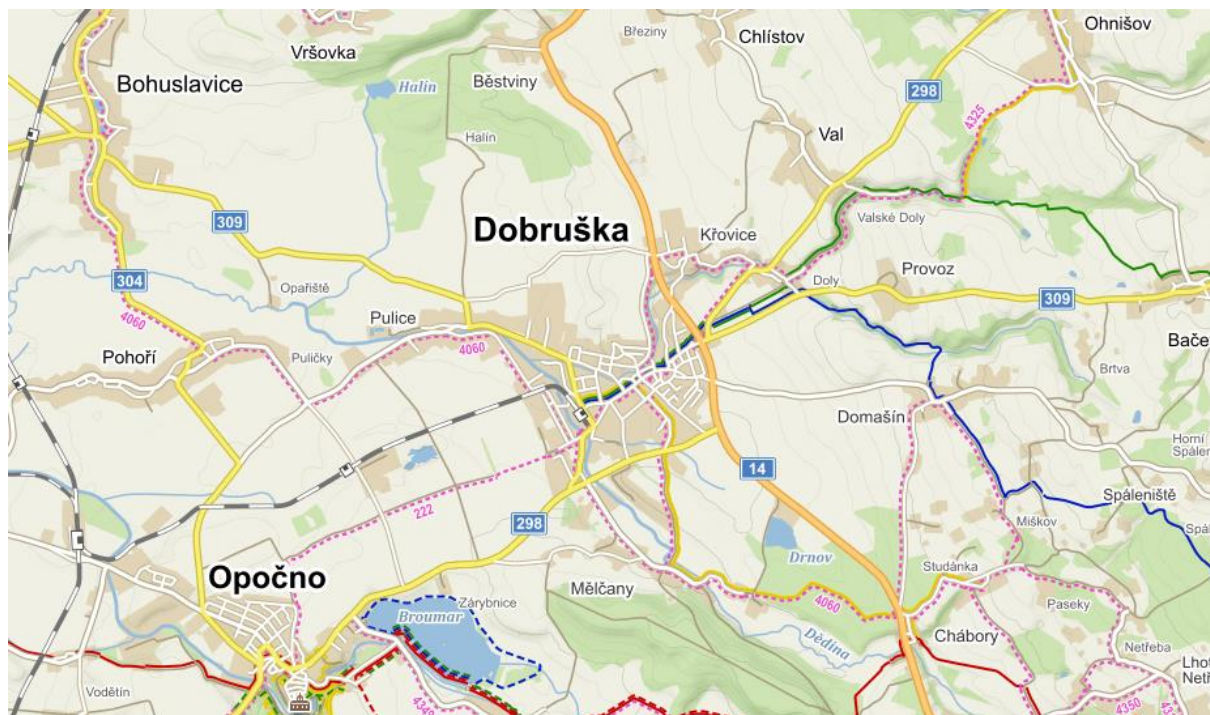
11.3. Cyklodoprava

Okolím Dobrušky prochází tři cyklotrasy regionálního významu. Cyklotrasa č. 4060 spojuje město s Novým Městem nad Metují a pokračuje i opačným směrem na Chábory a Domašín. Cyklostezka mezi Opočnem a Dobruškou je součástí regionální trasy Hradec Králové – Opočno (cyklotrasa číslo 222). Kromě toho v části Doly začíná i cyklotrasa 4325 vedoucí severovýchodním směrem až do obce Sněžné. Tato trasa tak spojuje město s blízkými Orlickými horami. Jejím přínosem může být zatraktivnění regionu z hlediska turismu a propojení kromě výše zmíněných míst i další navštěvovaná místa v oblasti.

Okolí Dobrušky nicméně chybějí klasické cyklostezky, které by mohly významně zvýšit turistický potenciál města zejména z hlediska stále rostoucí oblíbenosti cykloturistiky. Město je totiž teoreticky dobře dostupné z CHKO Orlické hory. Například centrum turistického ruchu v Orlických horách Deštné je po cyklotrasách vzdáleno zhruba 20 km.

Obrázek 11 Síť cyklotras a cyklostezek v okolí Dobrušky

Zdroj: mapy.cz

Hlavní zjištění:

- *Poloha města zaručuje dobrou dopravní dostupnost automobilem do okresního města Rychnov nad Kněžnou (do 20 minut), spojení s metropolí kraje Hradec Králové je rovněž dobré (do 40 minut). Alternativou může být autobusová doprava, která snese časové srovnání s tou automobilovou. V případě vlakové dopravy je situace naopak špatná a v pracovní dny je dostupný pouze jeden spoj do okresního i krajského města.*
- *Ve všední den je po městě zajištěna hromadná doprava linkovými autobusy v poměrně dobré intenzitě a pokrývá všechny důležité lokality ve městě. Nejvytíženější směry dopravy spojují autobusové nádraží se zastávkou Laichterova (směr Rychnov nad Kněžnou), dále autobusové nádraží se zastávkou Grafitec (směr Opočno). Víkendová obsluha hromadnou dopravou má nižší intenzitu a v některých částech města zcela schází.*
- *Silnice č. 14 je moderní spojnicí města s okolními centry (Nové Město nad Metují a Rychnov nad Kněžnou) a nejrušnější komunikací a díky rozvoji tranzitní dopravy, průmyslových aktivit ve městě a vzájemné dojížděky se výrazně zvyšuje její vytiženost. Vzhledem k tomu, že zároveň slouží jako obchvat centra, není tento trend výrazně negativní. Přirozenou spojnicí je pak i obdobně vytěžovaná silnice č. 290, která vede z Dobrušky do Opočna.*
- *Nehodovost v Dobrušce kopíruje trend okresu a v posledních třech letech začíná růst. Na druhou stranu počet usmrcených a těžce zraněných při dopravních nehodách není vysoký.*
- *Územím i okolím města prochází cyklotrasy, které spojují turisticky navštěvovanou oblast Orlické Hory a také centrum kraje Hradec Králové. Jejich modernizace či přeměna některých částí na cyklostezky by mohla mít pozitivní vliv na nárůst turistického ruchu ve městě.*

12. Životní prostředí

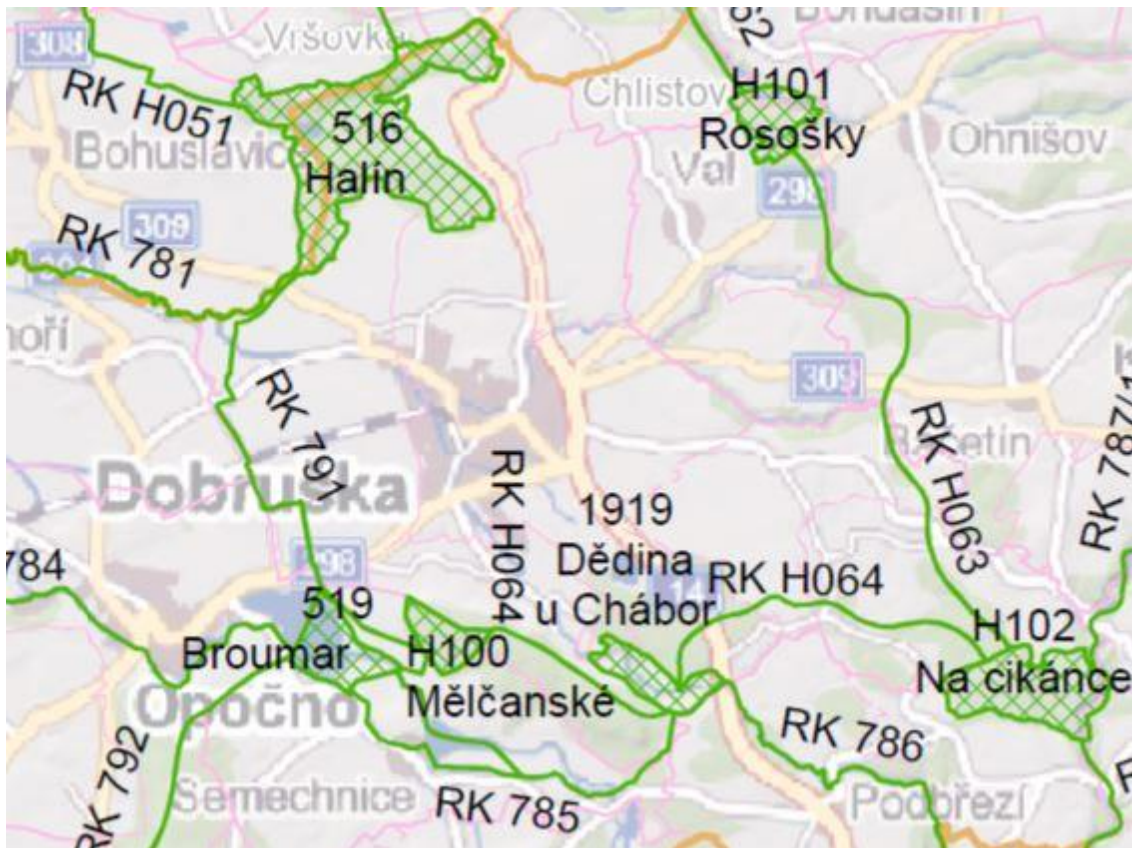
Tato kapitola se zabývá životním prostředím města Dobruška jako jedním z hlavních faktorů, který ovlivňuje kvalitu života místních obyvatel. Kapitola se věnuje jak přírodně cenným a významným územím včetně využití půd ve městě, hlavním znečišťovatelům životního prostředí ve městě, tak i využívání a třídění odpadu.

Klíčové otázky:

- *Jaká je kvalita životního prostředí v Dobrušce a jejím okolí?*
- *Jak velké je znečištění ovzduší, odkud pochází a jaké jsou možnosti města ovlivnit kvalitu ovzduší*
- *Jaké množství odpadu město vytrídí a je dostatek míst, kde se dá odpad třídít?*
- *Má město nějaké problémy v oblasti technické infrastruktury?*

Z dokumentu Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje je možné vyčíst několik zajímavých informací o významných celcích územního systému ekologické stability (ÚSES), tedy přírodně a ekologicky cenných územích. V těsné blízkosti města se například nachází hned několik biocenter regionálního významu. Jedná se například o regionální biocentra Halín, Rosošky, Broumar nebo Na Cikánce. Tato centra spojí jednotlivé regionální biokoridory ÚSES. Jedná se například o biokoridor RK 781, který propojuje údolí Halínského potoka a Dědiny s regionálními biocentry Halín a Zbytky severozápadně od Dobrušky. Jižně od města pak vede biokoridor RK 785, který propojuje údolí Zlatého potoka a Dědiny s regionálními biocentry Broumar a Skalka jižně a jihovýchodně od Dobrušky. Prvky ÚSES jsou důležitými aspekty životního prostředí, neboť umožňují pohyb živočichů a velmi často fungují také jako stanoviště vzácných či ohrožených druhů. Tyto prvky by tak při jejich vhodném vymezení měly zvyšovat kvalitu a rozmanitost krajiny a tím přispívat ke kvalitě přírodního prostředí.

Obrázek 12 Územní systém ekologické stability na území a v bezprostředním okolí města Dobruška

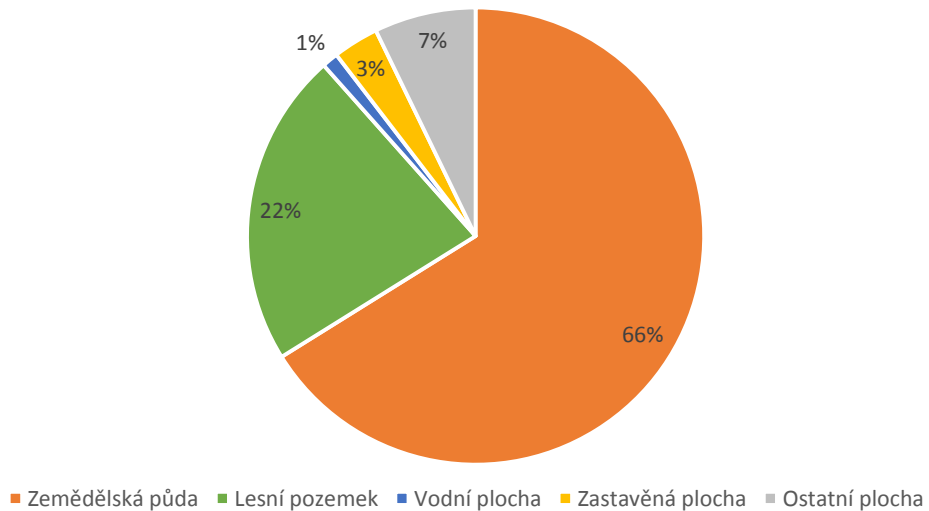

ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Zdroj: Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje.

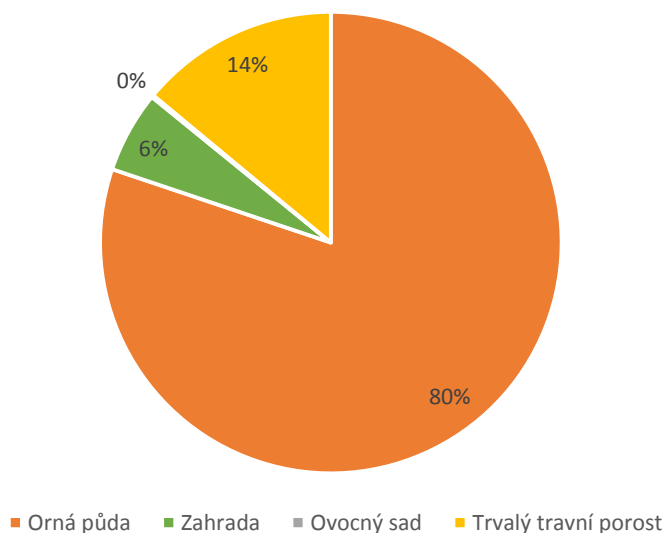
Graf 52 Využití půd na území města Dobruška

Zdroj: Český statistický úřad

Z hlediska využití půd na území ORP Dobruška se zde projevuje fakt, že se město nachází v poměrně složitějším geomorfologickém území. Největší plochy připadají na lesní a zejména zemědělské půdy. Ty totiž tvoří dvě třetiny všech ploch na území města Dobruška. Zastavěná plocha pak tvoří pouze 3 procenta ze zbývajících půd, což odpovídá periferní poloze regionu v řídké osídlené oblasti.

Graf 53 Typy zemědělské půdy na území města Dobruška

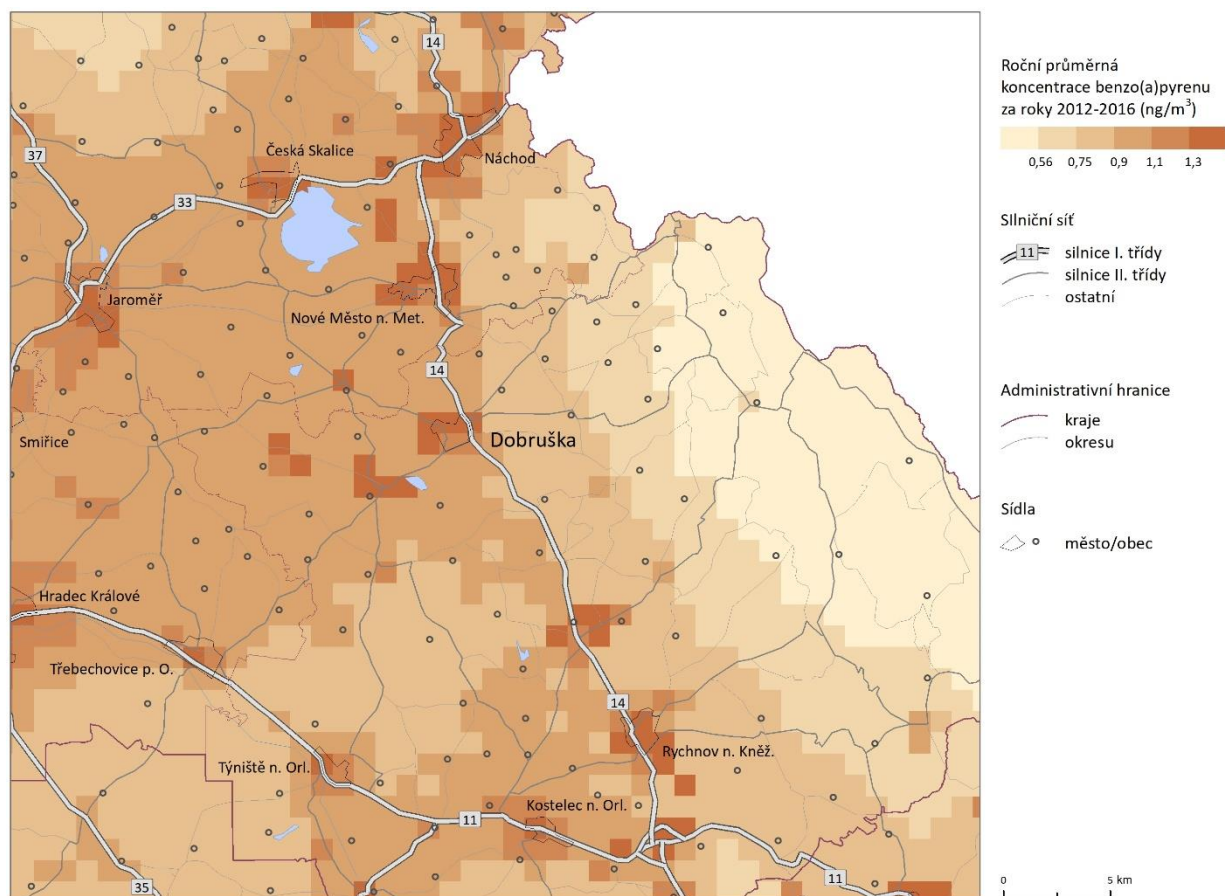

Zdroj: Český statistický úřad

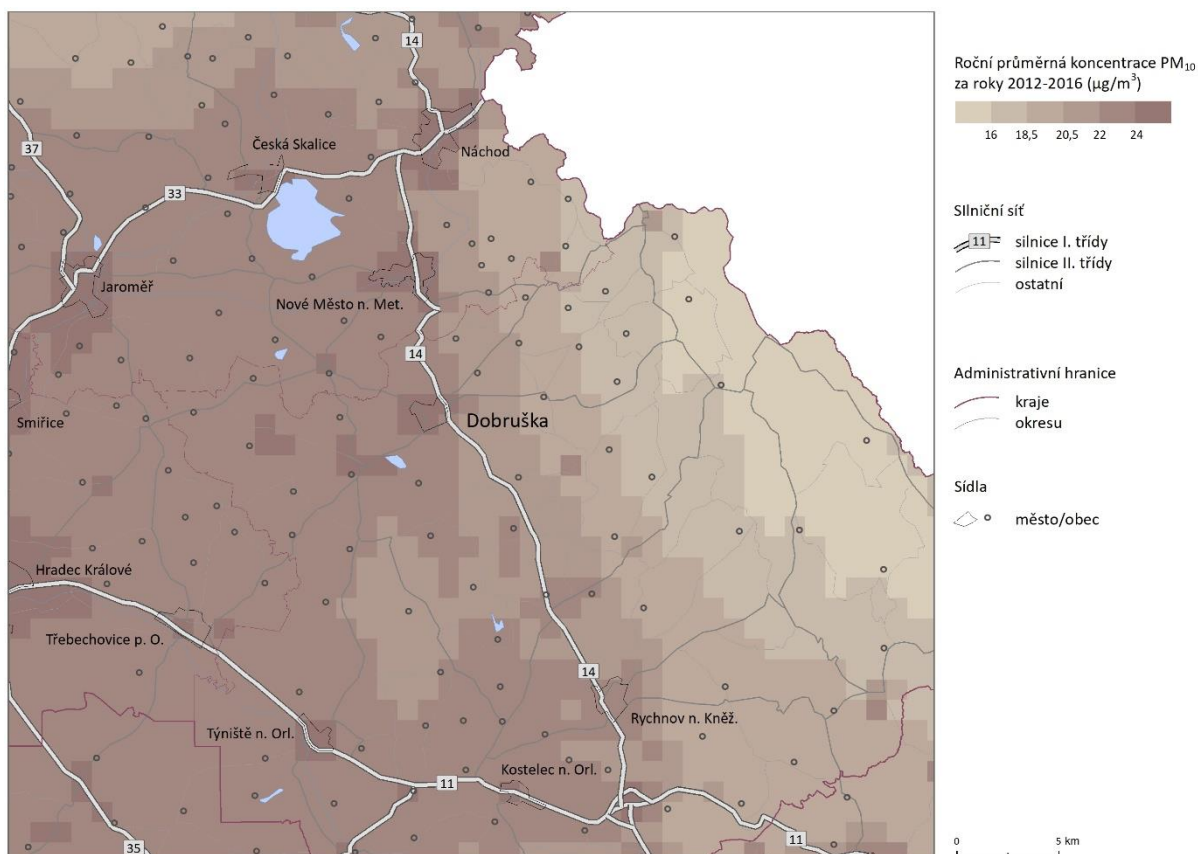
Na druhém grafu (Graf 53), který se týká využití půd na území Dobrušky, je vidět konkrétní využití zemědělské půdy. I zde jednoznačně převažuje půda orná, tedy pole (80 %). Ze zbývajících druhů zemědělské půdy je zde významný podíl už pouze v případě trvale zatravněných porostů, které tvoří 14 % ze všech zemědělských ploch na území města Dobruška, a které se nachází především v hůře obhospodařovatelných místech.

Kvalita ovzduší ve městě Dobruška je podobně jako v jiných městech ovlivňována především průmyslovými podniky, automobilovou dopravou, ale i lokálními topeništi z domácností, ve kterých může být spalováno nekvalitní palivo (prachové uhlí), nebo dokonce odpady, které produkují toxické emise. V okolí Dobrušky se pak nacházejí hlavně dva znečišťovatelé ovzduší, kterými jsou Drůbežárna Semechnice a Cukrovar České Meziříčí.

Obrázek 13 Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu za roky 2012-2016.

Zdroj: ČHMÚ

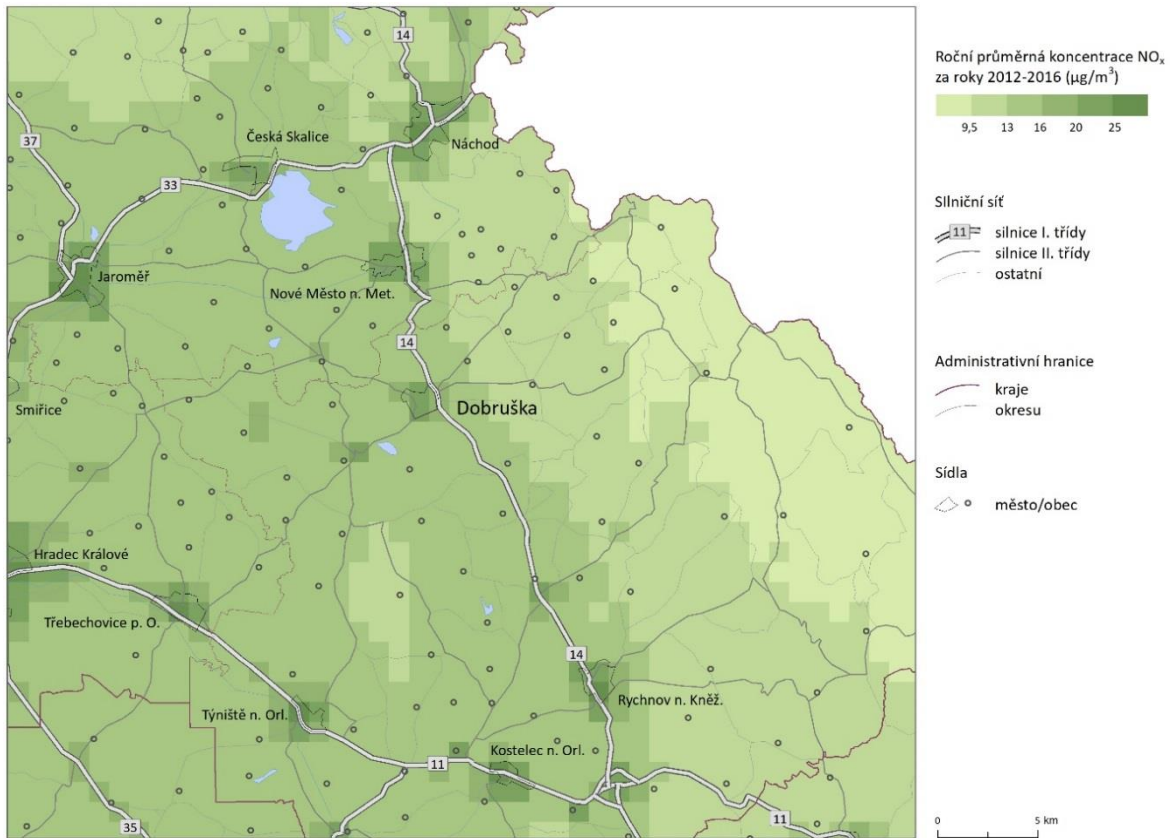
Obrázek 14 Roční průměrná koncentrace emisí prachových částic PM₁₀ za roky 2012–2016.

Zdroj: ČHMÚ

Jelikož je Dobruška součástí jedné z tras silniční dopravy z Libereckého kraje směrem na Moravu, je tímto faktem ovlivněn i stav ovzduší a celkově stav životního prostředí ve městě. Na výše přiložených mapách nalezneme přehled znečištění ovzduší ve městě jednotlivými emisemi. Na první z těchto map můžeme pozorovat koncentraci znečištění benzopyrenem, což je prvek, který patří mezi látky, které znečišťují životní prostředí přímo v důsledku lidské činnosti. Za nejčastější zdroje znečištění benzopyrenem lze považovat spalování fosilních paliv (automobilová doprava – především vznětové motory) a uhelného dehtu. Jeho výskyt je tedy zvýšen vždy v okolí hlavních komunikací a také ve větších sídlech, kde jsou zdrojem lokální topeniště a průmyslová výroba. Z hlediska dopravy se jedná především o nákladní dopravu, která negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší ve městě. Doprava ovlivňuje zejména blízké okolí hlavních komunikací – v Dobrušce se jedná především o komunikaci 1. třídy (I/14) z Náchoda do Ústí nad Orlicí a dále na Moravu.

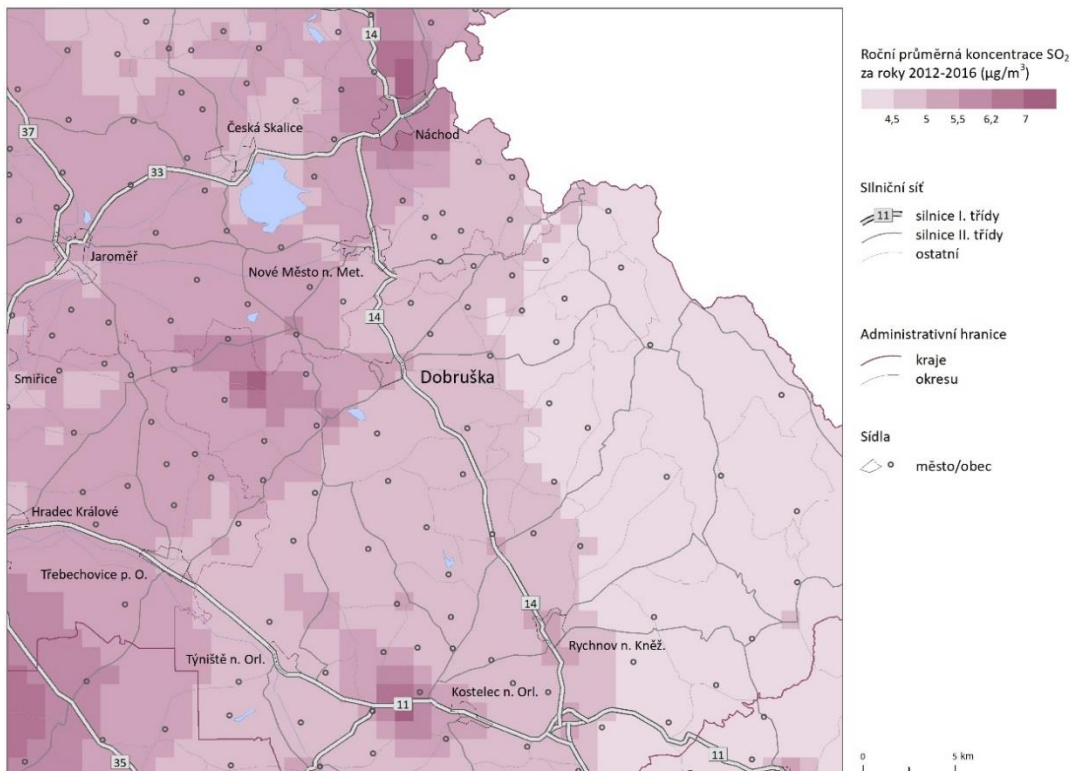
Co se týče emisního znečištění poletavým prachem (částice PM₁₀), jeho zdrojem mohou být jak přirozené, tak antropogenní procesy. Nejčastěji se za původce těchto částic považují spalovací motory a také některé zemědělské činnosti či lesní požáry. Ani v tomto případě pak Dobruška nijak výrazně nevybočuje z průměru regionu, nicméně její okolí směrem k Orlickým horám je na tom podstatně lépe. V porovnání s oblastí Hradce Králové či Kostelce nad Orlicí je na tom tak díky svému okolí lépe, protože koncentrace prachových částic bývá vyšší v nížinách, kde jsou častější inverzní stavy počasí. V tom má Dobruška výhodu, neboť se nachází ve vyšších polohách nížiny, kde se emise prachových částic lépe rozptylují.

Obrázek 15 Roční průměrná koncentrace oxidů dusíku (NO_x) za roky 2012–2016.

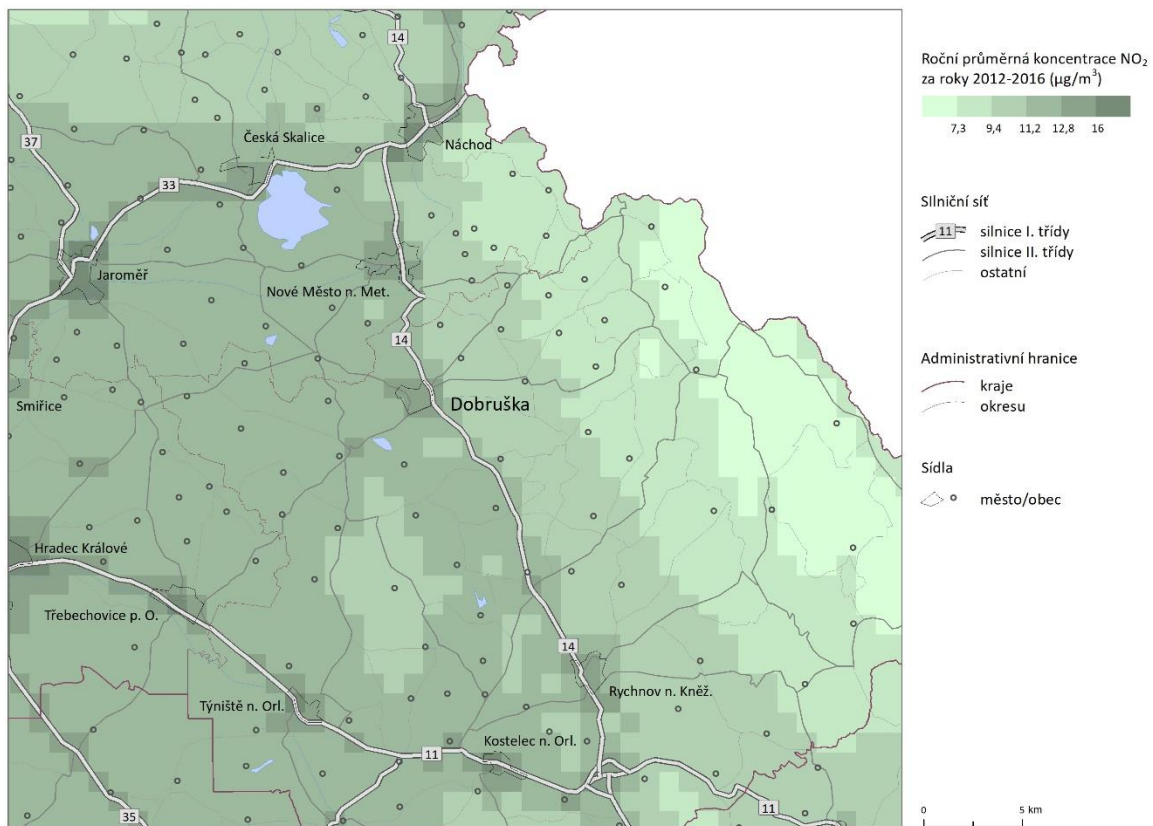

Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 16 Roční průměrná koncentrace oxidu siřičitého (SO₂) za roky 2012–2016

Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 17 Roční průměrná koncentrace NO₂ za roky 2012 – 2016.

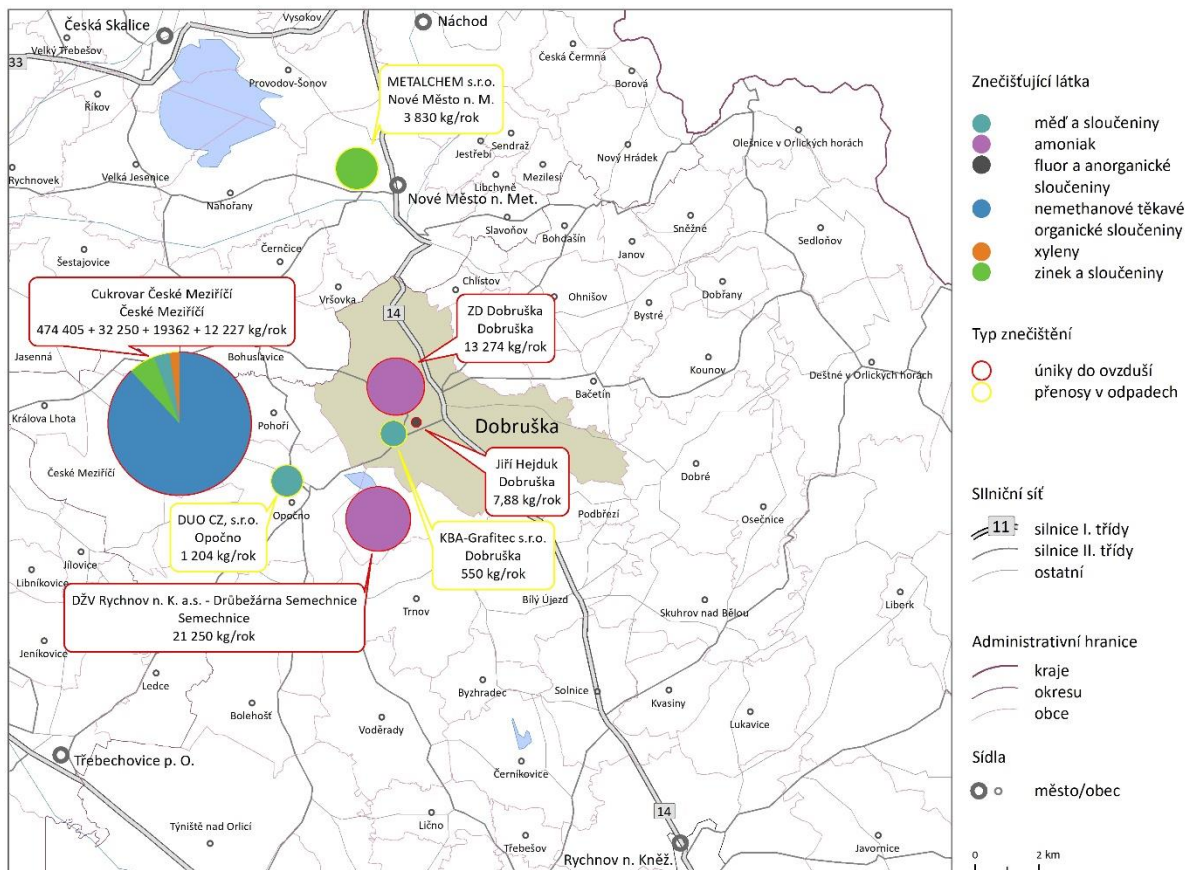
Zdroj: ČHMÚ

Vyšší než regionální průměr nevykazuje podle přiložených map ani znečištění oxidy dusíku (NO_x). Jejich vyšší koncentrace na přímém území města v porovnání s blízkým okolím pak není odlišná od situace v okolních přibližně stejně velkých sídlech. Míra koncentrace oxidu siřičitého (SO₂) je v tomto regionu pak dokonce jednou z nejnižších v celé republice, což je dáno tím, že tato sloučenina je produkována zejména velkými znečištění (tepelné elektrárny, teplárny atd.), které se v okolí Dobrušky nenacházejí.

Vzhledem k tomu, že kvalita ovzduší není v Dobrušce klíčovým problémem životního prostředí, nemá město zpracovaný žádný strategický dokument ani žádnou obecně závaznou vyhlášku zabývající se touto problematikou. Za poměrně dobrou kvalitu ovzduší vděčí město a jeho okolí také geomorfologické poloze na rozhraní Orlické tabule a Podorlické pahorkatiny s větší expozicí vůči proudění vzduchu, které napomáhá lepším rozptylovým podmínkám a nižší náchylnosti k tvorbě inverzních stavů počasí.

Obrázek 18 Přehled znečišťovatelů ovzduší ve městě i jeho okolí

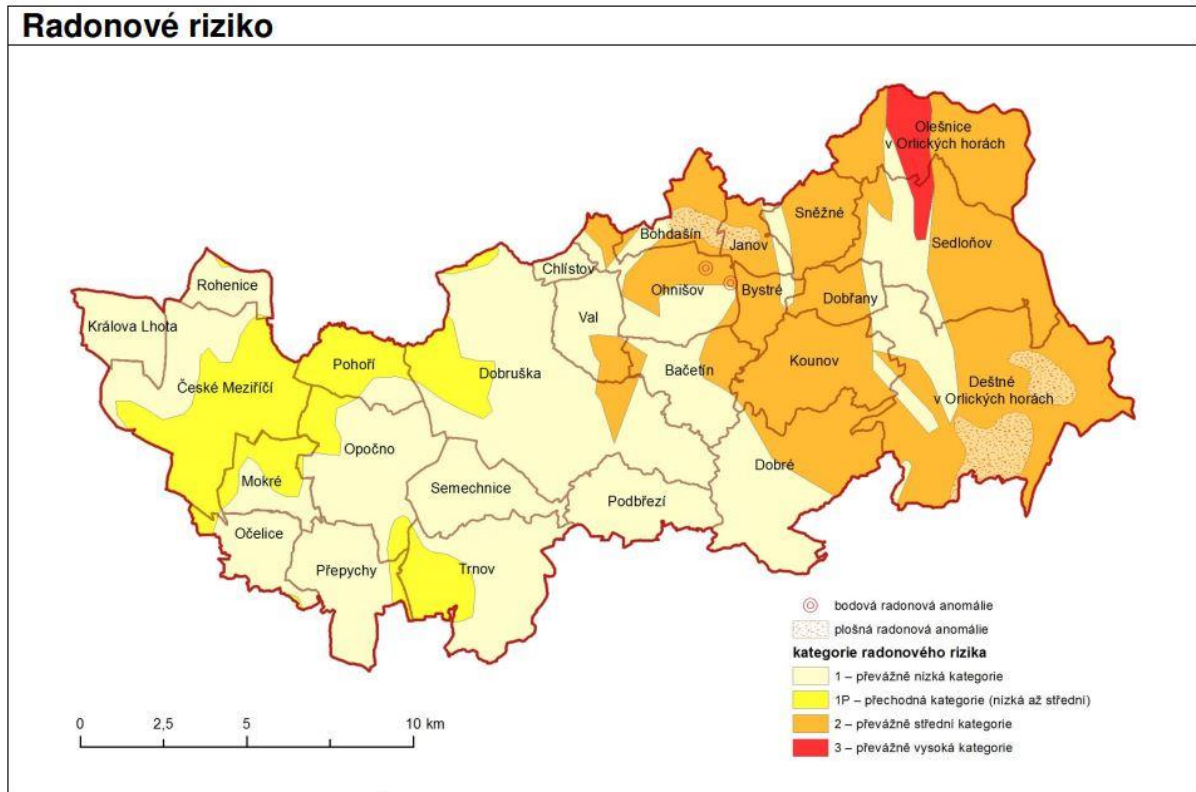
Zdroj: Integrovaný registr znečišťování

Na území města Dobruška a v jeho blízkém okolí nedochází pouze k znečišťování ovzduší, i když v celkovém objemu se jedná o největší formu znečištění. Průmyslové podniky produkují také odpady v podobě rizikových látek pro lidské zdraví. Jedním takovým příkladem je společnost Tereos TTD, která v nedalekém Českém Meziříčí provozuje cukrovar. V jeho odpadech ročně odejde přes 19 tun mědi a jejich sloučenin a dále přes 12 tun xylenu. Na území města Dobruška je pak v tomto ohledu znečišťovatelem firma Koenig & Bauer Grafitec, v jejichž odpadech unikne ročně kolem 550 kg mědi a jejich sloučenin.

Cukrovar v Českém Meziříčí a drůbežárna společnosti DŽV Rychnov nad Kněžnou jsou pak dále v tomto ohledu činní i ve znečišťování ovzduší. Největším z nich je opět společnost Tereos TTD, která ročně do ovzduší v Českém Meziříčí (a samozřejmě i v bezprostředním okolí) vypustí přes 474 tun nemethanových těžkých organických sloučenin. Druhý znečišťovatel ovzduší, Drůbežárna Semechnice, se na horší kvalitě vzduchu v okolí města Dobruška podílí ročně 21 tunami amoniaku. Na území města se pak v těchto tabulkách i JZD Dobruška. To ročně do ovzduší vypustí kolem 13 tun amoniaku.

Na stav a kvalitu životního prostředí ve městě Dobruška a v jeho okolí nemají vliv pouze tyto podniky. V okolí města sídlí ještě několik dalších, které se na tomto stavu podílejí poměrně nerovnoměrně. Například v Novém Městě nad Metují sídlí společnost Metalchem, která ročně vypustí v odpadech do okolí téměř čtyři tuny zinku a jeho sloučenin. V Opočně se pak nachází firma DUO CZ, v jejichž odpadech ročně unikne více než jedna tuna mědi a jejich sloučenin. Celkově však platí, že zejména v Dobrušce se nenachází žádné velké podniky, které by byly významnými znečišťovateli životního prostředí. Ani se zde nenachází větší počet menších znečišťovatelů.

Obrázek 19 Mapa radonového výskytu v ORP Dobruška

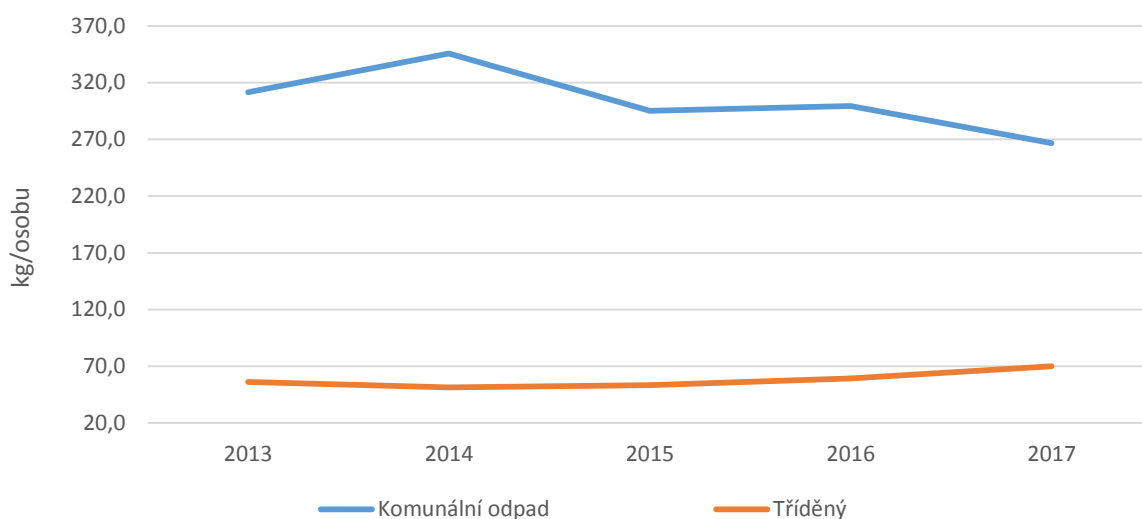
Zdroj: Územně analytické podklady ORP Dobruška 2016

Mapa radonového indexu je zajímavá zejména z důvodu, že Česká republika má jedny z nejvyšších koncentrací radonu v budovách na světě. Riziko není ve všech oblastech ČR stejné, záleží vždy na vlastnostech geologického podloží – koncentraci radonu a propustnosti pro plyny. Průměrná hodnota objemové aktivity radonu v budovách v České republice je 118 Bq/m³. Patříme tak k zemím s nejvyšší koncentrací radonu v bytech na světě.

Radon je přirozeně se vyskytující chemickým radioaktivním plynem. Na základě dat z mapového serveru České geologické služby lze konstatovat, že přítomnost tohoto plynu je na území města charakterizována jako střední či nízká. Z pohledu celé České republiky je pak radonové riziko v této oblasti průměrné či spíše nižší.

Při pohledu na mapu z dokumentu Územně analytické podklady ORP Dobruška z roku 2016 můžeme vidět, že míra radonového rizika stoupá východně od města Dobruška. Přímo na samotném území města je toto riziko nízké s malou výjimkou ploch, kde je riziko střední.

Graf 54 Objem komunálního a tříděného odpadu v Dobrušce od roku 2013

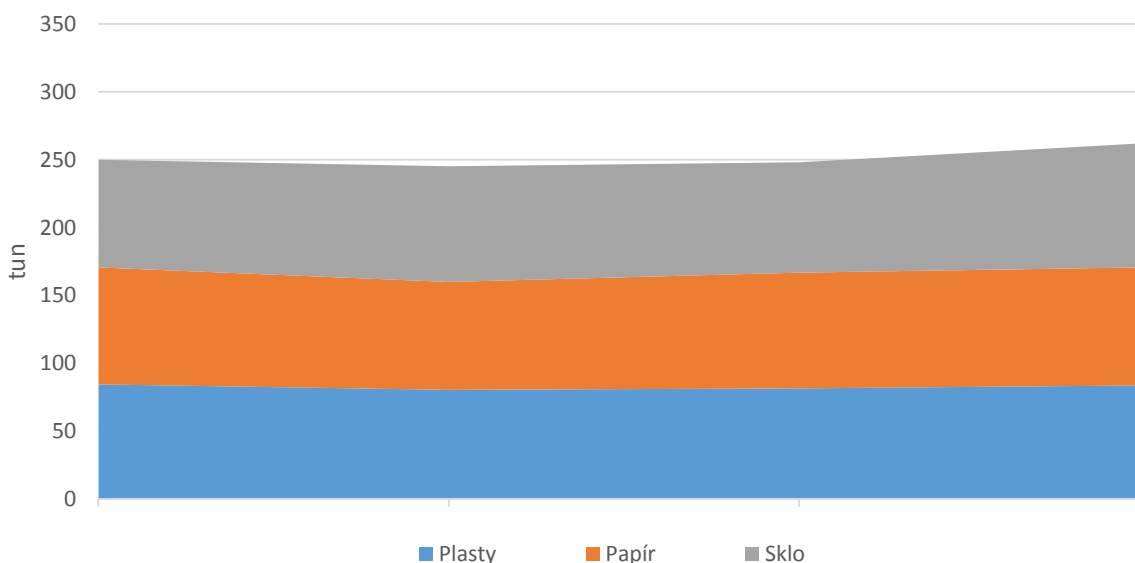
Pozn.: Do tříděného odpadu je započteno sklo, papír, plasty a objemný odpad.

Zdroj: MÚ Dobruška

V Dobrušce je ročně vyprodukováno okolo 300 kg směsného odpadu na občana, což představuje průměrně 2,07 tis. tun odpadu za celé město za rok. Z dostupných dat za posledních 5 sledovaných let lze pozorovat, že tato statistika se nijak výrazně nemění, ovšem v posledním roce celkový objem komunálního odpadu poklesl. Z výše umístěného grafu (Graf 54) můžeme pozorovat stabilní trend v případě objemu tříděného odpadu na osobu, nicméně tento údaj je ovlivněn zejména chybějícími statistikami za bioodpad, které by mohly mít stoupající tendenci.

Ze tří nejčastěji tříděných surovin (dle Průzkumu spokojenosti obyvatel města) se dlouhodobě ve městě vytřídí nejvíce papíru, skla a následně plastu. V případě skla a plastů se jedná zhruba o 100 tun v posledním roce. Zde je v posledních pěti letech vidět znatelný nárůst z hodnot okolo 80 tun před pěti lety. V případě papíru se hodnoty v obou případech pohybují okolo 85 tun ročně. Stoupající množství lze přičítat také všeobecně rostoucí ochotě lidí třídít odpad.

Graf 55 Množství vytříděného odpadu v Dobrušce

Zdroj: MÚ Dobruška

12.1. Technická infrastruktura

Kvalita technické infrastruktury má dopady nejen na kvalitu životního prostředí v podobě množství vypouštěných látek, ale také na kvalitu života. Nedostatečně rozvinutá technická infrastruktura se tak může negativně projevat odlivem obyvatel z oblastí, kde chybí základní složky občanské vybavenosti.

Problematické je v oblasti technické infrastruktury ve městě zásobování pitnou vodou a vodovodní síť. Zásobování pitnou vodou je realizováno z převážné části z veřejného vodovodu města Dobrušky. V minulosti město investovalo nemalé finanční prostředky do zásobování pitnou vodou. V Semečnicích byl vybudován nový vrt a došlo k rekonstrukci úpravny vody. Přestože se zdá, že zásobování pitnou vodou není ve městě problém, je nezbytné pro další rozvoj města vybudovat nový vrt pro nízkotlaké pásmo, záložní vodojem u úpravny či posílit tlak vody v okrajových částech města.

Provoz vodovodní sítě má ve správě až do roku 2020 společnost Aqua Servis. Domy v Dobrušce jsou z velké části napojeny na veřejnou kanalizaci, kterou se odpadní vody odvádí na městskou čistírnu odpadních vod, která se nachází v části města Pulice, na pravé straně Zlatého potoka. Prakticky veškeré odpadní vody z výrobní činnosti, městské vybavenosti, tzn. služeb a domácností jsou spolu se srážkovými vodami odváděny veřejnou stokovou sítí do čistírny odpadních vod. Celková délka stokové sítě je 26,92 km. Čistírna městských odpadních vod je mechanicko-biologická čistírna s hrubým předčištěním, biologickým reaktorem a denitrifikací, nitrifikací a dosazovacím prostorem. Na biologický reaktor navazuje kalové hospodářství včetně strojního odvodnění kalu. Na čistírnu odpadních vod je připojeno 5 450 fyzických, ve městě trvale bydlících obyvatel. Současné znečištění na přítoku do čistírny reprezentuje 5 167 ekvivalentních obyvatel, znečištění na odtoku reprezentuje 125 ekvivalentních obyvatel. Průměrně dosahovaná účinnost čištění v ukazateli BSK5 dosahuje 97,6 %. Vzhledem ke stávajícímu technologickému vybavení a požadavkům na čistící efekt není možno ČOV zatěžovat větším množstvím odpadních vod ze septiků a žump. Tyto vody mohou být na ČOV zneškodňovány jen výjimečně, po předchozím souhlasu vedoucího provozu kanalizací. Doporučené množství je maximálně 20 m³/den. U ČOV je hlavním problémem její stávající kapacita, která je naplněna téměř na 100 %. Dle dostupných informací je nezbytné zvýšit funkčnost čističky. Investice je potřeba vynaložit do výměny kalolisu na ČOV, do rekonstrukce kalových polí a do výměny části technologie.

Stávající kapacita ČOV a špatný stav kanalizace v některých částech města způsobuje jednak technické problémy, a hlavně brání rozvoji bytové výstavby ve městě. Problémem je také skutečnost, že kanalizace je jednotná pro dešťovou i splaškovou vodu. Dešťové vody je nutno likvidovat na pozemku, jelikož správce infrastruktury nepovolí přepady do kanalizace. Jedno doporučení, jak tento problém vyřešit dal městu projekt Adaptace sídel na změny klimatu, který uvedl, že město má možnost zvýšit kapacitu kanalizace vybudováním speciálních kanálů na svod dešťové vody přímo do potoka. Ve městě je potřeba vytipovat speciální kanály, které by sváděly dešťovou vodu přímo do potoka Dědiny, a ne do kanalizace. Tento projekt doporučuje shromáždit dešťovou vodu od Dolů, Provozu, Domašina, Chábor pomocí systému příkopů a propustků v oblasti stávající Podorlické kartonážní a odtud svést do potoka Dědina a dále pak dešťovou vodu z oblasti ulice Fr. Kupky, Javorové, Křovické, 1. máje, Příčnice svést do Brtevského potoka pod pivovarem. Vybudování retenčních prvků na městské kanalizaci, které přispěje ke zvýšení kapacity kanalizace města, může

město realizovat na základě automatického modelu kanalizace, který si město nechalo zpracovat v roce 2017.

Hlavní zjištění:

- *Území města Dobrušky leží v řídkce osídlené oblasti. Proto je dominantní část využívána jako zemědělská půda či lesní porosty. Pouze 3 % území je zastavěného.*
- *Město nemá vypracovaný žádný dokument, ani obecně závaznou vyhlášku zabývající se problematikou kvality ovzduší.*
- *Na území města se nachází jen málo znečišťovatelů ovzduší. Další jsou pak lokalizováni v jeho okolí, jedná o zemědělské provozy živočišné výroby, které produkují amoniak a zejména pak Cukrovar v Českém Meziříčí.*
- *Celkově lze kvalitu ovzduší ve městě a okolí označit za dobrou. Je to dáno především řídkým osídlením, absencí větších průmyslových zdrojů znečištění (tepelné elektrárny, spalovny, teplárny apod.) a také geomorfologií území, která brání častějšímu vzniku inverzních stavů počasí.*
- *Největší negativní dopad na kvalitu ovzduší ve městě má tranzitní osobní a nákladní kamionová doprava a také lokální topeniště.*
- *Množství komunálního odpadu klesá a mírně stoupá množství vytříděného odpadu.*
- *Stávající kapacita čistírny odpadních vod je již naplněna a společně se špatným stavem kanalizace v některých částech města způsobuje jednak technické problémy, a hlavně brání rozvoji bytové výstavby ve městě.*

13. Přílohy

Příloha 1 Přehled pravidelně pořádaných kulturních, společenských a sportovních akcí v Dobrušce

Název akce	Druh aktivity	Termín konání	Organizátor
Memoriál Benarda Szymanskyego	ergoveslování	leden	SPŠelit Dobruška
Mistrovství republiky ve slalomu	skiboby	leden	SKIBOB KLUB DOBRUŠKA z.s.
Český pohár v obřím slalomu	skiboby	leden	SKIBOB KLUB DOBRUŠKA z.s.
Vyhlášení nejlepších sportovců Dobrušky	společenská	leden	Město Dobruška
Dětský sportovní karneval	volnočasové aktivity	březen	SK Dobruška, z.s.
Dobrušské jaro	moderní gymnastika	duben	SK MG Dobruška, z.s.
Přeborník města Dobrušky	badminton	duben	Tělocvičná jednota Sokol Dobruška
Štafetový pohár	atletika	duben	SK Dobruška, z.s.
Mělčanský kros	přespolní běh	květen	TRI CLUB Dobruška, z.s.
Dětského MTB závodu pro žáky ZŠ	cyklistika	květen	TRI CLUB Dobruška, z.s., Bodlinka Dob.
O pohár města Dobruška	plavání	květen	Město Dobruška
McDonald's cup	fotbal	květen	AŠSK, ZŠ Fr. Kupky Dobruška
Skautské čarodejnice	volnočasové aktivity	květen	Junák - český skaut
„Májovka“	volnočasové aktivity	květen	Pionýr, z.s.
O putovní pohár SDH Chábory	přespolní běh	červen	SDH Chábory
Dolský Bike Cup	cyklistika	červen	SDH Dobruška – Doly
NA KOLE DĚTEM	cyklistika	červen	Nadační fond Josefa Zimovčáka
Mistrovství ČR – ml. žákyň	národní házená	červen	Tělocvičná jednota Sokol Dobruška
2. kvalifikace (MČR) Ultimate frisbee	frisbee	červenec	OS Českého červeného kříže Náchod
Venkovní házení	šipky	červenec	Šipkaři Dobruška, z.s.
Městský běh Dobruškou	běh	září	Jana Šťásková
Ukázka výcviku pro veřejnost	sport. kynologie	září	Český kynologický svaz ZKO Dobruška
„Goodbye Season“	skateboard	říjen	David Růžička

Zdroj: Město Dobruška – Sportovní zařízení města Dobruška